

LUKE

Luke-hu jajivade jö hesi bëhohoje.

¹⁻² O asë'e Theophilus naro ave jöho jasi örire jajivo'ię'e gane. Mu böröme nosirire rovë'eje. Ëmu aevadire aëro nunéro gabe rovë'ëro ë jöho ae majahuinövareje. Majahuijamu ae aho'obëhe heromo ë jö gö göho gemuoro gagovoromo jajivo gavareje. ³ Ehuni ë muoho aho'o diehi diehi vaejaroho he avoho'i uë gëbe rovë'ëro naro jani avoho ahorirëro jajivo'amo'i uehorovodeje ⁴ éhuro jero adahoromo mami'e hejane jöho mae uehorovo'iranego.

Bapataeto vaejaje ae John rahoröhego aner-aehu majahijade jöhoje.

⁵ Iae Herod-hu Judea sa'a muebejadevare priest gemu ë hijadeje. Priest hesi iohoh Zechariah jiadeje. Abijah-are ujore priest ömo'ömoho Zechariah hu'o ae gemuoho jiadeje. Hesi vaboro hesi iohoh Elizabeth jiadeje. Elizabeth hu aevo'i jiade priest Aaron-are uje jiadeje. ⁶ Vaboro'o baru'o jaburo niö'iro Badahu bojëmade jögoroho bövioho bise'oho aho'o avoho ejahoromo hesi nunire ma-mabëhe arijareje. ⁷ Jabumë aboji harihu'o rumo'e jëvadeje Elizabeth dë tiojë'e magonahëro jië'ëro. Röhu mami'e mavojiraejëvë'e jiadeje. Jabumë ëhi jië'e a magonaho'e jëvadeje.

⁸ Ëhi jëvë'ëro Zechariah'o hu'o gemu mae priest mu vaejarue ariböviohu'o jabesi mu majaho rovamu evare Zechariah-ro priest muoho Godare nunire vaejadeje. ⁹ Muoho vaejamu Jew rajo priest-ehu vaejaruëhi jabumëro priest ihoho jajivo'amoromo gemuore buarohoromo gemu iareje ga'i di ahuro di muoho bae hesi jiego. Ihoho ioromo gavareje Badare osa börömore rumo va'oromo ridi'e oso God-ni vënehu bueröhe muoho Zechariah-ro baejë'e jiamu. Zechariah-ro ë muoho baenugoromo ose bue'i Badare osa börömore va'irögoro ¹⁰ a ioro'iorohuro aho'o amonö raromoromo God-are örire jöe atoruomadeje. ¹¹ God-are örire jöe atamu gavë'i Zechariah-ro osa börömore muoho vae'i gavadeje Badare anerae gemu nume oso buejarue maratu övo manö ro namijamu. ¹² Aneraho ro namijamu gagorovo jiodudu'iraeromo juhuonivadeje. ¹³ Juhuonivamu gagorovo anerahuro uavadeje: Zechariah nadi juhuonivëjo. Jaehu God ëninamijanoho hu iae ejahë'e höjo. Ejahë'ëro huro jasi vabore Elizabeth ajami'iramu huro jani harihoho raho'a'ajëjo. Rahë'iroho hesi ihoho John jumuvonëjo. ¹⁴ Jero sisë maro nimoroho'iramu ae aho'obëhe jabu'o uvo'a'aruëjo: Mabëhe rahade hö uvoromo nimoroho'aruëjo. ¹⁵ Hu Badare nunire a böröme jio'a'ajëjo. Wine jove vörö'e jove gö gö bogo i'a'ajëjo. Hu hesi vëmu hesi dëre jio'iröhire aevoromo God-are Aru'ohohuro hesi dë vövöbajo'ere simanore rarovo'ajëjo. ¹⁶ Rarovo'iramu Israel raje ae aho'obëhe jabesi dë vövöbajo'oho huotovëho'iramu jabumëro Bada

jabesi God-are örire avoho uehorovoruomo'ajëjo.
17 Huro Elijah-are öre daruge gemuoho baeromo
 ehuro Badare jöho baeromo urimo va'a'ajëjo.
 Va'oromo aribövi jabesi dë vövöbajo'oho
 huotovëho'iramu vavu ömo'ömohuro abozi
 harihu'oho huë baejëvo'aruëjo. Jö bijönimärue
 aribövihuro mu mae vaejarue aribövi jabesi jö
 mahö ejëhoruomo'ajëjo. Ëhi ajëmi'iramu evare
 aribövihuro avoho raromoruomo'ajëjo Bada maro
 rueröhego.

18 Anerahuro ëhi majahijamu hegorovo
 Zechariah-ro uavadeje: Nasi vaboroho raho'a'ajë
 uevanuoho röhu na mavoje jevoromo nasi
 vaborohu'o mavoje höjo. Ëhi jië'oho na
 diehi'oromo uvo'ejëjo: Ja jö mae uevanuëjo.
19 Uevanuëjamu anerahuro uavadeje: Na Gabriel
 jevajëjo. Na God-are nuninö namijaje höjo. Huro
 na remö'özäde höjo naro ja'o jöe jövoromo jaehu
 hejanue jö mabëhoho majahi'irodego. **20** Ëhuni
 hejëjo. Jaehu nasi jö bogo ma uehorovanuohuni
 ëhuni ja jö jövanuoho bitaroho tövavo'iramu
 jörume hibe va'ojiuvo naehu uavodëhi ëhi
 jio'iramu evare jöho jövo'anuëjo. Amo ë jöho
 bogo sareroho jio'i hesi majaho rue'iramu iae
 jio'a'ajëjo.

21 Ëhi'amu ae aho'obëhe Zechariah
 mueberomo uvoruomadeje: Hu rabe ë'oromo
 osa börömoroho hiromo örisanuovajëjo.
22 Örisanuovajëjamu Zechariah-ro amonö hörö
 rueromo jöho bogo majëhi varijënoho jiadeje.
 Jöho bogo majëhi varijënoho jiamu gagorovo rue
 aribövihuro garomo uvoruomadeje: Hu God-

are osa börömore hijadevare God-ro röjahamu nia'ovo'iraeromo mu böröme gavë'éro ëhu'éro jöho bogo majahui varijënoho höjo. Röhu hu tövë'éro jië'éro jöho bogo majëhi'i ma-övëremu majëhijadeje.

²³ Ëhi ë'ë'éro God-are osare mu majaho barëjamu Zechariah-ro hesi amëro vuonorö'ö va'adeje. ²⁴⁻²⁵ Va'amu hesi vabore Elizabeth-ro dë'iraeromo uvadeje: Dë tioromo hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire javoji baebe rovodoho aviaevojë'e Badaro huë baejevoromo ajemamu javojoho barëjevë'e höjo. Ëhi uvoromo osaremu hijamu manaere övo gö mine barëjadeje.

Iesu rahoröhe jöhoje.

²⁶ Elizabeth dë'iraeromo manaere 5 barëromo röhu manaere 6-ho jiamu gavë'i God-ro anerae Gabriel nugö'öjamu Galilee sa'are Nazareth amore rovadeje ²⁷ aboride gemu jöe majahi'iröhëni. Ëaborido hesi ihoho Mary jiadeje. Hu o a juvije gemu jabu niö'ihu masurovo'iröhe jöho ae aho'obëhe jabesi nunire majëhijareje. A juvijo hesi ihoho Joseph jiadeje. Joseph hu Israel sa'are börömo vaenövade ae Davidare uje jiadeje. ²⁸ Amo anerahuro rueromo Mary uavadeje: Vaevë'e javajëjo. God-hu huë baejavaje magonahe javajëjo. Badaro ja'o juvaje höjo. ²⁹ Ja'o juvaje höjämu hegorovo Mary-ro sisë maro nurunurumoromo uehorovoromo uvadeje: Bëhoho rabëni ëhi jië'e huë baejë'e jöho majehiromo jejemijajëjo. ³⁰ Ëhi uvamu anerahuro uavadeje: Mary God-ro jasi örire huë baejavë'e jiaje nadi juhuonivo'i ³¹ aveho

gavëjo. Jero dë'iraeromo harihe rahoromo Iesu jumuvo'anuëjo. ³² Hu böröme jio'a'ajëjo. Huro ave ihoho bae'a'ajëjo Dö Mare Hijaje A hesi Harihe ë ihoho bae'a'ajëjo. Bada God-ro ë aho ua'a'ajëjo: Jasi hije David-are sionoho baeromo böröme namiromo Israel rajoho muebejëvonëjo. ³³ Muebejëvonë ua'iramu huro Jacob-are ujo ömo'ömoho ma-ioro'ioremu muebejëvonövo'ajëjo. Bogo vuonugo'i ëhi muebejëvobe va'a'ajëjo.

³⁴ Muebejëvobe va'a'ajëjamu Mary-ro anerahuo uavadeje: Iae jö mae-ëjo. Röhu aho bogo masegë'e na ëma hijajëjo. Ëhi jië'oho diehi'oromo na dë'iraejevo'ajëjo. ³⁵ Dë'iraejevo'ajëjamu anerahuro uavadeje: God-are Aru'ahohuro ruahö'öjavö'ajëjo. Dö mare hijaje A hesi darugohuro aegaho'ajëjo. Ëhuni raho'irane a ma hesi jöho God-ro uë'a'ajëjo: Hu nasi Harihe höjo. ³⁶ Röhu aveho gavëjo. Jasi agane Elizabeth mavoje höjo röhu hu'o harihe raho'irögöro ë'ajëjo. Ae aho'obëhe garomo uvoruomade höjo: Hu dë tiojë'e magonahe höjo. Röhu hu dë'iraejadoho manaere 5 barë'i aveho 6-ho höjo. ³⁷ Rahade hesi bëhoho mue bövie bise'e vae'iröhoho God hu eni jiajëjo.

³⁸ Eni jiajëjamu Mary-ro uavadeje: Iae mae höjo. Na Badare mu vaejaje magonahe jevajëjo. Ëhuni jaehu uevanue ëhi jië'e muehu nasi örire rovë'oho iae mae höjo. Ëhi uavamu anerahuro hu nugo'i va'adeje.

Mary-hu Elizabeth ga'i ajiomade jöhoje.

39 Va'amu gagorovo Mary-ro ri'öromo dahorunörire Judea sa'are è ma-burëro ajiomoromo amore höröjadeje. **40** Hörönugoromo Zechariah-are osare va'oromo Elizabeth jejamijadeje. **41** Jejamijamu hejë'i Elizabeth-ro hejadeje hesi dëre aharihoho tiöjavamu. Tiö'ego God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere aho'obëhe rumorovavamu hegorovo **42** Mary-ni ma-darugo'o uvadeje: Ja huë mae baejë'e javajëjo. Magonaho ioro'ioroho iosirëmijë'e javajëjo. Jaehu raho'iranoho huë mae jiajëjo. **43** Aveho na diehi'oromo huë mae baejevë'e höjo nasi Börömo hesi vëmehu nasi örire rovanoho. **44** Ëhesi bëhoho jero jejemijamu hejë'i hejode höjo nasi dëre aharihohuro nimorohoromo tiöjavamu. **45** Ja huë mae javajëjo Badahu uvadëhi ëhi jio'a'ajë uvanohuro.

Mary-hu jö ioromo God rajahijade jöhoje.

46 Ëhi uavamu hegorovo Mary-ro uavadeje: Naro nasi dë vövöbajo'o uhure Bada mabëhe uavajëjo.

47 God na ajemaje aho uehorovoromo na nimoro-hevajëjo.

48 Na hesi mu magonahe ma-bise'e jevajëjo röhu huro nasi örire uehorovevë'e höjo.

Aviavejö'e aevoromo ae aho'obëhe uvonövo'aruëjo: Nörö huë mae baejë'e höjo.

49 Darugo ma'e Ahuro mu böröme vaejehë'e höjo. Hesi ihoho gemu maemu höjo.

50 Hu mae uehorovarue aribövi jabesi jöeni vavaenimaje höjo.

Jabesi a ujo ömo'ömohuni hesi vavaenoho ëhi
jiemu jiobe va'a'ajëjo.

51 Hesi darugo'e mu maho röjëhiromo
a masije javuajë uvarue aribövioho
rarovö'öjëvamu huruomë'e höjo.

52 Huro darugo'e a masijo jabesi iohoho sa'aro
ba'obue'i
iho rumo'e aribövioho banigojiomëvë'e höjo.

53 Vadunehu vuovë'e aribövioho iruno'o mahuro
da'uojëhi'i
bövi bise'o marohë'e aribövioho rëmö'öjamu ma-
övemu va'oruomë'e höjo.

54-55 Huro hesi mu aribövie Israel raje no aja-
mujë'e höjo.

Nosi hijo miono'o uëvadëhi huro ëhi Abraham'o
hesi ujo ömo'ömohu'o nosi jöëni vavaen-
imemu vavaenimobe rovë'e höjo.

56 Ëhi jövonugoromo Mary-ro Elizabeth'o hi-
romo manaere niö'i gemu barëjamu hesi amëro
vuonorö'ö abuejadeje.

Bapataeto vaejaje ae John rahade jöhoje.

57 Iae Elizabeth-are majaho rovamu harihoho
rahadeje. **58** Rahamu hesi amo rajohu'o
aganohu'o hejare uëvavamu: Badaro huë
baeromo Elizabeth mabëhe ajamijade hö
uëvavamu hegorovo jabu'o nimorohoruomadeje.

59 Nimorohoromo rahadoho hurae gemu
barëjamu gagorovo rueruomadeje garöhëni
jabesi Jew rajo muoho vaeromo aharihu
hesi sinoho tariojahego. Rueromo iohoho
hesi vavu hesi ihe Zechariah ë ihe gemuoho
jumuvo'ië'areje. **60** Jumuvo'ia'amu gagorovo

v  mohuro u  vadeje: Bogajo. Hesi ihoho John ua'ejar  jo. ⁶¹ John ua'ejar  jamu uavareje: Iae mae h  jo r  hu jasi aganoho   hi ji  'e ihoho bogohöjo. ⁶² Bogoh   uanugoromo vavuoho   v  remu ua gavareje: Harihu hesi ihoho rahuo jio'a'aj  jo. ⁶³ Rahuo jio'a'aj  jamu vavuohuro   v  remu u  vadeje: Ijo ha'osoho barovego na jajiv  jo. Ijo ha'osoho baro bojamamu jajivoromo u  vadeje: Hesi ihoho John h  jo. Hesi ihoho John h   u  vamu gagorovo rue aribövioho   v  g  v  v  reje. ⁶⁴   hi'amu evare Zechariah-are j  'oho bitaroho mar  jamu God rajahijadeje. ⁶⁵ Rajahijamu gagorovo rue amo rajohuro ae aho'ob  he juhuonivoruomadeje. Juhuonivoromo    mu börömo hesi j  ho aho'o Judea dahorun  rire sa'a börömore    vaerovemu vaerovoruomadeje. ⁶⁶ Vaerovemu vaerovoromo    j  ho sis   maro uehorovoruomadeje. Uehorovoromo gavare Badaro aharihoho mae ajamamu gagoro uvareje:   aharihoho hu diehi ji  'e a mabëhe jio hesi h  jo.

*Zechariah-hu j   God-aro baeromo majëhijade
jöhoje.*

⁶⁷ Iae aharihu hesi vavue Zechariah-ro hejade God-are Aru'ahoho hesi d   vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovoromo uehore bojamamu hegorovo ave j  ho majëhiromo uëvadeje:

⁶⁸ Bada God Israel rajo muebejavuje aho hu mabëhe h  jo.

Huro uehoro ma-mae baeromo hesi aribövioho ajamui'i rov  'e h  jo.

Rueromo sisë'i raromaroho maro bamavuë'e höjo.

69 Huro darugo'e aho God-are mu vaenövade ae David-are ujoho bojamuijë'e höjo no baejavuoromo maro ramuo'iröhego.

70 Huro éhi ë'iröhëro mami gö'e hesi jö baejare aribövi mahö éhi huruoho'ego jabumëro ë jöho ae majëhinövare höjo.

71 Huro no'o muorovarue aribövioho ruahö'øjëvoromo no baejavuoromo maro ramuo'iröhëro
no nu huodaguarue aribövi jabiesi övore javuego baeniëhiromo maro bamavuo'iröhëro éhi uvade höjo.

72 Huro muebejavuobe va'iröhe jöho uehorovoromo nosi hijo miono'oho huë baejëvo'i uvade höjo.

73 Huro nosi hije Abraham darugo'e jöho majahiromo uavade höjo

74-75 ajamuiromo no'o muorovarue aribövi jabiesi övore javuego baeniëhi'iröhëro.

Baeniëhijego noro bogo juhuonivo'i mairo'ioremu hesi nuniro raromoromo
hu gemu uehorovoromo ae mae vaejëvoromo hesi muoho vaenövo'iröhego.

76 Röhu jue'iajo. Dö mare hijaje Aho God-ro ave jöho majahiromo ua'a'ajëjo:

Ja jö God nasiro baeromo a majëhijanue ae javajëjo.

Jero Badare jöho baeromo urimo va'a'anuëjo huhu rueröhe öroho avohahego maro rueröhego.

77 Jero jöe majëhijego God-are ariböviohuro heromo uvoruomoröhego: God-ro nosi sisëho uehorovoromo vuonugoromo no baejavuoromo maro ramuaje hö uvoröhego.

78-79 Ëhesi bëhoho God-ro noni vavaenimajohuro majaëro ö'idöre rojomanovoromo ramoramore vuovo örire jijiharue aribövioho no ajivavuo'ajëjo.

Ajivavuoromo huë mae bae'iröhe öroho röjähui'a'ajëjo.

80 Zechariah-ro ëhi jövë'ëro John-ro böviræbe hesi aru'ahoho dë vövöbajo'oho biririvobe va'adeje. Biririvobe va'oromo a rumo'e sa'are va'o hijadeje u'emu Israel rajo jabesi nunire muoho ma-va'orahoro vaeröhëni.

2

Iesu rahade jöhoje.

1 Ëhi'amu evare Rome a böröme sa'ae aho'obëhe muebejaje a ihe Caesar Augustus-ro jöe nugö'özjadeje. Jöe nugö'özromo üvädeje: Nasi aribövie sa'ae dinö'e dinö'e raromarujoho jeméro va'oromo jemesi ihoho census aribövioho bojëmirego jajivëho'irarëjo. **2** Röhu evare majaho ëho iho aevoromo jajivo'amare majaho jiadeje. Evare majaroho Quirinius-ro bövie vaeromo Syria sa'aho muebenövädeje. **3** Amo ë jöho rovamu gagorovo ae gemu gemu amo göre göre va'o raromaroho jabesi amo mare vuonorö'ö rueruomadeje jabesi ihoho üvävego jajivojöro.

⁴ Rueruomamu Joseph-ro hu'o Galilee sa'are Nazareth amore hiromo vuonugoromo hu David-are ujëro jië'ëro David-hu aevo'i hijade amore Bethlehem ë rovadeje. ⁵ Rue'i Mary hu'irae rovadeje jabiesi iohohu'o jajivëhojöro rabëni Mary huro masuröhe magonahego. Röhu hu dë'e jiadeje. ⁶ Bethlehem rueromo arijamu magonahehu rahoröhe majaho rovadeje. ⁷ Majaho rovamu gavare aehu nuharue osaho rarovamu gagorovo mi nugo'amarue osare va'o harihu muriroho rahoromo niögëro numoromo mi jabiesi i bahijarue röhore ë bamareje.

*Aneraehu jö barovamu sheep muebejarue
ariböviehu hejare jöhoje.*

⁸ Ëhi'amu gavë'i iae dirö'e gemuore aëro vahi'e sheep mure raromoromo sheep-oho muebe'amareje. ⁹ Sheep-oho muebe'i gavare Badare anerahuro ro nami'ego Badare ajohuro ajivëvamu gagorovo sisë maro juhuonivareje. ¹⁰ Juhuonivamu gagorovo anerahuro uëvadeje: Nadi juhuonivöhëjo. Naehu rovaje hesi bëhoho na jö mae baeromo rovajëjo jemë'o jemesi a ioro'irohu'o aho'obëhe heromo börömo bëhe nimoroho'irarijego. ¹¹ Aruëre David-hu hinövade amore jemë baejëvoromo mare bamëvo'iröhe aho jaruvo rahë'e höjo. God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho höjo. Hu Bada höjo. ¹² Röhu jemëro va'oromo ga'irarije aharihoho niögëro numë'e mi jabiesi i bahijarue röhore raromamu gavë'iroho uvorëjo: Nörö jö mae uövuade höjo.

13 Jö mae uövuade hö uëvamu gavë'i anerae aho'obëhe ö'idöre jioromo ma-majioho ruvebiruomoromo urimore rovade anerahu'o gemu mae riravoromo God rajahromo uvoruomadeje:

14 Dö mare hijaje aho God hu mabëhe höjo.

Sa'are raromarue aribövioho huhu huë baejëvajoho maro raromoruomo'ajëjo.

15 Aneraho jaburo ëhi uvoruomoromo ö'idöre vuonorö'ö iojiomamu gagorovo nume sheep muebejarue aribövihuro uarovareje: Rovego Bethlehem va'oromo Badahu uövuade muoho gavarëjo. **16** Ëhi uarovonugoromo ma-burëro rueromo nahoromo gavareje Mary'o Joseph'o ari'irögoro aharihoho miehu i ijarue röhore raromamu. **17** Ëhi ganugoromo aharihu hesi jö aneraehu uëvamu hejaroho Mary'o Joseph'o majëhijareje. **18** Majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe tiøjëvadeje. **19** Tiøjëvamu Mary-ro jöho avoho heromo hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovadeje. **20** Ëhi'amu rue sheep muebejarue aribövihuro aneraehu uëvadëhi ëhi jiamu gavë'ero o jöho ëhi hejë'ero God rajahibe mae uabe jabsirëro sionëro va'areje.

Iesu jumuvarë jöhoje.

21 Iesu rahadoho hurae gemu barëjamugo Iesuare örire Jew rajo muoho vaeromo sinoho tariö'öjähromu urimo Mary bogo ma'enorohë'e ma-hijadevare aneraehu iho uavadëhi ëhi Iesu jumuvarëje.

Iesu osa börömore bava'oromo God-are örire bojamare jöhoje.

22 Mary-ro aharihoho rahoromo hijuvo gavade Moses-hu bojëmade mu vaeromo jabesi sisë u'oröhe majaho rovamu gagorovo huro Joseph-mu niö'iro aharihe Iesu baeromo Jerusalem amore ajiomareje aharihoho Bada bojami'iröhëni. **23** Ëmu hesi jöho God-are surire jajivoromo uvë'eje: Harihu murioho aho'obëhe God-are öroro i'imamego hesiremu jio'amo'irajo. Amo Mary'o Joseph'o aharihoho bava'areje éhi jië'e muoho vaeröhëni. **24** O jö göho Badare surire jajivoromo éhi uvë'eje: Ihititore niö'i o guaho harihe niö'i éhi jië'e ugoho priest bojëmego God-ni vënëro muejëvo'irajo. Ëmuohu'o vae'iröhëni jabumë aharihoho bava'areje.

25 Röhu ae gemu Jerusalem amore hijë'e jiadeje. Hesi iohoho Simeon jiadeje. Hu ae mae vaejëvoromo God-are muoho gemu uehorovaje aëro jië'éro muebenövadeje God-ro Israel rajoho ajëmiromo jabesi huë vavaenoho tugohëhoröhego. Röhu God-are Aru'ahohuro hu'o juvonövadeje. Hu éhi jië'e ae jiadeje. **26** Simeon hu éhi jië'e ae jiamu God-are Aru'ahohuro röjahiromo uavadeje: Ja bogo avevejö'oho guomo'i Badahu uavë'éro böröme namiromo ajëmi'iröhe aho rue'iramu ganugoromo evare guomo'a'anuëjo. **27** Éhi uavë'éro ijönö God-are Aru'ahohuro uehore bojamamu Simeon-ro God-are osa börömore rovadeje. Rovamu evare Iesuare vëmu vavu'ohuro aharihoho God-are osa börömore barovareje Jew rajo jögoru jiaje éhi jië'e muoho vae'iro. **28** Barovamu gagorovo Simeon-ro

aharihoho övëro huohudëromo God rajahiromo uavadeje:

²⁹ Bada jaruvo jero jasi nimoromo uevego na muoho vuonugo'i huë mae ö'iröjo jaehu uevanëhi ëhi jië'e jiaje.

³⁰ No maro bamavuo'iröhe aho nasi nunëro gavë'e jevajëjo.

³¹ Ëæhu vaeröhe muoho jero avohane höjo sa'ae aho'o garöhego.

³² Avohane hesi bëhoho huro ajoho barovego ëhuro jasi jö bogo hejë'e aribövioho jasi öroho ga'i jasi aribövie Israel rajo nosi ihoho döro jioröhego.

³³ Simeon-ro ëhi jövamu hegورو Iesuare vëmohu'o vavuohu'o tiöjëvadeje. ³⁴ Tiöjëvamu God-ro jabumë huë mae bojëmi'iröhego Simeon-ro God uanugoromo Iesuare vëme Mary uavadeje: Aveho hejëjo. Ave aharihoho God-ro bamade höjo huro muoho vaejego ëhuro Israel rajo a ioro'ioroho sa'are rireromëvo'i ioro'ioroho döro ri'öröhego. God-ro bamade höjo huro hesi jöho barueröhego. Huro hesi jöho barue'iramu aëro ahoruomo'ajëjo. ³⁵ Ahoromo ëhuro ae aho'obëhe jabuhu diehi diehi uehorovaruoho va'orahoro jio'iramu ga'ejarëjo. Ëhi'o'iramu jero jasi dë vövöbajo'o uhure huë vavaene börömoho bae'a'anuëjo.

³⁶ Simeon-ro Mary ëhi uavadeje. Röhu magonaho mavoje gemu ë hijë'e jiadeje. Hesi ihoho Anna jiadeje. Hu jö God-aro baeromo majëhijaje magonahe jiadeje. Phanel-are aboje jiadeje. Asher-are uje gemuoho jiadeje. Röhu hesi vadunoho aho'obëhe mae jiadeje. Urimë'i barue

masuromo baru'o hijadoho vadune aho'obëhe 7
 barëjamu ³⁷ baru guomamu doru hijadoho ra-
 hade vadunoho aho'obëhe 84 jiadeje. Ëhu'ëro
 mavoji mae jiadeje. Röhu huro ë God-are osa
 börömoremu va'oromo majae vahie jene ioho
 vuonugo'i God gemu uehorovoromo hesi örire
 jöe jövoromo rajahinövadeje. ³⁸ Amo Mary'o
 Joseph'o God-are osa börömore arijamu ë mag-
 onahohuro jabisirire rovadeje. Rueromo ahari-
 hoho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae
 uaromo va'oromo ganövade di ariböviohuro God-
 ro Jerusalem amo rajoho maro bamëvoröhego
 muebejarue ë aribövioho gëromo aharihu hesi
 jöho majëhinövadeje.

*Iesu Nazareth amore vuonorö'ö barovare
 jöhoje.*

³⁹ Ëhi'amu Mary'o Joseph'o Badare surire jiaje
 éhi jië'e muoho vae barënugoromo Galilee sa'are
 vuonorö'ö rueromo ro jabisi amore Nazareth
 ë arijareje. ⁴⁰ Arijamu aharihoho böviræbe
 biririvobe va'adeje. Hu uehoro mabëhe hesi
 simanore jiadeje. God-ro hesi örire huë bae
 avohobe va'adeje.

*A harihe Iesuhu God-are osare hiromo ë'ade
 jöhoje.*

⁴¹ Ëhi jië'ëro God-hu Vörö Tugohade Maja
 Börömoho rue'ego vadune göro göro Iesuare
 vëmu vavu'ohuro Jerusalem ajiomoromo ë
 hesi söröho inövareje. ⁴² Ëhi'obe rovaroho
 Iesu vadune aho'obëhe 12 baejamu gagoro
 Iesuare vëmu vavu'ohuro ëhi gemuoho ë'oromo

Jerusalem amore ajiomareje. ⁴³ Ajiomoromo sörö majaho barëjamu vuonorö'öromo sionëro jabesi amëro rue'ië'areje. Röhu jabesi harihe Iesuro ë Jerusalem hijadeje. Hijamu vëmu vavu'oho dadiivëvadeje. ⁴⁴ Dadiivëvamu uehorovoromo uvareje: Evaho Iesu nosi a ioro'iorohu'o gemu mae rovajëromo rovaroho majae gemu barëjadeje. Majae gemu barëjamu agano ioro'iorehu örire rovaruire Iesu nahobe jirehojuvo ⁴⁵ gavare Iesu bogojiamu gagorovo öri ahore vuonorö'öromo Jerusalem naho va'areje. ⁴⁶ Nahojuvo jiamëhi va'i gavareje Iesu God-are amo böromore hiromo God-are jö öri röjëhijarue aribövi jabesi jöho hejë'i hu'o mana uë gëvamu. ⁴⁷ Hejareje huro ëhi'ego ae aho'obëhe tiöromo uvoruomamu: Rabu simano ma-mabëhe baejë'ëro jöho mana bu'öjajëjo. ⁴⁸ Ëhi'amu vëmu vavu'ohuro Iesu garomo tiöromo vëmohuro uavadeje: Jue'i ja rabëni nosi öriroho ëhioho ë'anë höjo. No jasi vavuohumu niö'iro nurunurumë'i nahavobe rovare höjo. ⁴⁹ Rovare höjamu Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni na nahevobe rovariye höjo. Jemë rabëni bogo uvarije höjo: Nörö hesi Vavuohuro nimo'ego hesi osare hijajëjo. ⁵⁰ Ëhi uëvamu heggorovo vëmu vavu'oho Iesuhu uëvaje jö hesi bëhoho dadiivëvadeje.

⁵¹ Dadiivëvamu Iesuro vëmu vavu'ohu'o sionëro vuonorö'ö rovadoho jabesi amore Nazareth ë hiromo jabesi jöho ejëhë'e hinövadeje. Hijamu vëmohuro gavade hejade jöho hesi simanore bamoromo uehorovemu uehorovonövadeje. ⁵² Ëhi'amu Iesuro simano mae jiobe daje

böviraebe va'adeje. God o ae aho'obëhe jaburo hesi örire huë bae avohobe va'areje.

3

Bapataeto vaejaje ae John-hu jö majëhinövade jöhoje.

¹ Iae Tiberius Caesar-hu Rome amore bövie namiromo hesi sa'ae dinö'e dinö'e aevoromo muebejavuadaho vadune aho'obëhe 14 barë'i 15-ho jiadeje. Röhu Pontius Pilate-ro Judea sa'aho muebe'i Herod-ro Galilee sa'aho muebe'i Herod-are murie Philip-ro Iturea sa'ahu'o Trachonitis sa'ahu'o muebejëvo'i Lysanias-ro Abilene sa'aho muebejadeje. ² Annas'o Caiaphas'o jabumë niö'i Jew rajo jabiesi priest böröme jëvadeje. Ësa'are a masijo'o priest masijo'o éhi jio'amade majare evare Zechariah-are harihe John-ro a rumo'e sa'are hijamu God-are jöhuro dëre abuejadeje. ³ Abuejamu hegorovo jöho majëhibe juvoromo Jordan jovonörire öri ari'oho juvo barëjadeje. Juvo barëromo majëhiromo uënövadeje: Uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeromo bapataeto vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugéhajo.

⁴ John-hu éhi é'iröhe jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-ro surire jajivoromo uvadeje:

Aëro a rumo'e sa'are hiromo ma-darugo'o uvo'a'ajëjo:

Badahu rueröhe öroho avohorego hu maro rue'irajo.

Hesi öroho ahorirëro vajivorego hu maro juvo'irajo.

5 Guoröte aho'obëhe huo'amo'iramu rojomo'amo'ajëjo.

Dahoru ëgohu'o bunohu'o aho'obëhe aho'amo'iramu ahorire jio va'a'ajëjo.

Tagu tagu'e öroho vajivo'iramu ahorirëro jio'amo'ajëjo.

Abue ajiomë'e öroho avoho'iramu ahorirëro jio va'a'ajëjo.

6 Ëhi'o'iramu ae aho'obëhe garuomo'ajëjo God-hu baejëvoromo mare bamëvajoho.

7 Ëhi jajivë'ëro jië'ëro iae John-ro gavade ae aho'obëhe mae huro bapataeto vaejëvojöro rueruomamu gëgorovo uëvadeje: Sigobu abozi harihu'e jëvanovajëjo. Jemë raro uëvade höjo: God-are vöröehu rue'iröhire jioromo huruumoromo manö va'irarijoho eni jëvo'ajëjo. Bogajo. **8** Ijehu bajo mae raejajëhi ëhi mu mae vaerego no garomo uvo'irarëjo: Iae jemë uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejë'e jëvajëjo. Röhu nadi uvorëjo: Abraham nosi bëhohuro jië'ëro ëhu'ëro no mae javuajëjo. Naro jemë uëvajëjo: Jemë Abraham-are ujo ömo'ömo jëvajoho ëho ma-bise'e höjo. God-ro nimo'ibejajo ave munëho ujuohoromo avohëvego araeromo Abraham-are ujo ömo'ömoho jio'amo'ibejajo. Ëhuni nadi nimorohë'ioho ëhioho atorëjo. **9** Röhu tonëro ijoho bëhi'o huo'ö'ië'ajëjo. Di ijohuro bajoho bogo ma raejë'e jiego huo'öromu vëniro huo'ïë'ajëjo. **10** Ëhi jië'e jöho majëhi'ego aëro uanövareje: Ëhi jië'oho no diehi jië'e muoho

vae'ejarëjo. ¹¹ Vae'ejarë'ego John-ro uënövadeje: Ae rahu niöge niö'i jëvë'oho gö baeromo niögu rumo'e aho bojaminëjo. O ie jëvë'oho i rumo'e aho gö bojaminëjo. ¹² Ëhi uë'ego tax baejarue aribövioho jabu'o bapataeto vae'i ruenövareje. Rueromo uanövareje: Tisa no diehi jië'e muoho vae'ejarëjo. ¹³ Vae'ejarë'ego John-ro uënövadeje: Tax baejë'iroho sa'are a masijehu uëvaruëhi émino'e bae'i nadi gö'oho döroho jemesi éma baerëjo. ¹⁴ Ëhi uë'ego muorovo aribövioho jabu'o uanövareje: Jabesi muoho éhi höjo röhu nomë diehi jië'e muoho vae'ejarëjo. Vae'ejarëjamu uëvadeje: Jeméro va'oromo nadi ae gö jabesi monioho baeniëhirëjo o nadi sarerëmiromo uërëjo: Jemë mu sisë vaejë'e jëvajje monie mana bojamuihëjo. Nadi éhi jië'e muoho vaeromo monioho ujuoho'i ma-uvorëjo: No suvuoro baejaruoho iae eni höjo.

¹⁵ Ëhi majëhijamu hegorovo ae aho'obëhe dë vövöbajo'ere uvoruomadeje: Nani mu börömëro rovajëjo. O nani John hu God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'iröhe ahuro jöe majahuijajëjo. ¹⁶ Ëhi uvoruomamu gagorovo John-ro uëvadeje: Naro jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo. Röhu ae gö nasi ijonö rue'ië'ajëjo. Huro na iosiremiromo börömoho höjo. Naehu hesi mu bise'o vaejahoromo höru sino jiovaho'ibejodoho o mu bise'o bise'e rabe vaejaho'ibejodoho röhu na ma-bise'e jevajëjo. Naro ma-jovëremu bapataeto vaejëvaje höjo. Ëahuro God-are Aru'ahohuro o vënëro bapataeto vaejëvo'ajëjo. ¹⁷ Hesi ijo garanoho övore höjo. Ijo garanoho övore jië'ëro ioho tevoromo

döro hijiohijiovoromo mevoromo i maho gagovoromo hesi iruno'e osare ë avoho bahi'i subueho sinoho ravemu ravaje vénire huo'a'ajëjo.

18 Ëhi jië'e jöho o jöe gö gö John-ro majëhiromo ëhuro jabesi simanoho huotovëho ganövadeje. Ëhi'oromo God-are jö maho majëhinövadeje.

John savoji gagore ba'amare jöhoje.

19 Ëhi'amu gagorovo iae ë sa'a muebejaje a böröme Herod-ro hesi muri hesi vabore Herodias gohoniahromo mu sisë gö gö vaejamu gagorovo John-ro ri'öromo birevadeje. **20** Birevamu Herod-ro mu sisë aho'obëhe vaejë'ëro röhu ave mu sisëhu'o vaejadeje. Huro ae uëvamu John guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje.

John-hu Iesu bapataeto vaejade jöhoje.

21 Röhu ë hesi urimo John-hu a bapataeto vaejëvade majare huro ae aho'obëhe bapataeto vaejëvonugoromo Iesu'o bapataeto vaejadeje. Bapataeto vaejamu Iesuro God-are örire jöe jövamu gavë'i ö'idöho arorovadeje. **22** Arorovamu God-are Aru'ahohuro sino haho'e jioromo guaho va'ënohuro Iesuaro ruvebijamu gavë'i ae aho'obëhe hejareje ö'idöre uvavamu: Ja nasi Harihu mabëhe javajëjo. Naro ja garomo ëhuro nasi dë vövöbajo'oho nimorohevajëjo.

Iesuare hijo miono'o jabesi iho jajivobe va'ade jöhoje.

23 Röhu Iesuhu mu aevade majaho hu vadune aho'obëhe 30 rabu'e jiadeje. Ae aho'obëhe uvoruomadeje: Iesu hu Joseph-are harihe höjo. Röhu Joseph hu Heli-are harihe jiadeje. **24** Heli

hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. Levi hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Jannai-are harihe jiadeje. Jannai hu Joseph-are harihe jiadeje. ²⁵ Joseph hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Amos-are harihe jiadeje. Amos hu Nahum-are harihe jiadeje. Nahum hu Esli-are harihe jiadeje. Esli hu Naggai-are harihe jiadeje. ²⁶ Naggai hu Maath-are harihe jiadeje. Maath hu Mattathias-are harihe jiadeje. Mattathias hu Semein-are harihe jiadeje. Semein hu Josech-are harihe jiadeje. Josech hu Joda-are harihe jiadeje. ²⁷ Joda hu Joanan-are harihe jiadeje. Joanan hu Rhesa-are harihe jiadeje. Rhesa hu Zerubbabel-are harihe jiadeje. Zerubbabel hu Shealtiel-are harihe jiadeje. Shealtiel hu Neri-are harihe jiadeje. ²⁸ Neri hu Melchi-are harihe jiadeje. Melchi hu Addi-are harihe jiadeje. Addi hu Cosam-are harihe jiadeje. Cosam hu Elmadam-are harihe jiadeje. Elmadam hu Er-are harihe jiadeje. ²⁹ Er hu Joshua-are harihe jiadeje. Joshua hu Eliezer-are harihe jiadeje. Eliezer hu Joram-are harihe jiadeje. Joram hu Matthat-are harihe jiadeje. Matthat hu Levi-are harihe jiadeje. ³⁰ Levi hu Simeon-are harihe jiadeje. Simeon hu Judah-are harihe jiadeje. Judah hu Joseph-are harihe jiadeje. Joseph hu Jonam-are harihe jiadeje. Jonam hu Eliakim-are harihe jiadeje. ³¹ Eliakim hu Melea-are harihe jiadeje. Melea hu Menna-are harihe jiadeje. Menna hu Mattatha-are harihe jiadeje. Mattatha hu Nathan-are harihe jiadeje. Nathan hu David-are harihe jiadeje. ³² David hu Jesse-are harihe jiadeje. Jesse hu Obed-are harihe

jiadeje. Obed hu Boaz-are harihe jiadeje. Boaz hu Shelah-are harihe jiadeje. Shelah hu Nahshon-are harihe jiadeje. ³³ Nahshon hu Amminadab-are harihe jiadeje. Amminadab hu Admin-are harihe jiadeje. Admin hu Arni-are harihe jiadeje. Arni hu Hezron-are harihe jiadeje. Hezron hu Perez-are harihe jiadeje. Perez hu Judah-are harihe jiadeje. ³⁴ Judah hu Jacob-are harihe jiadeje. Jacob hu Isaac-are harihe jiadeje. Isaac hu Abraham-are harihe jiadeje. Abraham hu Terah-are harihe jiadeje. Terah hu Nahor-are harihe jiadeje. ³⁵ Nahor hu Serug-are harihe jiadeje. Serug hu Reu-are harihe jiadeje. Reu hu Peleg-are harihe jiadeje. Peleg hu Eber-are harihe jiadeje. Eber hu Shelah-are harihe jiadeje. ³⁶ Shelah hu Cainan-are harihe jiadeje. Cainan hu Arphaxad-are harihe jiadeje. Arphaxad hu Shem-are harihe jiadeje. Shem hu Noah-are harihe jiadeje. Noah hu Lamech-are harihe jiadeje. ³⁷ Lamech hu Methuselah-are harihe jiadeje. Methuselah hu Enoch-are harihe jiadeje. Enoch hu Jared-are harihe jiadeje. Jared hu Mahalaleel-are harihe jiadeje. Mahalaleel hu Cainan-are harihe jiadeje. ³⁸ Cainan hu Enos-are harihe jiadeje. Enos hu Seth-are harihe jiadeje. Seth hu Adam-are harihe jiadeje. Adam hu God-are harihe jiadeje.

4

Iesuhu mu sisë vaejöro Satan-hu bijioho gavade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hejade God-are Aru'ahohuro hesi dë vövöbajo'ere sino haho'ere rumorovavamu

hegorovo Jordan jovoho vuonugo'irögoro God-are Aru'ahehu uavajire a rumo'e sa'a göre ë va'o juvadeje. ² A rumo'e sa'are juvamu gagorovo Iesuro God-are jöho ahojöro Satan-ro hesi dëho bijioho gabe va'adoho majae aho'o 40 barëjadeje. Bijioho ga'i hijamu evare majaroho Iesuro ioh bogo ijë'e ma-hibe va'oromo ë majaho barëjamu vadunëro hömadeje.

³ Vadunëro hömämu Satan-ro ri'öromo uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho ave munëho uavego iraejajo. ⁴ Iraejajamu ruehuro uavadeje: Röhu God-are jöho jajivoromo ëhi uvë'e höjo: Aehu iemu uehorovë'oho bogo maho raromo'aruëjo.

⁵ Ëhi uavamu Satan-ro Iesu hu'irae ba'ojoiomoromo a masijehu dinö'e dinö'e raromoromo muebe'amarue öri ari'oho ëho ma-burëro röjahi barëjadeje. ⁶ Röjahiromo uavadeje: Ëori ari'oho aho'obëhe naro bojami barë'ejöjo jero mueberomo ë bövi bise'o maho ujuoho'iranego. Ëhesi bëhoho ë öri ari'oho naro baejë'ëro jevë'ëro ae rahu bojëmi'i negë'oho iae bojëmajë höjo. ⁷ Ëhuni jaehu uvene aho röjehijë'oho aho'obëhe jasi jio'amo'ajëjo. ⁸ Jasi jio'amo'ajëjamu Iesuro uavadeje: Röhu God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: Bada jasi God gemu rajahiromo hesi muohemu gemu vaejahonëjo.

⁹ Ëhi uavamu Satan-ro Iesu Jerusalem hu'irae baeromo ajiomadoho ruhe God-are osa börömo hesi döre ba'ojo ë nugamu namijadeje. Namijamu Satan-ro uavadeje: Ja God-are Harihe javë'oho avehuro nami'i

jörö'örovëjo. **10** Ëhesi bëhoho God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: God-ro hesi aneraho uël'iramu ja avoho muebejavo'aruëjo. **11** O hesi surire jö göho ëhi uvë'e höjo: Aneraho jaburo övore ma'enagonövo'aruëjo jasi hörure munéro bibejavojöëni. Ëhuni jörö'örovëjo. **12** Jörö'örovëjamu uavadeje: Röhu God-are jöho ëhi uvë'e höjo: Nadi ri'öromo Bada jasi God hesi dëho ëma bijiohoromo uanëjo: God jero ëhi ëhi ë'ëjo. **13** Ëhi uavamu Iesuro mue gö gö aho'o vaejöro Satan-ro hesi dëho bijioho ganugoromo vuonugo va'adeje majae eni jiego vuonorö'ö rueröhëro.

Iesuhu Galilee sa'are hiromo aevoromo mu vaejade jöhoje.

14 Va'amu iae Iesuro God-are Aru'aho hesi darugoho baeromo vuonorö'öromo Galilee sa'are va'adeje. Va'amu huhu rovade jöho ë sa'aho aho'obëhe heruomadeje. **15** Iesuro Jew rajehu God rajahijarue osare osare jöe röjëhibe juvamu ae aho'obëhe uvoruomadeje: Hu a mae höjo.

Iesuare ame Nazareth rajehu Iesu bijönimoruomade jöhoje.

16 Ëhi'amu Iesuro jöe röjëhibe juvoromo urimë'i asisö'o'ere hiromo böviraejade amore Nazareth ë rovadeje. Rueromo nuho majae rovamu amo göre göre va'oromo ë'ajëhi ëhi huro God rajahijarue osare va'adeje. Va'oromo God-are surire jöho adaho'i ri'ö namijadeje. **17** Namijamu jö God-aro baeromo majëhinövade ae Isaiah-hu jajivade jö'e suroho ae göëro bojamijadeje. Bojamamu Iesuro baeromo

jiovö'öromo ave jajivade jöho nahoromo
birohoromo adahoromo ¹⁸ uvadeje:

Badare Aru'ahohuro nasi simanore rumoroye-
vajëjo Badaro hesi Aru'ahoho nasirire
bamë'ëro jië'ëro.

Huhu bamade hesi bëhoho naro hesi jö maho
baeromo bogo eni jië'e aribövioho
majëhi'irodego bamade höjo.

Huro na remö'öjade höjo naro va'oromo tövëvë'e
aribövioho uë'irodego: Jivo rëmö'ö'irode
majaho rovë'e höjo.

Nuni tugorohëvë'e aribövioho uë'irodego: Nuni
dadovëho'irode majaho rovë'e höjo.

Remö'öjade höjo sisëhu ruahö'öjëvë'e aribövioho
naro manö bamëvo'irodego.

¹⁹ Naro ae uë'irodego: Badahu ajëmi'iröhe ma-
jaho iae rovë'e höjo.

²⁰ Ëjöho adahonugoromo Iesuro suroho
huhoho taemoromo osa muebejaje aho sionëro
bojamiromo jö bëhoho röjëhi'i sa'aro hijadeje.
Hijamu gagorovo ë osare raromare ariböviohuro
ae aho'obëhe he'i Iesu gemu ërimahareje.

²¹ Ërimahamu uëvadeje: God-are jö adahamu
hejarije ë hesi muoho aviavejö'e rovë'e höjo.

²² Iesuro ëhi jië'e jöho jövamu hegörövo ae
aho'obëhe uvoruomadeje: Hu jö mae jövajëromo
hesi huë ma jöho heromo tiöjëvadeje. Tiöjëvamu
uvoruomadeje: Ëiaho bogo a börömehu jio'i hu
Joseph-are harihe höjo. ²³ Ëhi uvoruomamu
Iesuro uëvadeje: Ave uhu jö atarujoho jemëro
ëhi ue'a'arujëjo: Oso muebejanue aho jero jasi
ajamirovego mae javajo. Ëhesi bëhoho jemëro

ueromo ë'arujéjo: Arue Capernaum amore mu vaejane ë hesi jö hejaroho ëhi jië'e muoho ave jasi amoro vaejego no gavarëjo. ²⁴ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jö God-aro baeromo majëhijärue aribövioho nosi sa'a rajohuro bogo ma uehorovavuarue höjo. Bogo mae bogajo. ²⁵ Röhu aveho na jö mae uë'ië'ajëjo. Elijah-hu hijade majaroho ave Israel sa'are magonaho dorue aho'obëhe jio'amade höjo. Evare majare ëni bogo mae bogo rovadoho vadune niö'i gemu röhu döre manaere 6 ëhi barëjë'ëro ëhu'ëro sa'ae aho'obëhe majae ëgobövie vadune raromare höjo. Vadune raromamu evare ²⁶ magonaho dorue aho'obëhe ave Israel sa'are raromaroho God-ro Elijah hesi sa'a rajo magonaho doruoho bogo gemu vadu'e ajamijöro jabumënioho nugö'ö'i sa'ae gö Sidon amonörire sa'are Zarephath amore hijade magonaho doruohuni gemu nugö'öjäde höjo ajami'liröhego. ²⁷ O jö God-aro baeromo majëhinövade ae Elisha-hu hijade majaroho ave Israel sa'are sino jomo'e ae aho'obëhe jio'amade höjo. Röhu Elisha-ro Israel raromarue jomo'e aribövi bogo ae gemu vadu'e jabesi sinoho avohëho'i Syria rajemu gemu a ihe Naaman hesi sinoho avohahade höjo. ²⁸ Ëhi majëhijamu hegorovo ë God rajahijarue osare raromarue aribövihuro heromo sisë maro dë vörönimoruomadeje. ²⁹ Dë vörönégamu ri'öromo Iesu amore jiamu guduamo baeromo amo'e dahoru bönture iojiomoromo dahoru vönsöre suorovareje barado döre riravo'i baba'amo'irovo. ³⁰ Ëhi'o'i ë'oruomamu gëgorovo

Iesuro jabesi ririre jioromo rëmö'öromo va'adeje.

Aru'aho sisë ae gemu hesi dëre jiamu Iesuhu rarovö'öjade jöhoje.

³¹ Va'oromo Iesuro abuejadoho abo Galilee sa'are Capernaum amore höröjadeje. Höröromo Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu God rajahijarue osare va'oromo jöho röjöhijadeje. ³² Jöho röjöhijamu heromo tiöromo uvoruomadeje: Hesi jöho darugo'e ma-mabëhe javavajëjo. Ëhi uvoruomade hesi bëhoho hesi birire baejë'ero hu jöho majëhijadeje. ³³ Amo ë osare Satan-are a sisëhu dëre abuejë'e aho hijë'e jiadeje. Hijë'ero ma-darugo'o uvadeje: ³⁴ Hë-ajo. Iesu Nazareth rajoho ja rabëni sihusihuaguo'i rovane höjo. Na ja ijumavuo'i ë'anuëjo. Na iae ja gavajëjo. Ja God-aro jioromo rovë'e a ma-maemu jië'e ae javajëjo. ³⁵ Ëhi uavamu hejë'i Iesuro uavadeje: Jöho vuonugo'i höröjëjo. Höröjëjamu hejë'i uhure a sisëhuro ë a hesi simanoho huotovahamu ë aribövi jabesi nunire sa'are behumorovadeje. Sa'are behumorovamu uhure a sisëhuro ë a hesi sino haho'oho bogo ijumaho'i ma-höröromo va'adeje. ³⁶ Höröromo va'amu gagorovo ae aho'obëhe garomo tiöjëvamu uarovareje: Aveho rabu'e jöho höjo. Darugo'e jöho jövego a sisëhuro ma-burëro ejahoromo suorovo va'oruomaje höjo. ³⁷ Ëhi'amu Iesuhu vaejaje mu hesi jöho ë sa'aho aho'obëhe he barëjareje.

Iesuhu ae aho'obëhe jabesi sino avohëhade jöhoje.

38 Röhu a sisëho dëre jioromo hörö va'amu Iesuro God rajahijarue osare jioromo va'adeje. Va'oromo Simon-are osare va'adeje. Röhu Simon-are jure magonaho hesi sino haho'oho vörö'irae avohë'e jiadeje. Vörö'iraejamu Iesu uavareje: Na ja magonahoho ajaminëjo. **39** Ajaminëjamu hegorovo Iesuro va'oromo bëhire ruaho'amo namiromo uavadeje: Vörö'iraejanuoho u'uhëjo. U'uhëjamu sino haho'ere vörö'iraejadaho u'uhadeje. U'uhamu hejë'i ri'lörömo iruno'e avohëhoromo i'imëmadeje.

40 I'imëmamu majae beva'amu gagorovo ae rahu hesi ae guomo guome gö gö jië'oho ujuoho rovamu Iesuro hesi övoho ae aho'obëhe jabesi sinore bamëho'ego marë'amonövadeje. **41** Marë'amo'ego aru'aho sisë ae aho'obëhe jabesi dëre raromarohuro suorovo va'onövareje. Suorovo va'ię'iroho ma-darugo'o uvonövareje: Ja God-are Harihe javajë'ego heromo uënövadeje: Jöe nugohëjo. Nadi nasi jöho huruohohëjo. Iesuhu ëhi jië'e jö jövade hesi bëhoho ë aru'aho sisëho jaburo garomo uvareje: Hu böröme namiromo ae ajëmaje aho höjo.

Iesuhu Judea sa'are jö majëhibe juvade jöhoje.

42 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamugo Iesuro ri'lörömo va'oromo a rumo'e sa'are ë hijadeje. Hijamu ae aho'obëhe hu nahobe rovareje. Nahobe rueromo gavare ë hijamu gagorovo ni-jio'iraeromo uavareje: Nadi val'i rueromo no'o hijëjo. **43** No'o hijëjamu hegorovo uëvadeje: Iae mae uevarujëjo röhu God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho ë jöho amo ioro'iorohu'o

majëhibe va'ejöjo ë hesi bëhoho God-ro ëhuni remö'öjamu rovë'ëro. ⁴⁴ Ëhi'onugoromo Judea sa'are God rajahijarue osare osare jöho majëhibe juvadeje.

5

Iesuare ijore ijore jijihoröhego Iesuhu aevoromo a uëvade jöhoje.

¹ Iae Iesuro Gennesaret e'u riröre namijadeje. Namijamu ae aho'obëhe God-are jöho he'l'i tagavoromo bijimö'örovobe rueruomadeje. ² Rovamu Iesuro namiromo gavadeje boat niö'i e'u riröre raromëvo'i visu suovarue aribövioho rori'o raramoromo viöho u'ovamu. ³ Ëhi ganugoromo boat gemu Simon-are boat-re ajio hiromo Simon uavadeje: Ave riröre jioromo biduohö'öjego rori'o va'ajo. Rori'o va'a uanugoromo gavade eni jiamu gagorovo boat-re ëhi hiromo jöho röjëhijamu rue sa'are raromare ariböviohuro heruomadeje.

⁴ Heruomamu Iesuro hesi jöho jövobe va'ojuvo barëjamu Simon uavadeje: Ave jasi boat-oho baeromo e'u umahë'inö huo'öbe va'oromo ja'o jasi ariböviohu'o viöho ba'amorëjo ëhuro visue aho'o suovo'irarije höjo. ⁵ Suovo'irarije höjamu Simon-ro uavadeje: Tisa ëho iae mae höjo röhu no vahi bövie visu suovo'i ë'o gabe rovaroho gavare höjo bogo eni javuamu. Röhu jero uë'ego ëhuni viöho ba'amo'ejöjo. ⁶ Ëhi uanugoromo viöho ba'amoromo visue aho'obëhe suovamu viöho dadorovo'ië'adeje. ⁷ Dadorovo'ia'amu gagorovo Peter-mëro jabesi a ioro'iore boat göre

arijaruoho övëro uëvareje: Ro ajamuihëjo. Ro ajamuihëjamu rueho jaburo rueromo ajëmiromo visue aho'obëhe suovoromo ë boat niö'ire bahijamu irijiomoromo diruvëvo varijëne jiadeje.

⁸ Ëhi'amu gagorovo Simon Peter-ro Iesuare bëhire ague aho hiromo uavadeje: Bada na remo va'ëjo. Na a sisë jevajëjo. ⁹ Petermëro visue aho'obëhe mae suovoruomoromo tiøjëvë'ëro jië'ëro ëhu'ëro ëhi uavadeje. ¹⁰ Petermë tiøjëvo'i James'o John'o jabu'o tiøjëvadeje. Röhu James'o John'o jabumë Zebedee-are harihе jëvadeje. Jabumë Simon'o gemu mae muoho vaenövareje. Amo tiøjëvamu Iesuro Simon uavadeje: Nadi juhuonivonëjo. Aviavejö'e aevoromo ja bogo visuoho gagovo'i ae magonahe gagovëvo'iramu nasinö jioruomo'ajëjo. ¹¹ Ëhi jövamugo boat-re rueromo ravo'amoromo boatoho jagu ömëvo va'o nie'uhore ötöjëvareje. Ötöjëvonugoromo jabesi muoho bövioho bise'oho vuonugo'i aevoromo Iesuare ijore ijore jiji-honövareje.

Iesuhu sino jomo'e a ajamade jöhoje.

¹² Iae Iesuro amore hijadeje. Hijamu ae gemu sino haho'e jomemu jië'ohuro rueromo Iesu garomo ague aho hiromo ëninämiromo uavadeje: Bada ja nasi sino avoheho'iranoho ja eni javajëjo. Ëhuni jasi nimoromo ajemijë'ohuro iae ajemi'anuëjo. ¹³ Ajemi'anuëjamu Iesuro övoho nugö'öromo sinoho rëhahoromo uavadeje: Iae na negajëjo ajami'iro. Marëjëjo. Marëjëjamu gavë'i jomoho rireromoromo hesi sinore sisë sisëho barëjadeje. ¹⁴ Sisëho barëjamu gagorovo

Iesuro uavadeje: Naehu éhi ë'odoho nadi aho hruoho majëhinëjo. A'i ma-va'oromo jasi sinoho priest röjahijego ga'irajo. Éhi'oromo Moses-hu uövuade éhi jië'e suvuoroho God-are öroro bojamego aëro garomo uvo'irarëjo: Jasi sinore sisëho barejë'ëro iae mae javajëjo. ¹⁵ Bogo aho huruoho majëhi'iröhego uavadeje röhu ë hahu vaejade mu jöho börömo mae rumorovamu ae gö gö hebe va'oruomadeje. Hebe va'oruomë'ëro ae aho'obëhe rueromo gagovoruomadeje hesi jöho heruomo'i huro jabesi sino haho'oho ajëmego marëjëvo'iröhego. ¹⁶ Ro gagovoruomamu gëgorovo Iesuro a rumo'e sa'are va'o hiromo God-are örire jöe jövadeje.

Övo höru'e vuovahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

¹⁷ Éhi'oromo iae Iesuro aribövioho jöho röjëhijamu Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ého jaburo hesi bëhire raromoruomadeje. Urimë'i ë aribövioho ioro'iorohuro ë Galilee sa'are amo göre göre jioromo ioro'iorohuro arue Jerusalem amore Judea sa'are amo ioro'iorore jioromo rueruomë'ëro ë raromoruomadeje. Raromamu Iesuro jöho röjëhiromo Badare darugoho baejë'ëro guomo guomo'e a jabesi sino avohëho'iröhoho eni jiadeje. ¹⁸ Sino avohëho'iröhoho eni jiamu iae aëro övo höru'e vuovahë'e aho maratuoroho giojimo barovareje. Barueromo osanö bava'oromo Iesuare bëhire bamo'iröhe öroho nahareje. ¹⁹ Öroho nahoromo gavare ae aho'obëhe tagavoromo ojanoho urahë'e jiamu gagorovo

ba'ojiomoromo javuoho dönö dadovö'öromo maratuohu'o nume osare riravarue aribövi jabesi ririre Iesuare bëhire ë ba'amareje. ²⁰ Ba'amamu gagorovo Iesuro gavade i'e rovare aribövihuro hu mae uehorovoruomamu gëgorovo övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Isiajo. Jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e höjo. ²¹ Mu'u barëjahë'e höjamu hegorovo jögoru öri röjëhijärue aribövihul'o Pharisee aribövihul'o uarovareje: Asë'ëjo. Sareri ae höjo. Huro God sivoromo ëhi jië'e jöho jövajëjo. Hu ma-ae höjo. Röhu huro ë aho uavajëjo: Naro jasi sisëho uehorovoromo vuonugoromo mu'u barëjahë'e jevajëjo. Ëhi jië'e muoho hesi God-ro gemuëro vaejaje höjo. Ma-aho bogajo. ²² Ëhi atamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Jemë rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ²³ Jemë'o uehorovohëjo. Nani ja ae ëma ua'a'anuëjo: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e hö ua'a'anuëjo. Ja ëhi ua'ibejanëjo aho nunoho bogo ga'ibejarëjo ja mae o sarere jövë'e javego. Röhu ja bogo ëma ua'a'anuëjo: Ri'öromo nami juvëjo hesi guomo guomoho bogo barëjego ja javojagojöëni. ²⁴ Röhu ë bogo ëma jövo'ibejane jöho iae na jövo'ejöjo huro ejehoromo ri'ö nami juvego jemëro ë muoho garomo ëhuro ga'irarijego God-are A Maho naro sa'are hijajire evare sisë mu'uvaje darugoho ëhu'o baejë'e jevego. Ëhi üenugoromo röhu övo höru'e vuovahë'e aho uavadeje: Naro ja uavajëjo: Jero ri'öromo raromanue maratuoho banigojiomoromo baeromo jasirëro va'ëjo. ²⁵ Va'ëjamu hejë'i ruehuro ae aho'obëhe jabesi

nunire ri'öromo maratuoho banigojiomoromo baeromo God rajahibe hesirëro va'adeje.
26 Va'amu gagorovo ë aribövioho aho'obëhe tiöjëvamu juhuonivoromo God rajahiromo uarovareje: Asël'ëjo. No bogo gavarue muoho jaruvo gavë'e javuajëjo.

Levi-hu Iesuare ijore ijore juvoröhego Iesuhu uavade jöhoje.

27 Ëhi'amu gagorovo Iesuro ri'öromo va'adeje. Va'i gavade tax baejaje ae hesi ihoho Levi hesi mu vaejaje osare hijamu gagorovo uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.
28 Juvonövonëjamu hegorovo hesi muoho aho'o vuonugo'i ri'öromo aevoromo Iesuare ijore ijore juvonövadeje.

29 Ëhi'ormo Levi-ro Iesu rajahi'i sörö böröme hesi osare bamoromo Iesu'o a ioro'iorohu'o aho'obëhe uëvadeje: Rueromo söröe ihëjo. Ihëjamu hegorovo tax baejarue ae aho'obëhe ëhi jië'e a ioro'iore aho'obëhe ëho jaburo ro gemuoro raromoromo ie ue'ahareje. **30** Ie ue'ahamu gëgorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue Pharisee ariböviohu'o Pharisee aribövi ioro'iorohu'o ëho jaburo dë vörönëgamu Iesuare aribövioho uëvareje: Jemë rabëni tax baejarue ariböviohu'o sisë a ioro'iorohu'o gemuoroho ioho jovoho ue'aharujëjo. Ëhi jië'oho sisë höjo. **31** Sisë höjamu hegorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: Röhu guomo guomo'e ariböviohuremu doctor gavarue höjo mae jëvë'e aribövioho bogajo. **32** Ëhesi bëhoho naro sisë aribövioho sisë vaejaruoho vuonugojöro

uë'i rovode höjo ma-döemu mae jëvë'e aribövioho bogajo.

Bëhoho rabëni Iesuare ariböviehu i bogo vuonugare jöhoje.

³³ Iae aëro Iesu uavareje: John-are jö hejarue ariböviohuro majae aho'obëhe God uehorovo'i iohu vuonugoromo hesi örire jöe ato'i arijarue höjo. O Pharisee jabesi jö hejarue aribövioho jabu'o ëhi jië'e muoho vae'i arijarue höjo. Jabumëhu ëhi ë'aruoho iae mae höjo. Röhu jasi aribövioho iohu bogo vuonugo'i maiemu jovemu ue'aharue höjo. Rabëni ëhioho ë'arue höjo. ³⁴ Rabëni ëhioho ë'arue höjamu hegorovo Iesuro uhu'e uëvadeje: I'o masuröhe a hesi söröre aemo'aemehu rueromo i i'ië'iroho jemë tugohëvo'irarijoho na eni jëvajëjo o bogajo. Bogajo. ³⁵ Röhu majae ijönö i'o masuröhe aho aëro guduamo bava'iramu evare majare iohu vuonugo'aruëjo. Avevejö'oho naro jabu'o hijë'ego jabu iohu bogo vuonugo'aruëjo.

Jew rajehu gororovo'iröhe jögoru mamiohu'o Iesuhu barovade mu i'ohu'o bogo gemuore havo'iröhe jöhoje.

³⁶ Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe gö'o majëhiromo uëvadeje: Niögu i'ohu'o mamiohu'o bogo havo'anuëjo. Bogo havoromo dadovadiroho niögu i'oho baeromo bisemu tariö'öromo niögu mami hesi gagoroho bamoromo sigohi'anuëjo. Ëhi ë'ibejanëjo niögu i'oho tariö'öjë'ero ëhuro sisérë'ibejajo. O niögu mamioho ëho nu ano'e gö jio'i i'oho

nu ano'e gö jioromo ëhuro niögu mamiohu'o sisérë'ibejajo. ³⁷ O wine jovo mi sino gagore bigu'ié'iroho jovo i'ohu'o mi sino mamiohu'o bogo gemuoroho havoromo jovo i'oho mi sino mamiroho bigu'anuëjo. Ëhi ë'ibejanëjo jovohuro gatovoromo ögohuro bibivoromo mi sinoho mamiëro jië'ëro tögömoromo ioro'ioremu dadorovego jovoho rova'ibejajo. ³⁸ A'i jovo i'oho mi sino i'o hesi gagoremu bigu'anuëjo. ³⁹ Röhu jovo mami ue'ahë'oho aëro uvarue höjo: Mamioho mae höromö ëhuni i'oho bijönimarue höjo. ËJew rajehu Iesuare mu i'o bijönimarue jöho Iesuro uhu'e ëhi majëhijadeje.

6

Jew rajehu nuharue majahesijöhoje.

¹ Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu gagorovo Iesumëro mure jijihareje. Jijihoromo hesi ijorajo ömo'ömohuro ioho babovoromo övëro uhiromo ue'ahobe va'oruomadeje. ² Ioho övëro uhiromo ue'ahobe va'amu gëgorovo Pharisee ariböviëro uëvareje: Jaruwoho nuho majae höjo. I avoharujoho ëho nuho maja hesi jögoroho aharujëjo. Rabëni ëhi jië'oho ë'arujëjo. ³ Ë'arujëjamu Iesuro uëvadeje: David nosi a böröme jionövade höjo. Röhu hu'o hesi ariböviohu'o hömëvamu hegorovo huhu ë'ade jö God-are surire adaharijoho ëho diehi'oromo bogo avoho uehorovarujëjo. ⁴ David-ro God-are osare va'oromo God-are nunire bahijare ioho ujuohoromo vituoho i'i vituoho hesi aribövioho i'imëmamu ue'ahare höjo. Ëhi jië'e ioho aho bogo

ue'aho'i hesi ma-priest-ëremu ue'aho'iröhe ie höjo. Röhu jabuhu ue'aharohuro ëhuro jögoroho ahare höjo. Röhu é hesi jöho bogojiade höjo. ⁵ Éhi uënugoromo uëvadeje: God-are A Maho naro nuho maja hesi jögoroho muebejaje höjo.

Övo guomahë'e a Iesuhu ajamade jöhoje.

⁶ Éhi uëvë'ëro Jew rajo jabesi nuho majae gö'o rovadeje. Nuho majae gö'o rovamu Iesuro God rajahijarue osare va'oromo hesi jöho röjëhijadeje. Amo é osare övo manörire övo hitahi guomahë'e aho hijë'e jiadeje. ⁷ Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövieu' Pharisée aribövieu' ého jaburo Iesuare jö sisëho nahoromo uvareje: Iesuhu guomo guomo'e aribövi jabesi sino avohëhë'oho noro a masijoho huruoho majëhiromo uë'ejarëjo: Iesuro a ajëmaje muoho vaeromo nuho maja hesi jögoroho ahade höjo. Éhi uvoromo jabumëro ma-hu gemu ërimahareje ga'iro nuho majare hu guomo guomo'e aribövi jabesi sinoho avohëhego o bogo. ⁸ Ërimahamu Iesuro gëromo uvadeje: Jabumë éhi éhi uehorovaruë uvoromo övo guomahë'e aho uavadeje: Ro ave nosi riroro namijëjo. Namijëjamu ro jaben ririre namijadeje. ⁹ Namijamu hu bijönimoromo ërimaharuoho Iesuro uëvadeje: Na ave jöho uë gë'ië'ajëjo. Nosi nuho maja hesi jögoroho diehi höjo. Nuho majaroho na ae mae vaejëvo'ejarëjo o sisë vaejëvo'ejarëjo. I'ovëvo'ejarëjo o muo'amo'ejarëjo. ¹⁰ Éhi uënugoromo uherihoromo é aribövieu' aho'obëhe gënugoromo övo guomahë'e aho

uavadeje: Jasi övoho nugö'øjëjo. Ëhi uavamu hegorovo övoho nugö'ójamu marëjädeje. **11** Marëjämu rue aribövihuro gavare Iesuro ë aho ajami'ego marëjämu gagorovo dë vörönëgo avohadeje. Dë vörönëgamu jöe atoromo uarovareje: No Iesuare öriroho diehi'o'ejarëjo.

Iesuhu hesi apostle 12 baejëvade jöhoje.

12 Ëhi'o'irögoro Iesuro God-are örire jöe jövo'iro dahorure ajiomadeje. Ajio hiromo vahi bövie God-are örire jöe jövobe va'ojuvo ëhi sisonuvadeje. **13** Sisonuvamu gagorovo hesi ijore ijore jijiharue aribövihuro ruejöro uvëvadeje. Uvëvoromo rovamu ae aho'obëhe 12 hesi baejëvadeje. Baejëvoromo uëvadeje: Jemë nasi apostle jëvajëjo. **14** Iesuro Simon baejadeje. Baeromo iho göho Peter jumuvadeje. O Peter-are öho Andrew baejadeje. O göho James John Philip Bartholomew **15** Matthew Thomas o James Alphaeus-are harihe o Simon aehu uvaruoho Jew rajehu jabisi mueberovo'i nimaje aho **16** o Judas James-are harihoho o göho Judas Iscariot ë aribövioho baejëvadeje. Judas Iscariot Iesuni hiruëmiromo a jabisi övore bojëmi'iröhe aho jiadeje.

Iesuhu a jabisi sino avohëhade jöhoje.

17 Ëaribövioho baejëvonugoromo Iesuro jabu'o gemu mae abueromo enure ë namijadeje. Namijamu hesi aribövie aho'obëhe mae o a ioro'iorohu'o arue Jerusalem amore jioromo Judea sa'a ioro'iorore jioromo nume Tyre amo Sidon amo jiajinö sö jovo bëhire sa'are jioromo

ae aho'obëhe mae ë ro riravareje ¹⁸ Iesuare jöho heruomo'i huro ajëmego jabiesi sino haho'oho marëjëvo'iröhego. Ro riravamu a sisëhu dëre abuejëvë'ëro i'u baejarue aribövioho Iesuro ajëmamu marëjëvadeje. ¹⁹ Marëjëvamu ae aho'obëhe gavare Iesuare darugohuro rueromo guomo guomo'e ae aho'obëhe ajëmamu gagorovo Iesu rëho'i ë'o gavareje ëhuro guomo guomoho barëjëvo'iröhego.

*Huë mae baeröhe ariböviohu'o huë vavaene
baeröhe aribövi jabiesi jöhoje.*

²⁰ Ëhi'amu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho gëromo uëvadeje:

Bövi bise'o rumo'e aribövioho jemë huë mae jëvajëjo

God-ro muebejëvego hesi aharire mae raromo'ië'ëro.

²¹ Avevejö'e hömëvaje aribövioho jemë huë mae jëvajëjo

maja ijonöho eni da'uëgo'ië'ëro.

Avevejö'e nierusuburu'e bamaruje aribövioho jemë huë mae jëvajëjo

maja ijonöho nimoroho'ië'ëro.

²² Jemëhu God-are A Maho na uehorovevamu aehu gëromo bijönëgoromo nu huodëgoromo sivëgoromo jemesi ihoho sisë höromo vuonugëhë'oho huë mae jëvaje höjo. ²³ Jabuhu ëhi sisë vaejëvë'iroho jemëro hirohiromoromo nimoroho avohorëjo God-hu suvuoro jemëni ö'idöre bamëhajoho böröme jië'e jiaje. Ëaribövi jabiesi hijo miono'ohuro jö God-aro baeromo

majëhinövare aribövi jabiesi örire ëhi gemuoho sisë vaejëvonövare höjo.

24 A'i bövi bise'o marohë'e mae jëvë'e aribövioho vaevë'e jëvajëjo.

Jemesi bövi bise'o maho ujuoho barëjë'ëro ijönöho bogo ujuoho hesi jëvajëjo.

25 Avevejö'e da'uëgë'e aribövioho vaevë'e jëvajëjo.

Maja viture vadunëro vuovëvo hesi höjo.

Avevejö'e nimoroharuje aribövioho vaevë'e jëvajëjo.

Maja viture huë vavaene baejë'i nierusuburu'e bae hesi jëvajëjo.

26 Ae aho'obëhe jemesi jö ma-mabëhe atë'oho vaevë'e jëvajëjo. Ëaribövi jabiesi hijo miono'ohuro God-are jö huotohuotovoromo majëhinövare aribövi jabiesi örire ëhi gemuoho mae atonövare höjo.

Nu huodaguarue aribövi jabiesi örire noehu huë baejëvo'iröhe jöhoje.

27 Röhu jemë nasi jö hejaruje ariböviohumë ave jöho majëhi'ië'ajëjo. Jemë'o muorovarue aribövioho huë baejëvorëjo. Jemë nu huodëgarue aribövioho mae vaejëvorëjo. **28** Jö sisë uëvarue aribövioho jö mae uërëjo. Sisë vaejëvarue aribövihuni God-are öroro ëninamirëjo.

29 Aehu a'isabi gönü anagë'iroho hunuorovego a'isabi gönühu'o anago'irajo. Aehu niögu gö baeniahijë'oho nadi nijio'iraejego niögu göhu'o bae'irajo. **30** Aehu jasi örire böviëni bise'ëni ëninamijë'oho bojaminëjo. Aehu jasi mae sisë baejahë'oho nadi uanëjo: Sionëro bojemëjo.

31 Jemë ae göehu diehi vaejëvojöro nëgë'oho jemë'o ëhi jië'e muoho ae gö jabesi öroro vaejëvorëjo.

32 O jemë huë baejëvarue aganohemu huë baejëvë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o huë baejëvarue aganoho mana huë baejëvarue höjo. **33** O jemë mae vaejëvarue aribövihemu mae vaejëvë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o ëhi gemuoho ë'arue höjo. **34** O uvë'oho: Ëhi gemuoho vuonorö'ö bae'ejöromo ëhuni bövi bise'o ma-jahuri ae gö bojëmijë'oho rabëni uvorëjo: God-are nunire mabëhe javuajëjo. Sisë aribövihuro jabu'o uvoruomaje höjo: Ëhi gemuoho vuonorö'ö bae'ejöromo ëhuni bövioho bise'oho ma-jahuri ae gö bojëmijarue höjo. **35** A'i jemë nu huodëgarue aribövihuro huë baejëvorëjo. Mae vaejëvorëjo. Nadi uvorëjo: Mana bojemi'aruë uvë'i jemesi bövioho bise'oho ma-bojëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemë suvuoro böröme bojëmi'ajëjo. Ëhuro God-hu dö mare hijaje a hesi abozi harihu'o mae jëvo'ajëjo. Ëhesi bëhoho God-ro gëvaje a sisë jioruomo'i bogo mana mabëhe uavë'e suvuore éma baejarue aribövie jëvego gëgorovo huro éma huë baejëvoromo ajëmijaje höjo. Huhu ë'aje ëhi jië'e mu vaejë'oho jemë hesi abozi harihu'o mae jëvo'ajëjo. **36** Ëhuni jemesi Vavuehu jemëni vavaenimajëhi ëhi ae göëni vavaenimorëjo.

Bogo döro bamorovoromo a jabesi sisë mevo'iröhe jöhoje.

37 Nadi döroho bamorovoromo a jabesi sisëho mevorejo. Jabesi sisë bogo mevë'oho God jemesi sisëhu'o bogo mevo'ajéjo. Nadi a jabesi sisëhunioho i'uoho bojëmirejo. I'u bogo bojëmijë'oho God jemë'o i'uoho bogo bojëmi'ajéjo. A'i ae gö jabesi sisëho uehorovoromo vuonugorëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi sisëhu'o uehorovoromo vuonugo'ajéjo.

38 Ae suvuorëmirëjo. Jemë ëhi ë'ë'oho God-ro jemë'o suvuorëmi'ajéjo. Börömo mae suvuorëmiromo jeméro övoho avoho'iramu sörö va'ëne ë bamëho'iramu övo duvahoho rarovoromo oteroho'a'ajéjo. Bogo bise'o vadu'oho suvuorëmi'ajéjo. Jemë dimino'e bojëmë'ohuro ëhuro ë bojëmarije mino'e ëhi bae'a'arujëjo. Iesuro ëhi jövadeje.

39 Röhu Iesuro röjëhi'iro ave uhu jöho uëvadeje: Nuni sisë'e a göhuro nuni sisë'e a göho diehi öroho röjahibe va'a'ajéjo. Bogajo. Röjahijë'oho jabumë niö'i guare bejëvo va'a'ajéjo. **40** Jö hejaruje aribövioho jö röjëhijaje aho na bogo iosiremiromo jö maho bae'a'arujëjo. Jöho he barë'iramu evare jö röjëhijaje aho va'ëne jëvo'ajéjo.

41 Röhu ja diehi'oromo ijo ugobajo'e biseharihehu isiare nunire namijajoho ga'i ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavanuejo. **42** Ijo börömehu jasi nunire namijavajoho bogo gavë'oho ëhu'oho ja rabëni jasi aemo'aemoho uanëjo: Isi ë'ego na jasi nunire ijo ine namijavajoho jahahöjo. Sareri ae javajëjo. Jasi nunire ijo börömehu tugohavajoho jero urimo jahonëjo. Jahanugoromo evare

avoho garomo ijo ino harihoho isiare nuniroho jahaho'anuëjo.

Aho mu vaejajire garomo uvarueje: Hu mae o sisë höjo. Ëhesi uhu jöhoje.

⁴³ Ijo maho bajo sisëho bogo rae'i ijo sisëho bajo maho bogo raejaje höjo. ⁴⁴ Ijoho bajoro garomo uvo'a'anuëjo: Ëijoho mae höjo ého sisë höjo. Meso böso uro'ie'iroho mesoremu uro'i bibë'e ijo sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Rihu'e grape bajo uro'ie'iroho è ö'iremu uro'i bibë'e resu sisëroho bogo uro'a'anuëjo. Ijo sisëhuro bajo sisëho rae'amaje höjo. Ijo mahuro bajo maho rae'amaje höjo. ⁴⁵ Ëhesi bëhoho a maho ijo maehu bajo mae raejajëhi éhi jëvaje höjo. A maho uehoro maëremu jabesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu maemu vaeruomaje höjo. A sisëho uehoro sisëremu jabesi dë vövöbajo'ere jëvë'ëro mu sisëmu vaeruomaje höjo. Aëro diehi jië'e uehorehu jabesi dë vövöbajo'ere irijiomëvajoho jabesi jö'ëro atarue höjo.

Simano ma'e ahu'o simano sisë'e ahu'o javu vaejare uhu jöhoje.

⁴⁶ Jemëro uevaruje höjo: Bada ja no mu bojamuijanue aho javajëjo. Éhi jië'oho jemë rabëni naehu bojëmaje muoho bogo vaejaruje höjo. ⁴⁷ Röhu ae rahu nasi örire rueromo nasi jö heromo ejehajoho éhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. ⁴⁸ Ae gemuëro javue vae'ie'ade höjo. Javue vae'irögoro ègobövie umo abuejuvo munë'e sa'aho birohogoro öboho è ruhoromo javuoho vaejade höjo bibivoröhego.

Javuoho vae barëromo hijamu jovo börömëro ruomoromo ë javuoho anade höjo. Anamu javuoho mae vaejë'ëro jië'lëro bogo orivo'i ma-bibivoromo namijade höjo. Nasi jö ejehaje aho ë bibivë'e javu vaejade aho va'ëne höjo. ⁴⁹ A'i ae rahu nasi jö heromo bogo ejehajoho ëhi jië'e a hesi jöho naro uhu'e majëhi'ejöjo. Ae gemuëro javue vae'ië'ade höjo. Röhu sa'aho bogo umo abueromo öboho ruho'i ma-sa'a döre vaejade höjo. Vaejë'ëro ë javuoho jovëro ro anamu dadorovo barë nahonahovade höjo.

7

Rome raje muorovo simano vaejaje a hesi mu vaejaje a guomo'ia'amu Iesuhu ajamade jöhoje.

¹ Iesuro hesi jöho ae aho'obëhe majëhinugoromo va'adoho va'o Capernaum amore hijadeje. ² Röhu Rome raje muorovo simano vaejaje ae gemuëro ë hijë'e jiadeje. Hu bogo Jew rajehu jio'i sa'a gö raje jiadeje. Hesi muemu vaejahaje ahuro hu'o hijadeje. Hijamu rue simano vaejaje ahuro ë iaho mae uehorovo avohadeje. Mae uehorovo avohamu rue aho guomo guomo böröme baejë'ëro guomo'ië'adeje. ³ Guomo'ia'amu gagorovo rue simano vaejaje ahuro Iesuhu a ajëmaje jöho hegoro Jew rajo a duvaho ioro'iorohe uëvadeje: Va'oromo Iesu uarego rueromo nasi mu vaejehaje a hesi sinoho avohahego marë'irajo. ⁴ Ëhi uëvamu hegорово va'areje. Va'oromo Iesu èninamiromo uavareje: Èaho ajaminëjo. Hu a maego jaehu ajamijë'oho iae mae höjo. ⁵ Hu sa'a gö raje höjo

röhu huro ave sa'a rajoho no uehorovavuaje höjo. Uehorovavuajëro jië'ëro huro ajamuiromo ae uëvade höjo noehu God rajahijarue osaho vaejahuoröhego.

⁶ Ëhi uavamu Iesuro ri'öromo jabu'o va'adeje. Va'ormo ë simano vaejaje a hesi osa bëhire rovamu gavë'i rue simano vaejaje ahuro hesi aho uëvadeje: Va'ormo Iesu birohoromo uarëjo: Badajo. Nadi nasiriroho rueromo u'uoho baejëjo. Na ae ma-bise'e jevoromo sisë jevë'e jaehu nasi osare rovë'oho bogo maehu höjo. ⁷ Ëhuni na uehorovoromo uvode höjo: Na ö'irodoho röhu na bogo maehu jevajëjo. Ëhuni nadi rue'i ma-jö'ëro jöe jövego nasi mu vaejehaje aho marë'irajo. ⁸ Ma-jö jövego mu rovaje hesi öroho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhesi bëhoho na nasi a masijo jabesi aharire jevë'ëro jabesi jöho ejëhoromo muoho vae'i muorovo aribövioho nasi aharire jëvë'ëro nasi jöho ejehoromo muoho vaejarue höjo. Naehu muorovo ae gö uavë'oho: Valë uavë'iroho iae hu va'aje höjo. O muorovo ae gö uavë'oho: Rovë uavë'iroho iae hu rovaje höjo. O nasi mu ajemaje a uavë'oho: Mue ëhi ëhi vaejehë uavë'iroho iae hu ëhi vaejaje höjo. Ëhu'ëro jö jövego mu rovaje hesi bëhoho iae na gavë'e jevajëjo. Ëhuni uavajëjo: Ma-jö'ëro jöe jövego marë'irajo. Ëjöho baeromo Iesu majahirego he'irajo. ⁹ He'irajamu simano vaejaje a hesi ariböviohuro ë jöho bava'ormo Iesu majahijareje. Majahijamu Iesuro heromo tiøjadeje. Tiöromo huotorovoromo hu rihromare aribövioho uëvadeje: Hu mabëhe uehorovevade

höjo. Ëhi jië'e aho na bogo birohë'e jevajëjo. Nosi Israel rajoho jabu'o bogo ëhioho mae uehorovevaruëjo. Iae na mae jövajëjo. ¹⁰ Ëhi uëvamu hegorovo rue aribövioxhuro vuonorö'ö rueromo simano vaejaje a hesi osare ro gavareje hesi mu vaejahaje aho mami'e marëjë'e jiamu.

*Magonaho doru hesi harihu guomo raromamu
Iesuhu ajamamu i'ovade jöhoje.*

¹¹ Ëhi'o'irögoro iae Iesuro Nain amore va'i va'adeje. Va'amu Iesuare ijorajo ömol'ömohu'o a ioro'iorohu'o ae aho'obëhe mae hu'o va'oruomadeje. ¹² Va'oromo amo rejo ojo bëhire hörö'ia'amu suorovo'ia'amu evare aëro guomë'e a hesi sinoho amore jioromo guavo'i giojimo baeromo rovareje. Röhu vaevë'oho guomë'e aho magonaho doru hesi harihu gemu'oho jiadeje. Amo raje ae aho'obëhe ë magonahohu'o rueruomadeje. ¹³ Rueruomamu Badaro magonahoho ganugoromo huni vavaenimamu uavadeje: Nadi nivonëjo. ¹⁴ Nadi nivonëromo rueromo sino bamare maratuoho rëhadeje. Rëhamu giojimo barovare aribövioxhuro ëhi riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro a juvijoho uavadeje: Jue'iajo. Naro ja uavajëjo: Guomanoho ri'öjëjo. ¹⁵ Ri'öjëjamu döro ri'ö hiromo aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo Iesuro harihoho vëmu hesi övore bamadeje. ¹⁶ Ëhi'amu gavë'i ae aho'obëhe juhuonivoromo God rajahiromo uvoruomadeje: Asë'e jö God-aro baeromo majahuijaje a börömohuro nosi örire rovë'e hö uvoromo God-ro hesi aribövi nosi jöeni vavaenimë'e hö uvoruomadeje. ¹⁷ Ëhi'amu

gagorovo ae aho'obëhe Judea sa'ahu'o sa'a ioro'iore bëhirohu'o Iesuare jöho ëhi vaerovemu vaerovobe va'areje.

Bapataeto vaejaje ae John-hu ae rëmö'öjamu rueromo Iesu jö ua gavare jöhoje.

¹⁸ Iesuhu ëhi jië'e mu vaejade jöho John-are ijore ijore jijiharue aribövihuro John majahijareje. ¹⁹ Ëhi majahijamu hegorovo John-ro hesi aribövioho niö'iro ruejöro uëvamu rovareje. Rovamu uëvadeje: Va'oromo Iesu ua garëjo: No uvaruëjo: God-ro ae nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²⁰ Ëhi uëvamu hegorovo va'oromo Iesu uavareje: John bapataeto vaejavuaje ahuro uövuamu rovare höjo. Huro uövuade höjo: Iesu uarëjo: No uvaruëjo: God-ro a böröme nugö'ö'iramu nosi örire rue'a'ajëjo. Na ja ë aho javajëjo. O na no muebe'ejarëjo ae göëro rueröhego. ²¹ Ëhi uavamu hegoro evare Iesuro guomo guome gö gö juhuonini'oho aho'o aru'aho sisë'oho aho'o avoho'amadeje. Nuni tugorohë'e aribövihoo aho'o jabisi nunoho dadovëhadeje. ²² Ëhi'oromo John-are ae niö'ioho uëvadeje: Va'oromo diehi gavarijoho hejarijoho John majahirego he'irajo. Uarëjo: Nöröro ae nuni sisë'oho ajëmijego mae uheriharue höjo. Höru sisë'oho ajëmijego mae jijiharue höjo. Jomo'e aho ajëmijego marëjëvoromo jabisirire sisë sisëho barëjëhaje höjo. Hia'i sisë'oho ajëmijego hia'e dadovoromo jöe hejarue höjo. Vuovë'e aho ajëmijego i'ovarue höjo. Bogo

eni jië'e aribövioho ajëmiromo majëhijego Godare jö maho hejarue höjo. Va'oromo John ëhi majahirëjo. ²³ Röhü John o ae rahu biririvoromo nasi örire mae uehorovevë'oho ë ahuro maho hi'a'ajëjo.

²⁴ Maho hi'a'ajëjamu John-are ae niö'iohuro vuonorö'oromo va'areje. Va'amu gavë'i Iesuro ë hesi bëhire gagovare aribövioho John-are jöho majëhiromo uëvadeje: Urimë'ioho jemë rabe ga'irögoro John-hu a rumo'e sa'are hijajiroho ëho va'onövariye höjo. Ijo rudu burehu huosihego arue anume va'aje ëhi uehorovaje aho na John ëhi jië'e ae jiamu jemë ga'i va'arije höjo. Bogajo. ²⁵ O diehi jië'e ae ga'i va'arije höjo. Na niögu mabëhe sanu'e io'amë'e ae jiego ga'i va'arije höjo. Röhü ëhi jië'e niögu ma io'amoromo bövi bise'o marohë'e ma baeromo raromarue aribövioho bogo a rumo'e sa'aroho raromo'i a masijehu raromarue osaremu raromarue höjo. ²⁶ Röhü diehi jië'e ae ga'i va'arije höjo. Na John jö God-aro baeromo majëhijaje ae jiamu ga'i va'arije höjo. Io'ajo. John iae hu ëhi jië'e ae höjo. Röhü aveho hehëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioroho iosirëmiromo John hu börömoho höjo. ²⁷ Iae ëa hesi jöho God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo:

Ave aho God nasi jö bajuvaje aho höjo.

Ja va'ië'iroho naro hu urimo nugö'ö'iramu va'oromo ae uë'a'ajëjo jaehu va'irane öroho iogorahoröhego.

Ëhi jajivë'e höjo. ²⁸ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave sa'are raromarue aho ae gemu vadu'oho

John bogo iosiramiromo börömoho jië'e höjo. A'i God-hu böröme namiromo muebejëvego hesi aharire raromarue a inino mahuro John iosiramiromo döröho jioruomajëjo.

29 Iesuro éhi majëhijamu tax baejarue aribövieu' o a ioro'iorohu' o aho'obëhe ë jöho heromo uvoruomadeje: God hu mae höjo. Rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo ejahë'ero. **30** A'i Pharisee ömo'ömohu' o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue a ömo'ömohu' o ë jöho heromo jabuhu ë'ojöro God-hu nimaje muoho juahovareje rabëni John-hu bapataeto vaeröhe jöho jaburo bijönimë'ero.

31 Röhu Iesuro hesi jö vituoho majëhiromo uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövi jemesi jöho uhu' e majëhi' ië'ajëjo. **32** Amo ririre raromoromo jö bijönimoruomaje asisö' oho jëvanovajëjo. Amo ririre raromoromo asisö' o ioro'iorohuro ioro'iorohu uvëvoruomajëjo: Noehu aninivoromo jemëni virikö huosihëharoho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo javavarije höjo. Noehu aninivoromo huë vavaeni' e jö iaroho jemëro bijönimoromo bogo ejahuoromo nierusuburu' e bamarije höjo. **33** Ëhesi bëhoho bapataeto vaejavuaje ae John-ro rueromo God uehorovoromo ma-hi' i ioho wine jovoho bogo inövade höjo. Ëhi'onövadoho jemëro ë jö bijönimarue asisö' oho va'ëne bijönégamu John-are jöho bogo ejaho' i sisë' i uehorovoromo uvonövarije höjo: Aru' aho sisë dëre jië'ero ëhu'ëro ioho jovoho bogo ijaje höjo. **34** O God-are A Maho naro rueromo ioho jovoho ma-ijaje höjo.

Êhi ë'ajoho jemëro ëhu'o bijönimoromo uvaruje höjo: Nörö gahëjo. Ioho mahunö'e iromo vörö'e jovemu ijaje höjo. Hu vajiohu'e tax baejarue ahu'o a sisë ioro'iorohu'o ëho jabesi aemo'aeme höjo. ³⁵ Jemëro John-are muohu'o nasi muohu'o bijönimaruje höjo röhu no God-are uehoro maho baejë'ëro muoho vaejarue höjo. Ëmu nimarue aribövioho aho'o jaburo garomo uvoruomo'ajëjo: God-are uehoroho iae mae höjo. Ëhu'ëro muoho vaejare höjo.

Iesuhu Pharissee ae gemu Simon-are osare hiromo ë'ade jöhoje.

³⁶ Ëhi'amu Pharissee ae gemuëro Iesu uavadeje: Nasi osaro rovego no ie ijarëjo. Ie ijarëjämu ë a hesi osare va'oromo ie i'i sa'aro hijadeje. ³⁷ Röhu sisë magonahe gemuëro ë amore hijadeje. Hiromo hejade uvavamu: Iesuro Pharissee a hesi osare hiromo ie ijajë uvavamu hegorovo ridi'e ose munë huono mabëhiroho baeromo rovadeje. ³⁸ Barueromo Iesuare dejonö höru bëhire hiromo nivoromo hesi nuni jovohuro Iesuare hörure aho'amodivamu buejahoromo simano uohuro uhijahoromo höroho dudöhahoromo ridi'e jovohuro otehahadeje.

³⁹ Ëhi'amu gagorovo ë Pharissee ae Iesu uavamu rueromo i ijade ahuro uehorovoromo uvadeje: Ave aho jö God-aro baeromo majahuijaje ae jio'ibejajo hu ga'ibejajo magonahehu ma'enajoho rahuo jio'i o diehi jië'e mue vaebe juvaje magonahe jiego ahego ëhuro mae jio'ibejajo. Ëhesi bëhoho hu magonaho sisë höjo. Röhu Iesuhu

ë magonaho bogo avoho gavajoho ëhuro hu bogo jö God-aro baeromo majahuijaje aehu höjo.

⁴⁰ Ëhi uehorovamu gagorovo Iesuro Simon ë Pharisee a hesi ihoho Simon uavadeje: Simon na jö harihe majahi'ię'ajëjo. Majahi'ię'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Tisa iae mae höjo. Maje-hego hejëjo. ⁴¹ Hejëjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae niö'iehu ae gemu hesi örire moni mana sionehu bojami'iröhoho jëvade höjo. Göhuro 500 kina göhuro 50 kina ë a hesi örire bojami'iröhoho jiade höjo. ⁴² Röhu bogo eni jëvade höjo. Bogo eni jëvamu gagorovo moni bae'iröhe ahuro ë ae niö'iehu moni bojami'iröhoho uehorovoromo vuonugëhade höjo. Ëhi jië'oho ë ae niö'ioho di ahuro ë moni bae'iröhe a hesi öriroho böröme rajahi'i di ahuro ma-bisemu rajahi'ajëjo. ⁴³ Rajahi'ajëjamu Simon-ro uavadeje: Na uehorovoromo uvajëjo: Moni böröme bojami'iröhe ahuro ë moni bae'iröhe aho böröme rajahi'ajëjo ë hesi bëhoho huro moni börömo mae uehorovoromo vuonugahë'ego. Rajahi'ajëjamu Iesuro uavadeje: Ja mae uevanuëjo.

⁴⁴ Ëhi uaromo huotorovoromo magonahoho gavë'i Simon uavadeje: Ave magonahoho gavëjo. Naro jasi osare rovode höjo röhu ja bogo rajehiromo jovoho bojemijane höjo nasi höroho u'ojöro. A'i ave magonahohuro rajehiromo hesi nuni jovohuro nasi hörure aho'amodegamu ëhuro u'ovehade höjo. U'ovehoromo hesi simano uohuro uhijehade höjo. ⁴⁵ Ja bogo rajehiromo dudöhevë'e javajëjo. A'i ë magonahohuro naehu jasirire rovodevare evare aevoromo rajehiromo

nasi höroho dudöhobe rovë'e höjo. ⁴⁶ Ja bogo rajehiromo ninugu'e jovoho nasi simanoroho oteheho'i ë magonahohuro rajehi avohoromo ridi'e jovo mabëhohuro nasi hörure otehehade höjo. ⁴⁷ Ëhuni uavajëjo: Ëmagonahohuro na rajehi avohë'ëro ëhu'ëro hesi sisë aho'obëhe jiadoho uehorovoromo vuonugë'e höjo. A'i sisë ma-bisemu uehorovoromo vuonugëhë'oho ëhi jië'e aribövioho ma-bisemu rajehi'aruëjo. ⁴⁸ Ëhi uanugoromo magonahoho uavadeje: Jasi sisëho uehorovoromo vuonugahë'e höjo. ⁴⁹ Vuonugahë'e höjamu Iesu'o raromoromo i ue'aharue ariböviohuro jabisi uehorovoromo uvareje: Ëaho hu diehi jië'e aëro jië'ëro huro God-are muoho baeromo ae magonahe jabisi sisëho uehorovoromo vuonugëhaje höjo. Hu ëhi jië'e muohu'o vaejaje höjo. ⁵⁰ Ëhi uvamu Iesuro magonahoho uavadeje: Jero nasi örire mae uehorovevamu God-ro ja baejavoromo maro ramë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

8

Magonaho göehu göehu Iesu'o gemu mae jiji-horomo Iesu ajaminövare jöhoje.

¹ Ëhi ë'ë'ëro Iesuro va'adeje. Va'oromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jö maho baeromo ae majëhibe amo masijore ininore ë va'adeje. Röhu hesi ijoraje 12-ho jabu'o ² magonaho ömo'ömohu'o ëhi Iesu'o gemu mae va'areje. Ëmagonahoho iorol'ioroho urimo aru'aho sisëhu dëre abuejëvo'i iorol'ioroho

guomo guomo baejëvadaho Iesuro ajëmijamu marëjëvadeje. Ëmagonaho jabesi ihoho göho Mary aehu uvaruoho Mary Magdalene jiadeje. Iesuro ë magonaho hesi dëre jio'amaje aru'aho sisë 7 rarovo'amadeje. ³ O magonaho gö hesi ihoho Joanna jiadeje. Joanna hu Chuza-are vabore jiadeje. Chuza hu a böröme Herod-are bövi bise'o muebejahaje ae jiadeje. Röhu magonaho gö hesi ihoho Susanna jiadeje. Ëmagonaho ömo'ömohu'o magonaho ioro'iorohu'o aho'obëhe jaburo jabesi bövi bise'o jëvadohuro ëhuro Iesumë rabe rabe bogo eni jëvajoho ajëmibe va'onövareje.

Aehu i ujo sa'a mare sa'a sisëre riremade uhu jöhoje.

⁴ Ëhi'amu iae ae aho'obëhe amo göre göre jioromo gagovamu sa'aho rarovadeje. Rarovamu gagorovo Iesuro uhu'e majëhiromo uëvadeje:

⁵ Iae ae gemuëro hesi i uje ujuohoromo mure riremo'i va'ade höjo. Riremobe va'amu ujo ioro'ioroho örire rireromade höjo. Rireromamu gagorovo aëro taemotaemovamu ugëro ro i barëjare höjo. ⁶ Ujo ioro'ioroho munë uhunö jië'e sa'are rireromade höjo. Rireromonugoromo rijamu sahoril'amade höjo sa'aho jovo rumo'ëro jië'ëro. ⁷ Ujo ioro'ioroho bibë'e resu resu'e sa'are rireromade höjo. Rireromë'ëro ujo ma hesi gemuoro riromo baba'amade höjo. ⁸ Ujo ioro'ioroho sa'a mare rireromade höjo. Rireromoromo riromo maho aho'obëhe 100 100

ëhi rae'amade höjo. Uhu'e ëhi uënugoromo madarugo'o uëvadeje: Ae rahu ja God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo birohonéjo.

Iesuhu rabëni uhu'e majëhinövade ë hesi jöhoje.

⁹ Ëhi'amu Iesuare ijorajo ömo'ömohuro uhu jö hesi bëhoho he'i ua gavareje. ¹⁰ Ua gavamu Iesuro uëvadeje: God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejaje jöho urimoho subivëhade höjo. Ësubivëhade jöho huro hesi suvuore jemë bojëmijë'e höjo jemëremu he'irarijego. Ëhu'éro jemëro jö bëhoho he'i a'i a ioro'ioro jabiesi öriroho ma-uhu jöemu rovaje höjo éhuro nunëremu ga'i bëhoho bogo avoho ga'i hia'ëremu he'i bëhoho bogo avoho heruomoröhego.

I ujo sa'are riremade uhu jö Iesuhu huruoho majëhijade jöhoje.

¹¹ Röhu ë uhu jö hesi bëhoho aviëhi höjo. I ujo hesi bëhoho God-are jöe höjo. ¹² Ujehu örire rireromamu ugehu i barëjare jö hesi bëhoho aehu God-are jö hejamu gavë'oho Satan-ro rueromo jöho baeniëhiromo rori'o bu'öjaje höjo éhuro jabumë bogo ma uehorovoromo maroho va'oruomoröhego. ¹³ O i ujehu munë uhunö jië'e sa'are rireromoromo riromo sahori'amade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho heromo nimorohoromo jöho ejaharue höjo. Ejahoromo jöho ma-döëremu baejë'éro majae ma-bunemu mae uehorovoromo Satan-ro dinëmego evare vuonugarue höjo. ¹⁴ Ujehu bibë'e resu resu gemuore rireromade jö hesi bëhoho aëro God-are jöho hejarue höjo. Heromo röhu jabiesi

muohuni nurunurumoromo monie bövie bise'e uehorovoromo ave sa'a hesirohemu nimoroni-morohoromo ëhi jië'e muohemu uehorovaruhuro God-are jö jabiesi dëre jiajoho taemego jabumë bogo rae avoharue höjo. ¹⁵ Ujehu sa'a mare rireromade hesi bëhoho aëro jabiesi dë vövöbajo'oho maëro jië'ëro God-are jöho heromo ejahoromo ma'enô titimoromo biririvobe va'o ijönö rae avohoruomaje höjo.

Iro bueromo val'orahore bahijarue uhu jöhoje.

¹⁶ Röhu iro buno'iraejë'iroho bogo hevö gagoroho o maratu ahariroho gurihi'i ma-va'orahoro bamo'anuëjo ae osare rovë'oho ajivëvoröhego. ¹⁷ Nasi jö bëhoho rabe rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe ma-va'orahoro jio'a'ajëjo. O rabe rabe subivëhajoho aho'obëhe ma-samaro jio'a'ajëjo.

¹⁸ Ëhuni naehu jövaje jöho avo'avoho herëjo. Aji'e jö javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho ma-döëremu baejanoho God-ro ë uehoroho mu'uvaho'ajëjo.

Iesuare vëmu ömo'öme o ö ömo'öme rahumë jëvaje jöhoje.

¹⁹ Ëhi uëvamu iae Iesuare vëmohu'o ö ömo'ömohu'o jaburo rovareje. Rueromo gavareje ae aho'obëhe tagavoromo öroho rarovë'ëro hu jiajiroho bogo rue varijënoho jëvamu. ²⁰ Bogo rue varijënoho jëvamu gagorovo aëro Iesu uavareje: Jasi vëmohu'o ö ömo'ömohu'o ja ga'i nimoromo amonö riravaruejo. ²¹ Riravaruejamu Iesuro ë aribövioho uhu'e uëvadeje: Iae hejajëjo. Röhu ae magonahe rahu God-are jö heromo

ejahë'oho ëhuro ë aribövioho nasi vëme ö ömo'öme jioruomajëjo.

Iesuhu uavamu jovo börömehu ruhosöjade jöhoje.

22 Ëhi ë'ë'ëro iae Iesuro hesi ijorajoho jabu'o gemu mae boat-re ajio hijadeje. Hiromo uëvadeje: Ruehego no e'u ioni gönö va'arëjo. Va'arëromo ri'öromö va'areje.

23 Ri'öromö va'arocho va'oromo Iesuro niavadeje. Niavamu gavë'i buru börömëro e'ure rovadeje. Bure rovamu jovëro hasaromo boat gagore abueromo irijiomoromo diruvëvo'ië'adeje.

24 Diruvëvo'ia'amu gavë'i Iesuare ijorajoho jaburo va'o Iesu ioromo uavareje: Asë'e Tisa vuovavuo'ię'ajëjo. Vuovavuo'ię'ajëjamu ri'öromö burohu'o hasajaje jovohu'o uëvadeje: Vuonugohëjo. Vuonugohëjamu buru rovadoho barë'i jovohu u'uhadeje. **25** U'uhamu gagorovo Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: Jemë rabëni bogo ma uehorovevarujëjo. Ëhi'amu rueho jaburo tiöromo juhuonivoromo uarovareje: Ave aho diehi jië'e ae höjo. Huhu uëvë'oho bogo aëremuoho ejaho'i burohu'o jovohu'o jabu'o hesi jöho ejaharue höjo.

Satan-are a sisë aho'obëhe ae gemu hesirire jioruomamu Iesuhu rarovö'ö'amade jöhoje.

26 Ëhi'amu Iesumëro e'u döre va'adoho va'o Gergesa sa'are va'o baboro bejareje. Galilee sa'aho nume e'u ioni gönö jio'i Gergesa sa'aho ruhe ioni gönö jiadeje. **27** Gergesa sa'are va'o baboro bejamu gagorovo amo raje ae

gemuëro rueromo Iesu birohadeje. Ëaho aru'aho sisë aho'obëhëro dëre abue'amamu simane huotorovë'e jiadeje. Niögu rumo'e madë'ahobatëremu majae ëgobövie hibe rovë'e jiadeje. Osaroho bogo hi'i guavo'amarue munë gagoremu hinövadeje. ²⁸ Hijë'ëro rueromo Iesu garomo jö'e dadovoromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo ma-darugo'o uvadeje: Iesu ja God dö mare hijaje a hesi Harihe javajëjo. Ja rabëni sihusihuego'i rovane höjo. Vuonugevëjo. Nadi huë sisëho vi'ehoho bojemëjo. ²⁹ Vi'ehoho nadi bojemijë uvade hesi bëhoho urimë'i aru'aho sisëhuro höröjöro Iesuro uavë'ego ëhuni uvadeje. Röhu urimoho ë aru'aho sisëhuro hu baenövadeje. Bae'ego aëro hu avoho mueberomo hesi övoho höroho tövaho'amonövareje. Tövaho'amo'ego ö'oho tarivo ruruhö'öromo aru'aho sisëhuro hesi uhure jië'ëro ua'ego a rumo'e sa'are va'onövadeje. ³⁰ Ëhi ë'onövë'ëro Iesuro uavadeje: Jasi iohoho rahuo höjo. Rahuo höjamu uavadeje: Nasi iohoho Siriehu Bimuvanovë'oho jevajëjo. Huhu ëhi uavade hesi bëhoho a sisë aho'obëhe siri va'ëne hesi dëre abue'amë'ëro jië'ëro ëhi uavadeje. ³¹ Ëhi'amu ë dë uhure sisë ariböviohuro Iesu ëninamiromo uaruomadeje: Nadi uönego no sisëroho revo'irarëjo.

³² Röhu mahe aho'obëhe aruhëre dahoru ahore gemuoro ie ue'ahamu gagorovo dëre sisë ariböviohuro Iesu uaruomadeje: Uövuego no suorovo va'oromo aruhe mahu jabesi dëre va'o abuejarëjo. Abuejarëjamu uëvadeje: Ëhuro va'ohëjo. ³³ Ëhuro va'ohë uëvamu hejë'i rue

sisë ariböviohuro ë a hesi dëre jioromo suorovo va'oromo ruhe mahu jabesi dëre abueruomadeje. Abueruomamu ë mahohuro va'o baradore rireromoromo e'ure siö ruruhö'ö va'oromo jove ue'ahoromo vuovadeje.

³⁴ Vuovamu gavë'i mahu muebe'amarue ariböviohuro huruomoromo amo börömore amo ininore jöho majëhibe va'areje. ³⁵ Jöho majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe rueruomadeje ga'iro diehi jiego. Iesuaro rueromo gavareje aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade aho simanoho mae jio'ego niöge ba'amë'e Iesuare höru bëhire hijamu. Ëhi gagorovo juhuonivoruomadeje. ³⁶ Juhuonivamu Iesuhu mu vaejamu gavare ariböviohuro uëvareje: Sisë ariböviehu dëre abue'amade aho Iesuro ëhi ajami'ego marëhijajo. ³⁷ Marëhijajamu Gergesa sa'a rajoho jaburo heromo sisë maro juhuonivë'ero Iesu uavareje: Nosi sa'aho vuonugo'i va'ëjo. Vuonugo'i va'ëjamu Iesuro boat-re ajiomoromo sionëro vuonorö'ö va'ië'adeje. ³⁸ Va'ia'amu aru'aho sisëhu dëre jioromo suorovo va'oruomade ahuro Iesu uavadeje: Na ö'o ja'o hil'i negajëjo. Negajëjamu Iesuro nijio'iraeromo sionëro nugö'öromo ³⁹ uavadeje: Bogo rue'a'anuëjo. Sionëro jasi amoro va'oromo uënëjo: God-ro ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo. Ëhi uavamu rue ahuro va'oromo amo börömoho jöe majëhibe juvo barëjadeje. Majëhiromu uëvadeje: Iesuro ëhi mabëhe ajemijamu rovode höjo.

Iesuhu magonahe niö'i Jairus-are abojohu'o

magonahe gö'o ajëmade jöhoje.

40 Ëhi'amu Iesuro boat-re vuonorö'ö rueromo ve e'u ion i gönö rovadeje. Rovamu ae aho'obëhe hu muebejë'ero gavare rovamu gagorovo nimorohoromo rajahiruomadeje. **41-42** Rajahiruomamu iae ae gemu hesi ihe Jairus-ro rovadeje. Jairus hu God rajahijarue osa muebejaje ae jiadeje. Röhu hu aboje ihevae gemu jiadeje. Abojoho vadune aho'obëhe 12 rabu'e jiadeje. Amo guomo'ië'adeje. Guomo'ia'amu gagorovo Jairus-ro rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo dinamiromo uavadeje: Nasi osaro rueromo nasi abojoho ajamëjo. Ajamijëjamu hegorovo Iesuro hu'o va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe hu'o gemuore ëhi tatjiomobe va'areje.

43 Tatjiomobe va'amu gagorovo iae magonahe gemuëro jabu'o va'adeje. Ëmagonahoho man-aero garorovade guomo guomoho bogo barë'i ëhi jiemu jiope va'adoho vadune aho'o 12 barëjë'e jiadeje. [Hesi ijo baje doctor jabesi örire bu'ö barëjadeje.] Röhu ajami'iröhoho bogo eni jëvë'ero ëhi jiemu jiadeje. **44** Ëhi jiemu jiël'ëro ë magonahohuro Iesuare dejonö rovadeje. Rueromo niögu vituoho rëhamu gavë'i kö rovadoho ijoho bogo rovadeje. **45** Ijoho bogo rovamu Iesuro ae uëvadeje: Ja rahuaro rëhevane höjo. Rëhevane höjamu hegorovo ae aho'obëhe uavareje: No bogo rëhavë'e javuajëjo. Rëhavë'e javuajëromo Peter-ro uavadeje: Tisa ja rabëni ëhioho üövuänuëjo. Ae aho'obëhe jasi bëhire jiji-horomo tatjiomavaruëjo. **46** Tatjiomavaruëjamu

uëvadeje: Iae aëro rëhevade höjo. Na hejajoho nasi darugoho ae ajëmi'i gö va'ë'e jiavajëjo. ⁴⁷ Va'ë'e jiavajëjamu ë magonahohuro garomo uvadeje: Naehu Iesu niögure rëhodoho bogo subivo varijënoho jevajë uvoromo juhuonivadeje. Juhuonivoromo butubutumobe rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hijadeje. Ague aho hiromo ae aho'obëhe jabesi nunire Iesu uavadeje: Na ëhi marëjevojöro negamu ëhuni rëhavode höjo. Rëhavamu ëhuro ma-burëro marëjevade höjo. ⁴⁸ Ëhi uavamu hegorovo Iesuro uavadeje: Abojëjo. Jero na mae uehorovevamu ëhuro marëjavë'e höjo. Vaevë'e va'onëjo.

⁴⁹ Iesuro ëhi uavamu gavë'i ae göëro Jairus-are osare jioromo rueromo uavadeje: Jasi abojoho mami'e guomë'e höjo. Ëhuni mino'e tisaho u'uoho bojamëjo. ⁵⁰ Mino'e u'uoho bojamëjamu Iesuro mu'öjahromo Jairus uavadeje: Nadi juhuonivo'i mae uehorovonëjo. Ëhi jië'ohuro jasi abojoho i'ovo'ajëjo. ⁵¹ I'ovo'ajë uanugoromo Iesuro Jairus-are osare va'oromo Peter John James magonaho harihu hesi vëmu vavu'oho ëho jaburo hu'o va'ojöro uë'i a ioro'ioroho nijio'iraejëvadeje. ⁵² Nijio'iraejëvonugoromo osare va'oromo gavade ae aho'obëhe magonaho hesi jöëni nierusuburu'e bamoromo jabesi muo'amorovamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Nadi nierusuburu'e bamohëjo. Ëmagonaho harihoho bogo guomo'i ma-niavajëjo. ⁵³ Manaivajëjamu hegorovo rueho jaburo garomo uvareje: Magonahoho iae mae guomë'e höromo Iesu sivoromo ijo'ijahareje. ⁵⁴ Ijo'ijahamu Iesuro

va'oromo magonaho hesi övore ma'enoromo ma-darugo'o uvadeje: Bësu ri'öjëjo. ⁵⁵ Ri'öjëjamu magonaho hesi aru'ahohuro vuonorö'ö rovamu hejë'i ma-burëro ri'öjädeje. Ri'öjamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Ie bojamego ijajo. ⁵⁶ Ëhi'amu vëmu vavu'oho tiøjëvadeje. Tiøjëvamu Iesuro uëvadeje: Naehu vaejode muoho nadi aho uërëjo.

9

Iesuare ijoraje 12 jabuhu va'oromo mu vaeröhego Iesuhu rëmö'öjade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijoraje 12-ho uëvadeje: Ro gemuoro gagovohëjo. Gagovohëromo rovamu uëvadeje: Jemëhu mu vae'irarijohuni nasi darugoho bojëmijäjëjo ëhuro jemëro Satan-are a sisë a dëre jio'amë'oho rarovö'ö'amoromo guomo guomo'e aribövioho ajëminövo'irarijego. ² Ëjöho darugoho bojëmijë'e jevaje ëhuni va'oromo God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho majëhibe guomo guomo'e aribövioho ajëmibe jijihorëjo. ³ Ëhi uëromo uëvadeje: Va'ië'iroho bövioho bise'oho nadi ujuohorëjo. Ha'itoho esöho iruno'oho ijo bajoho nadi ujuohorëjo. Niögoho nadi göho ujuoho'i ma-gemu ruohoromo jijihorëjo. ⁴ Amo göre göre va'oromo aehu di osare raromojöro uëvamu va'o raromë'oho ëhuremu raromoromo va'onövorëjo. ⁵ O di amore ariböviehu jemesi örire nu huodëgë'oho amoho nugo va'irögoro jabesi sa'a hesi tohotohe jemesi höru hitahire jiajoho sa'aro riremo va'ego ë amo rajohuro garomo uvo'irarëjo: No sisë ë'lë'e javuajëjo. ⁶ Ëhi

majëhijamu hegorovo Iesuare ijomajeho jaburo ri'öromo va'areje. Va'oromo jö maho majëhibe guomo guomo'e aribövi jabiesi sinoho ajämibe ame aho'o jijihareje.

Herod-hu Iesuare jö heromo dadivade jöhoje.

⁷ Iae Galilee sa'are a böröme Herod-ro hejade uvoruomamu: Iesuméro ëhi jië'e mu masije vae'amë'e hö uvavamu hegorovo Iesuare jöho uehorovoromo uvadeje: Diehi'oromo ë'ajëjo. Ëhesi bëhoho hu hejadeje a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu John bapataeto vaenövade ahuro guomoromo ri'öjë'e höjo. Ëhu'ëro ëhi jië'e muoho vae'amaje höjo. ⁸ O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Iesu hu mami'e hijade ae Elijah-ro rovë'ëro ë'ajëjo. O a ioro'iorohuro uvoruomamu: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho röhu gemuëro i'ovoromo ri'öjë'ëro ë'ajëjo. ⁹ Ae göëro göëro jöe gö gö ëhi atavamu hegoro Herod-ro dadivamu uvadeje: Nani ë aho bogo John-hu höjo. Mami'e na John-are sönöho tariojahode höjo. Röhu ë mu masijo vae'ego aehu garomo ato'ego na hejajoho ë iaho rahuo höjo. Ëhi uvoromo Iesu ga'i nimadeje.

Iesuhu ae aho'obëhe 5,000 da'uojëhade jöhoje.

¹⁰ Ëhi'amu apostle ömo'ömohuro vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: No ëhi ëhi ë'oromo rovare höjo. Rovare höjamu Iesuro söjëvoromo Bethsaida amore jabiesi sivue raromo'i va'areje. ¹¹ Bethsaida jabiesi sivue raromo'i va'i va'amu ae aho'obëhe ë jöho heromo rueruomadeje. Rueromo birohoruomamu gëgorovo Iesuro

uëvadeje: Iae mae rovë'e jëvajë uënugoromo God-hu böröme namiromo muebejavuaje jöho majëhiromo guomo guomo'e aribövioho ajëmijadeje.

12 Ëhi'ojovo majae garobo'e bamamugo hesi ijoraje 12-ho jaburo rueromo uavareje: Aveho a rumo'e sa'ae höjo. Ëhuni ave aribövioho rëmö'özego ave bëhire amo masijore amo ininore va'oromo ie nahoromo ue'ahoromo momorö'öl'irarëjo. **13** Momorö'öl'irarëjamu uëvadeje: Bogajo. Jemëro iruno'oho da'uojëhirëjo. Da'uojëhirëjamu uavareje: Iae mae höjo röhu no ie övo gö mine visue niö'i ëhemu javuo'i gö bogojavuajëjo. O na ja uöromu ë'anuëjo noro va'oromo ave ariböviohuni ie imo'amojöro. Ae aho'obëhe jië'ëro no bogo eni javuajëjo. **14** Ëhi uavare hesi bëhoho ama'e aho'obëhe 5,000 rabu'e ë raromë'ego ëhuni uavareje. Ëhi uavamu Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Uëvego 50 50 rabu'e hahagu hahagu gagovoromo ëhi raromobe va'arëjo. **15** Raromobe va'arëjamu rue ijorajoho jaburo uëvamu ae aho'obëhe ëhi raromobe va'oruomadeje. **16** Ëhi raromobe va'amu gagorovo ie övo gö mine visue niö'i ujuoho rovaroho ëho Iesuro ujuohoromo ö'idöho sioroho garomo God huë mae uavadeje. Huë mae uanugoromo ioho ato'atovoromo hesi ijorajo ömo'ömoho i'imëmijamu suvuorëmijareje. **17** Suvuorëmijamu ae aho'obëhe ue'ahamu da'uëgadeje. Da'uëgamu gagorovo ijorajoho jaburo vitu vituoho gagovoromo esöe aho'obëhe 12 aego'amareje.

Iesu hu ëhi jië'e ae jiaje jöho Peter-hu jövade jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu Iesuro huro hesi sivue parie vaejamu evare hesi ijomajohu jaburo hu'o raro-mareje. Raromamu gagorovo uëvadeje: Na rahuo jevaje jöho ae aho'obëhe diehi atoruomaje höjo. ¹⁹ Diehi atoruomaje höjamu uavareje: A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja John bapataeto vaejavuonövane ahuro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Ja Elijah-ro rovë'e javajëjo. A ioro'iorohuro uvoruomaje höjo: Mami gö'e jö God-aro baeromo majëhinövariye aribövioho röhu jero gemuëro i'ovoromo rovë'e javajëjo. ²⁰ Ëhi uavamu Iesuro uëvadeje: Röhu jemë nasi jöho diehi ataruje höjo. Diehi ataruje höjamu Peter-ro ri'löromo uavadeje: Ja God-hu uavë'éro böröme namiromo ajamuijanue aho javajëjo.

Iesuhu huë vavaeni baeromo guomoröhe jö jövadohoje.

²¹ Javajëjamu Iesuro jöho darugo'o majëhiromo uëvadeje: Ëjöho nadi aho huruoho majëhirëjo.

²² Ëhi uënugoromo uëvadeje: God-ro ëhi bamë'éro ëhu'éro hesi A Maho naro vi'ehe huë vavaene bövie bise'e bae'ejëjo. Jew rajo a duvaho ömo'ömoho priest masijoho Jew rajo jögoru öri röjëhijärue aribövioho ëho jaburo na bijönegoruomo'ajëjo. Bijönegoruomo'iramu aëro anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure i'ovoromo ri'lö'ejëjo.

²³ Iesuro hesi ijomajohu ëhi majëhinugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Ae rahuaro nasi ijore ijore

juvo'i nimë'oho jasi sinehu nimajoho nadi uehorovo'i vae majae uvonëjo: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo korosi hesi i'uoho bangojiomanovoromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo.

²⁴ Ja jasi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i éhemu uehorovë'oho ijonöho guomo öriro va'a'anuëjo. O ja nasi jöëni guomë'oho ijonöho maro hi'a'anuëjo. ²⁵ Jaehu are jove sa'ae mae sisë aho'obëhe bae barë'i röhu arijo'arije ijumorovë'oho o sisérërovë'oho na ja éhuro mae javo'ajëjo. Bogajo. ²⁶ Éhesi bëhoho ae rahu nasi jöëni o naehu majëhijaje jö hesi jöhuni javojégë'oho u'emu God-are A Maho naro nasi ajohu'o nasi Vavu hesi ajohu'o anera maemu jië'e jabesi ajohu'o rue'iramu evare nani javojimoruemade ariböviohuni javojego'ajëjo. ²⁷ Röhu ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemë a ioro'iore ave riravarujoho bogo vuovë'e raromoromo God-hu böröme namiromo muebejaje ajoho ga'a'arujëjo.

Iesuare nu ano'ehu ajivoromo gorosovade jöhoje.

²⁸ Ëhi uënugoromo hurae gemu barëjamu Iesuro Peter John James ëhi söromo God-are örire jöe jövo'i dahorure ajiomadeje. ²⁹ Ajiomoromo God-are örire jöe jövamu Iesuare nu ano'oho gorosovoromo ma-mabëhe jio'i hesi niögoho majaeihu bamajëhi ëhi ajivo avohadeje. ³⁰⁻³¹ Ajivo avohamu gavë'i iae urimë'i arinövare ae niö'i Moses'o Elijah'o ma-majioho aji mare rirarovoromo jabu'o Iesu'o jöe atareje. Atoromo God-hu nimaje mu Iesuhu vaeromo Jerusalem

guomoröhe jöho atareje. ³² Atoruomamu Peter-mëro nunëhëgamu momorö'ö uro'amareje. Momorö'ö uro'amë'ëro ri'öl'i gavareje Iesu ajl'ere nami'ego ë ae niö'ioho jabu'o ë rirarovamu. ³³ Rirarovoromo Moses'o Elijah'o Iesu nugo val'ia'amu gavë'i Peter-ro Iesu uavadeje: Tisa no ave raromaruoho iae mae höjo. Uövuego no javu harihe niö'i gemu vae'amarëjo jani gemu Moses-ni gemu Elijah-ni gemu. Peter-ro bëhoho bogo avoho uehorovë'e ë jöho ëma jövadeje. ³⁴ Jövamu gavë'i suëro rueromo aegëhadeje. Aegëhamu Peter-mëro gavare Iesu Moses Elijah suëro numëvamu gagorovo juhuonivareje. ³⁵ Juhuonivë'i hejareje sue uhure uvavamu: Ave aho nasi Harihe naehu baejode aho höjo. Huhu jövaje jöho avoho herëjo. ³⁶ Ëhi uvavamu hejë'i gavareje Iesu hesi sivue namijamu. Ëhi gavë'ëro Peter-mëro rabe rabe gavaroho subivëhoromo aho bogo majëhijareje u'emu majëhi'iröhëro.

Iesuhu Satan-are a sisë aharihu hesi dëre jiamu rarovö'jäde jöhoje.

³⁷ Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu gagorovo Iesu o hesi ae niö'i gemu dahorure abuejareje. Abuejamu gavë'i ae aho'obëhe rueromo Iesu birohoruomadeje. ³⁸ Ae aho'obëhe ro birohoromo röhu ae gemuëro ma-darugo'o uvadeje: Tisa huë baejevoromo nasi harihoho ro gavëjo. Na aboji harihu'e bogojevo'i avehuremu gemu jevajëjo. ³⁹ Röhu Satan-are a sisëro hesi dëre abueromo ijumahego aharihoho simane sisérëromo ma-majioho jö'e dadovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o

ajiomoromo jö'onö obohu tatogo'e rovaje höjo. Obohu tatogo'e rovego a sisëhuro bogo buréroho hörö va'lí sino haho'oho ijumahojuvo u'uhego evare höröromo va'aje höjo. ⁴⁰ Ëhi ë'i hijë'ego naro jasi ijorajo ömo'ömoho uëvode höjo: Aru'aho sisëho rarovö'öhego va'ajo. Ëhi uëvamu rarovö'ö'i ë'o gavaroho bogo eni jëvade höjo. ⁴¹ Bogo eni jëvade höjamu Iesuro uëvadeje: Asë'e ave jaruvore raromaruje aribövioho jemë bogo ma uehorovo'i jöe gö gö ëma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. Na majae dimino'e jemë'oho hiromo jemesi mu sisëho garomo ma-nunëro ga taemobe va'ejöjo. Jemesi uehoro sisëhuro na u'uvevajëjo. Jasi harihoho avehuro barovego na gavöjo. ⁴² Gavöjämu ë harihoho rovamu gavë'i Satan-are a sisë dëre hijadohuro dë vövöbajo'oho ijumahamu simane sisërëromo sa'are darugo'o behumorovoromo bijöbijövoromo övo'o höru'o ajiomadeje. Övo'o höru'o ajiomamu gagorovo Iesuro aru'aho sisëho rarovö'öjamu marëjädeje. Marëjämu Iesuro aharihoho baeromo vavuoho sionëro bojamijadeje. ⁴³ Bojamamu ae aho'obëhe God-are darugo börömoho garomo jöe barëjëvadeje.

Iesuhu guomoröhe jö röhu maho majëhijade jöhoje.

Ae aho'obëhe Iesuare mu masijoho aho'o uehorovoromo jöe barëjëvamu gavë'i Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho majëhiromo uëvadeje: ⁴⁴ Ave jöhuremu avoho hehëjo. God-ro ëhi bamë'ëro hesi A Maho na a jabesi övore va'iramu baejevoruomo'ajëjo. ⁴⁵ Ëhi uëvamu hejareje röhu jö

bëhoho dadivëvadeje. Subivëhë'ëro bëhoho bogo gavareje. O ua ga'iröhoho juhuonivareje.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo böröme jiaje jöhoje.

46 Ëhi'onugoromo ë ijomajohu jaburo jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Iesuare ijorajo ömo'ömoho di aho börömoho javuajëjo.

47 Börömoho javuajëjamu Iesuro jabiesi uehoroho garomo aharihe gemu baro hesi bëhire nugamu namijadeje. **48** Namijamu hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Ae rahu aviëhi jië'e aharihoho nasi ihore rajahromo baejë'oho ëhuro na'o rajehiromo baejevoruomaje höjo. O ae rahu na rajehiromo baejevë'oho ëhuro remö'öjamu rovode ahu'o rajahruomaje höjo. Ëhesi bëhoho jemesirire di aho bise'o jiajohu God-hu gavajoho ëhi jië'e aho börömoho höjo.

Ae rahu jemë'o bogo iro muorovo'e vaejë'oho jemë'o gemuore jiaje a hesi jö Iesuhu jövadohoje.

49 Ëhi uëvamu John-ro ri'öromo uavadeje: Tisa no gavare höjo ae gemuëro jasi ihoho uvoromo aru'aho sisë a jabiesi dëroho rarovö'öjëvamu. Rarovö'öjëvamu garomo röhu gavare hu bogo no'o juvaje aho jiamu gagorovo uavare höjo: Vuonugëjo. **50** Vuonugëjamu Iesuro uavadeje: Nadi ëhi jië'oho ë'orëjo. Ae rahu jemesi örire bogo bijönimë'oho ë aribövioho jemesi aemo'aeme jioruomajëjo.

Iesuhu Samaria sa'are amore ro hi'ia'amu amo rajehu hesi öri ahare jöhoje.

51 God-hu Iesu uavego ö'idöre ajiomo'iröhe majaho dunovamu gagorovo Iesuro uehore gemu baeromo uvadeje: Iae na Jerusalem ajiomo'ie'ajëjo. **52** Ëhi uvoromo ae rëmö'öromo uëvadeje: Jemëro urimo va'irarijoho Samaria sa'are amo göhuro va'oromo amo rajoho uënëjo: Nörö ö'a'ajëjo. Ö'a'ajëjämu hegoro rueho jaburo va'oromo amore suorovareje bövie bise'e Iesuni avohahoröhëro. **53** Suorovamu è amore aribövihuro uvoruomadeje: Jerusalem amoho sisë jië'e Iesuro è amore va'i rovajëromo ëhuni Iesuhu jabesi amore hi'iröhoho ahoruomadeje. **54** Ahoruomamu gagorovo Iesuare ijomaje James'o John'o jaburo Iesu uavareje: Tisajo. Na ja nagajëjo noro uavego vënëro ö'idöre jioromo ruvebiromo è amo rajoho ravëvojöro. **55** Ëhi uavamu hegороvo Iesuro huotorovoromo James'o John'o uëvadeje: Bogave ëhioho uvo'irarijëjo. **56** Ëhi uënugoromo ame göro va'areje.

*A ioro'iorehu Iesuare ijore ijore jijiho'ia'amu
Iesuhu majëhijade jöhoje.*

57 Örire va'oruomoromo ae gemüëro Iesu uavadeje: Ja dinö'e dinö'e va'ë'iroho na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo. **58** Juvonövo'ejöjämu Iesuro uavadeje: Jero nasi ijore ijore juvol'i uevanuëjo röhu je'o majehu sa'a gagore röho avohoromo mare raromaruoho iae jiajëjo. Je'o ugehu iju vaeromo mare raromaruoho iae jiajëjo. A'i Godare A Ma naehu niavaje hijaje osaho bogojevajëjo. Nadi uvonëjo: Nörö'o hibe juvë'oho mae

hibe juvo'ejöromo nasiriroho ruenëjo. ⁵⁹ Ëhi ë'ë'ëro Iesuro ae gö uavadeje: Rueromo nasi ijoro ijoro juvëjo. Juvëjämu ruehuro uavadeje: Iae mae höjo röhu uevego na nimo vuonorö'ö va'oromo nasi vavuoho guavoromo hujeji evare jasi ijore ijoroho juvo'iröjo. ⁶⁰ Juvo'iröjamu Iesuro uavadeje: O-ajo. Vuonugego vuovo örire jijiharue aribövihohu jabis aribövihohu guavo'amo'irarëjo. A'i jero va'oromo God-hu böröme namiromo muebejëvaje jöho majëhibe juvonövonëjo. ⁶¹ Ëhi uavamu ae göëro Iesu uavadeje: Bada iae na jasi ijore ijore juvonövo'ejöjo. Röhu uevego na urimo va'oromo nasi aganoho jejëmiromo rueromo evare jasi ijore ijoroho juvo'iröjo. ⁶² Juvo'iröjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Röhu aehu aevoromo mu ravoromo vuonorö'ö uherihobe ravobe va'ë'oho hu muoho bogo avo'avoho ravaje höjo. Ëhesi bëhoho ja uehoro niö'i baejë'oho ëhuro God-are aji'e öri ari'o hesi mu vae'iranoho bogo eni javo'ajëjo.

10

Ae aho'obëhe 72 jabuhu va'oromo mu vaejöro Iesuhu rëmö'ö'irögoro jö majëhijade jöhoje.

¹ Ëhi ë'ë'ëro Badaro ae gö aho'obëhe 72 baejëvoromo rëmö'oromo uëvadeje: Naehu juvo'irode ë amoro amoro ëhuro jemëro ae niö'i niö'i urimo va'orëjo. ² Ëhi uënugoromo uhu'e uëvadeje: Ae aho'obëhe nasinö sö rue'iröhoho ëho mure iruno'e gagovo'iröhoho va'ëne höjo. Mure gagovo'iröhe iruno'oho bövi mae jio'i gagovarue aribövihohu no ma-gemu

gemu javuajëjo. Ëhuni mu Arij'o huo ëninamiromo uarego huro ae gö'o rëmö'øjego mure rueromo ajamuiromo iruno'oho gagovo'irarëjo. ³ Jemëro va'orëjo. Röhu gavë'iajo. Naro rëmö'øjego jemë vaevë'e sheep harihunö'e vörö'e miehu jioruomajire va'ië'arujëjo. ⁴ Monioho esöho höru sinoho nadi ujuoho va'orëjo. Öriroho nadi ae gö gö jabesi öriroho jejëmibe va'oromo örisanuoho e'orëjo. ⁵ Jemë ae gö jabesi osare va'ië'iroho urimo jejëmiromo uënövorëjo: Ave osare aribövicioho huë mae baerëjo. ⁶ Huë mae baerë'iramu God-are huë ma bae'i nimaje aho e' osare hijë'oho iae huë mae bae'a'ajëjo. O God-are huë ma baeröhoho bijönimoruomë'oho uërëjo: God-are huë ma jö uëvodoho vuonugajëjo. Ëhu'ëro bogo bae'a'arujëjo. ⁷ Nadi osa göröho göröho momorö'öbe val'i ma-osae gemuoro raromoromo ie jove rabe i'imëmijë'oho ého ue'ahorëjo. Jemëhu jabesi iruno'o o jovo ue'ahë'oho iae mae höjo rabëni jemë jabesi mue vae'ië'ëro. Ëhesi bëhoho ae rahu mu vaeromo mana baejë'oho iae mae höjo. ⁸ Jemë di amore va'o suorovamu jabuhu huë baejëvamu gavë'ohuro ie rabe rabe i'imëmë'oho ého ue'ahorëjo. ⁹ Guomo guomo'e aribövie e' amore raromë'oho ajëmirëjo. Amo rajoho jöe majëhiromo uërëjo: Avevejö'oho God-ro börome namiromo jemë muebejëvo'ië'ajëjo. ¹⁰ O jemë di amore va'o suorovamu jabuhu jemë bijönëgë'oho amoho nugo va'irögoro amoro jijihoromo jöe majëhiromo uërëjo: ¹¹ Noro jemesi bövicioho bise'oho riremi'öromo jemesi amore

sa'a hesi tohotohehu nosi hörure aegadoho no va'i ēhu'o riremo va'ejarëjo ēhuro jemë garomo uvo'irarijego: No sisë aribövie javuajëjo. Röhu ave jöhu'o avo'avohu uehorovohëre. God-ro böröme namiromo aevoromo jemë mabëhe muebejëvo'ië'oromo vuonugë'e höre. Ame gö gö jemesi jö bijönimë'oho ēhi majëhinövorëjo. ¹² Naro jemë uëvajëjo: God-hu i'u bojëmi'iröhe majä rovë'iroho Sodom amo rajo jabuhu i'u baeröhoho ého ma-jianovo'i a'i jemesi jö bogo eruomaje aribövioho jaburo i'u börömo maho baeruomo'ajëjo.

Ame göehu göehu Iesu bogo ma uehorovare jö Iesuhu jövadohoje.

¹³ Chorazin'o Bethsaida'o amo rajohumë vaevë'oho sisëro revo hesi jëvajëjo. Naro darugo'e muoho jemesi amore vaejego garomo röhu nasi jöho bijönimaruje höjo. Naehu darugo'e mu jemesi amore vaejodoho Tyre amore o Sidon amore vaejego ga'ibejarëjo mami'e jabiesi sisëni huë vavaene baeromo niögu sisë io'amoromo uonëro buerovoromo raromoromo uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baeruomo'ibejajo. ¹⁴ God-hu i'u bojëmi'iröhe majä rovë'iroho Tyre o Sidon rajo jabuhu i'u baeröhoho ma-jianovo'i jemëro i'u börömo maho bae'a'arujëjo. ¹⁵ Röhu Capernaum amo rajohumë jemëro jemesi sivue uehorovoromo uvaruje höjo: Nosi ihoho ö'idöre ajiomo'ajëjo. Bogo éhioho jio'i sa'aro be'a'ajëjo.

¹⁶ Röhu nasi ariböviohumë ae rahu jemesi jö ejëhë'oho nasi jöhu'o ejeharue höjo. O ae rahu jemë juahëmijë'oho na'o juahemijarue höjo. Ae

rahu na juahemijë'oho remö'öjamu rovode ahu'o juahamijarue höjo. Hesi ae 72-ho ëhi uenugoromo rëmö'öjamu va'areje.

Ae aho'obëhe 72 jabuhu Iesuare mu vaenugoromo vuonorö'ö rovare jöhoje.

17 Va'ë'ero ë ae aho'obëhe 72-ho jaburo nimorohë'i vuonorö'ö rueromo Iesu uavareje: Bada mue aho'obëhe mabëhe vaebe jijihë'ero rovaruëjo. No jasi ihore uëvamu Satan-are sisë aribövihuro ejahuoromo suorovo va'oruomade höjo. Ëhi jië'e muoho ëhu'o gavë'e javuajëjo.

18 Gavë'e javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Satan-are ariböviehu jemë ejëhäre hesi bëhoho naro gavode höjo Satan-are vöröe barëromo baderehu baderivajëhi Satan ëhi ö'idöre jioromo berovamu.

19 Iae nasi mu vae'irarije darugoho bojëmijë'ero ëhuro jemëro vörö'e sigobohu'o niani'öhu'o hörëro taemo'amoromo Satan-are vöröho aho'obëhe ruahö'ö'amo'arujëjo. Ëhi ë'iramu bövioho bise'oho jemë bogo ijumëvo'ajëjo.

20 Iae ëhi höjo. Röhu Satan-are ariböviehu jemesi jö ejëharuoho ma-jianovë'e jiaje nadi uehorovo'i a'i jemesi ihe ö'idöre jajivë'e jiajoho ëho uehorovoromo nimorohorëjo.

Iesuhu nimorohade jöhoje.

21 Ëhi uëromo evare majare Iesuro God-are Aru'aho hesi huë maho baeromo nimoroho avohadeje. Nimorohoromo God uavadeje: Apo ja ö'idörohu'o sa'arohu'o muebejanue ae javajëjo. Naro jasi örire huë mae uavajëjo. Rabëni hesi bëhoho jero gavane nuni aji'e a masijohuro

uvoruomamu: Nosi simanoho mae javuoromo bövie bise'e ga barëjë'e javuajë uvamu gëgorovo jero jasi jöho jabesi örire subivëhë'e javajëjo. A'i gavane bogo gavë'e aribövihuro bogo döroho bamorovo'i jöho he'i négamu gëgorovo jero jasi jö bëhoho röjëhijë'e javajëjo. Apo iae mae höjo. Jero jasi nimoromo ë'ane höjo.

22 God ëhi uanugoromo ë aribövihohu uëvadeje: Nasi Vavuohuro jöe aho'o bojemijë'e höjo muebe'irodego. Vavuohuro gemuëro Harihoho na avoho gevaje höjo. Harihoho naremuëremu Vavuohu avoho gevaje höjo. O Harihu naehu di aribövi röjëhi'i negë'ohuro ëhuro ë aribövihuremu röjëhijego jabu'o Vavuohu gavarue höjo.

23 Ëhi uëvë'ëro Iesu'o hesi ijomajoho jabu'o jabesi sivue raromoromo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jemë mu maho gavarujëro jëvë'ëro ëhu'ëro jemë mae jëvajëjo. **24** Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Jemëhu gavaruje muoho o hejaruje jöho urimë'i jö God-aro baeromo majëhinövare aribövihuhu'o sa'are a masijohu'o aho'obëhe jaburo nimoruomade höjo garomo he'iro. Röhu bogo garomo heruomade höjo. Röhu God-ro jemë ajëmijë'ëro ëho gavaruje höjo. Ëhu'ëro jemë huë mae baejë'e jëvajëjo.

Sa'a gö rajehu sa'a gö rajo ajamade uhu jöhoje.

25 Ëhi'amu gagorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijaje ae gemuëro Iesuare dëho bijioho ga'irögoro ri'öromo uavadeje: Tisajo. Na diehi'oromo ioro'ioremuoho maroho hi'ejëjo.

²⁶ Maroho hi'ejöjamu Iesuro uavadeje: God-are surire jöho diehi jajivë'e höjo. Ja uehorovanuoho bëhoho diehi höjo. ²⁷ Bëhoho diehi höjamu ruehuro uavadeje: Jasi dë vovöbajo'e aru'ahe daruge uehore aho'obëhe Bada jasi God ma-hu gemu bojaminëjo. O jö göho jaehu jasi arijo'arije rajahirovanuëhi jasi ae gemuoho ëhi rajahinëjo. ²⁸ Rajahinëjamu Iesuro uavadeje: Ja jö mae jövänuejo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro ja maro hi'a'anuëjo.

²⁹ Hi'a'anuëjamu rue röjëhijaje ahuro hesi ihoho mae jiojöro nimamu Iesu uavadeje: Röhu nasi ae gemuoho rahumë höjo. ³⁰ Rahumë höjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae Jew raje ae gemuëro Jerusalem jioromo Jericho amore abuelië'ade höjo. Örire abueromo nume vajiohu'e aribövi jabesi övoro va'ade höjo. Övoro va'amu guduamoromo niögoho maho sisëho vajiohëro ujuohahoromo sal'ijosa'ijovoromo gavare guomo'ia'amu gagorovo nugo va'are höjo. ³¹ Va'amu gagorovo priest-ëro ijönö örire ruvebijade höjo. Ruvebi'i gavade aho raromamu gagorovo iosiramiromo öri ioni gönö va'ade höjo. ³² Ëhi'amu Levi raje God-are mu ajamaje ahuro ëhi gemuoho ë'ade höjo. Ruvebiromo bëhire va'oromo aho èrimahonugoromo öri ioni gönö va'oromo iosirami va'ade höjo. ³³ Va'amu gagorovo sa'a gö raje ae gemuëro örire ruvebijade höjo. Hu Samaria sa'a raje jemëhu nu huodëgaruje sa'a raje ae gemuëro ruvebijade höjo. Ëho rajëro ruvebiromo Jew rajoho birohade höjo. Birohoromo gavade raromamu gagorovo huni vavaenimade höjo. ³⁴ Vavaenimamu

va'o garomo nemo'amade sagohore ninugu'e osohu'o wine jovo osohu'o otehahoromo muohaho'amade höjo. Muohahonugoromo banigojiomoromo hesi mi dejore bamonugoromo hu'irae ba'obuejadoho abo öri jjijhoromo momorö'öjärue osare rovade höjo. Rueromo hiromo aho avoho ajamijade höjo. ³⁵ Ajamiromo diroharéro sisonuvamu gagorovo Samaria rajohuro ajivë'e ijo baje niö'l iabesi uhure aho'o jië'oho baeromo osa muebejaje aho bojamiromo uavade höjo: Na va'ajëjo. Jero ave aho avoho muebenëjo. Monie gö'o bu'öjë'oho vuonorö'ö rueromo naro jaehu bul'öjane ë hesi manaho bojami'ejöjo. Ëhi'ade höjo. ³⁶ Röhu ja diehi uehorovanuëjo. ËJew rajohuro vajiohu'e aribövi jabesi övore va'oromo sisë birohade höjo. Sisë birohamu ae niö'l gemu ro hu gavare höjo. Göho priest-ëro göho God-are mu ajamijaje ahuro göho nu huodëgaruje sa'a gö rajohuro ëhi ro gavare höjo. Röhu di aho hesi ae gemuoho jiade höjo. ³⁷ Ae gemuoho jiade höjamu jögoru öri röjëhijaje ahuro uavadeje: Huë baeromo ajamijade aho hu hesi ae gemuoho jiade höjo. Ëhi uavamu Iesuro uavadeje: Jero va'oromo ëhi jië'e muoho vaenövonëjo.

Iesuhu Martha'o Mary'o gë'i va'ade jöhoje.

³⁸ Ëhi uënugoromo iae Iesu'o hesi ijomajoho jabu'o va'aroho va'o amore suorovareje. Suorovamu magonahe gemu hesi ihe Martha-ro Iesu uavadeje: Nasi osaro ro hijëjo.

³⁹ Hijëjamu Iesuro osare va'o hijadeje. Hijamu Martha-are öe Mary-ro ro Badare höru bëhire

hiromo huhu jö röjëhijajoho hejadeje. ⁴⁰ Hiromo jöho hejamu gagorovo Martha-ro Iesuni bövie bise'e avohoromo bogo eni jiamu nurunuru-moromo Iesu uavadeje: Bada nasi öho na remö'öjë'ëro nasi sivue mue vaejajëjo. Na ja nasi jöenioho bogo uehorovanuëjo. Uavego ro ajemajo. ⁴¹ Ajemajamu Badaro uavadeje: Asë'e Martha-ajo. Jero mue aho'obëhe uehorovo'ego éhuro nurunuruagajëjo. ⁴² Röhu ja mue gemu bogo baejë'e javajëjo. A'i Mary-ro mu maho baejë'e höjo. Ëmuoho no bogo aho'ejarëjo.

11

Noehu pari vae'iröhe öri Iesuhu röjëhijade jöhoje.

¹ Iae Iesuro hiromo God-are örire jöe jövadeje. Jöe jövoromo barëjamu gagorovo hesi ijora-joho gemuëro uavadeje: Bada God-are örire jö ato'iröhego John-hu hesi ijomajo ömo'ömo röjëhijadëhi jero no'o éhi ë hesi öroho röjahuijëjo.

² Röjahuijëjamu hegorovo Iesuro üvädeje: Jemëhu God-are örire jö atë'iroho éhi uarëjo: Apo ae aho'obëhe nosi dë vövöbajo'oho avohahuego ja gemu mae uehorovavo'irarëjo.

Jero böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego no jasi aharire gemu raromo'irarëjo.

³ Vae majae ioho bojamuibe va'ego ue'ahego da'uaguo'irajo.

⁴ Nosi sisëho uehorovoromo vuonugahuëjo no a jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëharue jiaje.

Nadi vörö'eroho ramuö'ögego rireromavuo'irajo.

⁵ Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijomajo ömo'ömoho uhu'e uëvadeje: Nani jemë ae gemuëro vahi riri'e aemo'aemo hesi osare va'oromo ua'a'anuëjo: Isiajo. Ie gö bojemëjo. ⁶ Nasi aemo'aeme gö örire juvë'ëro nasi osare ro hijajëjo. Röhu i bojami'irodoho bogojevajëjo. ⁷ Bogojevajë'iramu nani jasi aemo'aemohuro osare raromoromo ua'a'ajëjo: Nadi nunëhoho iegëjo. Mami'e oje tugohoromo asisö'o'o na'o momorö'ögë'ëro na bogo ri'öromo ajami'ejëjo. ⁸ Nani ëhi ua'a'ajëjo. Röhu naro jemë uëvajëjo: Nani hu bogo uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi aemo'aemego ri'öromo ajami'ejëjo uvoromo ajami'i röhu heröhe jero biririvoromo ua ga'i hi'iramu evare hu ri'öromo ja rabe rabe nimanuoho bojami'ajëjo.

⁹ Ëhuni na jemë uëvajëjo: Biririvoromo God ua garëjo. Biririvoromo ua gavë'oho ujuoho'arujëjo. Biririvoromo nahorëjo. Nahë'oho biroho'arujëjo. Ojoho ano'anovorëjo. Ano'anovë'oho God-ro jiovëho'ajëjo. ¹⁰ Ae rahu ua gavë'oho ujuohoruomo'ajëjo. Nahë'oho birohoruomo'ajëjo. Ano'anovë'oho ojoho jiovëho'ajëjo. ¹¹ Nasi jö hejarujoho ae gö vavu ömo'ömo'e jëvajëjo. Jemesi harihehu uëvë'iroho: Jovo mie bojemego na ijö uëvamu hejë'oho na jemë sareramiromo sigobu sisëho bojamirëjo. ¹² O uëvë'iroho: Ugo une bojemego na ijö uëvamu hejë'iroho na jemë sareramiromo ögusuru une bojamirëjo. Bogajo. Jemë i mae i'imami'arujëjo. ¹³ Jemë sisë aribövie jëvajëjo röhu jemesi aboji harihu'o avoho

suvuorëmi'irarije öroho iae gavaruje höjo. Jemë sisë jëvo'i ö'idöre hijaje jemesi Vavuoho mae jiaje jemëro uvorëjo: Hu maëro jië'éro ae rahu ua gavë'oho nosi Vavuohuro hesi Aru'ahoho iae mabëhe suvuoramui'ajëjo.

Iesuhu Satan-are aribövi a dëre jio'amamu rarovö'øjëvadoho hu bogo Satan-are darugoho baeromo ëhioho ë'adeje. Ëhesi jöhoje.

¹⁴ Ae gemu aru'aho sisë dëre jië'éro bitare tövoromo jöe bogo jövë'e hijadeje. Hijamu Iesuro aru'aho sisëho rarovö'øjadeje. Rarovö'ojamu ë aho aevoromo jöe jövadeje. Jöe jövamu gagorovo ae aho'obëhe tiöjëvadeje. ¹⁵ Tiöjëvamu a ioro'iorohuro uarovareje: Beelzebul sisë a börömohuro vöröho bojamijego ëhuro Iesuro a dëre aru'aho sisëho rarovö'öl'amaje höjo. ¹⁶ A ioro'iorohuro nimareje Iesuare darugoho ga'i diehi jië'e jiego. Ëhi nimoromo uavareje: Bogo gavarue darugo'e muoho röjahuijego no gavarëjo God-ro ja ajamego o bogo ajamego. ¹⁷ Ëhi uavamu Iesuro jabesi sareri sarerioho gëromo üvädeje: Sa'ae gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho barërovo'ajëjo. O agane gemuehu adovoromo jabesi arijo'arije muorovë'oho sisérërovo'ajëjo. ¹⁸ Ëhuni Satan-ro ri'örömo hesi ariböviohu'o muorovo'ibejajo hesi darugoho uehoroho muoho diehi'oromo biririvoromo nami'ibejajo. Jemëro uvarujëjo: Sisë a börömohuro nörö vöröho bojamego hesi sisë aribövioho rarovö'øjaje höjo. ¹⁹ Ëhi jië'oho na jemesi ariböviohuro sisë a börömo hesi vöröho

baeromo rarovö'ö'amarue höjo. O diehi'oromo
ë'arue höjo. Jaburo uë'a'aruëjo: Sarerivarujëjo.
Aho bogo sisë a börömo hesi vöröho baeromo
ëhioho ë'arue höjo. ²⁰ A'i naro God-are darugoho
baeromo rarovo'amaje höjo. Ëhuni uvorëjo: God-
ro aevoromo böröme namiromo nosi örïre mue-
bejavajëro jië'ëro ëhu'ëro ë'ajëjo.

²¹ Biriri'e aehu bije tone bahiromo javuoho
avoho muebejë'oho hesi inömo inömoho ma-
jiemu jio'a'ajëjo. ²² O ae göehu rueromo
javu arijo'o hesi biriri iosiramijë'oho javu ar-
ijo'ohuro uvo'a'ajëjo: Bije tone eni javajëromo
hi'iramu ruehuro osare rueromo arijo'oho gud-
uamoromo ruahoromo bijoho tonoho ujuohoni-
ahiromo inömo inöme aho'o ujuoho va'a'ajëjo.
Vajiohehu ujuohadoho ae suvuorëmi'ajëjo. Naro
Satan ëhi ruahö'öjaje höjo.

²³ Ae rahu bogo nasi a jië'oho ëho huro
na'o muorovaje höjo. O na bogo ajemiromo
nasi aribövi gagovë'oho ëho huro arua anumiae
nugö'ö'amaje höjo.

*Satan-are a sisëhu a hesi dëre vuonorö'ö
abueromo ijumahade uhu jö Iesuhu jövadohoje.*

²⁴ Röhu Satan-are mu ajamaje aru'aho sisëhuro
ae gemu hesi dëre hi'a'ajëjo. Hiromo hörö
va'a'ajëjo. Va'oromo jovo rumo'e sa'are
va'oromo hi'iröhe röhoho nahobe juvojuvo
bogo birohogorovo uvo'a'ajëjo: Na vuonorö'ö
va'oromo hijode sionore röhu maho ë hi'ejöjo.
²⁵ Ëhi uvonugoromo vuonorö'ö va'oromo urimo
hijade a hesi dëre abueromo ga'a'ajëjo dë
vövöbajo'oho bibivoromo iogorë'e ma-mabëhe

osa va'ëne jio'iramu. **26** Ëhi jio'iramu gagorovo va'oromo Satan-are aru'aho sisë aho'obëhe söromo rue'a'ajëjo. Ëurimore ro hijade aru'ahoho a sisë höjo. Ijore huhu sö rovade aribövihuro hu iosiramiromo jabumë sisë bëhi mae jioruomajëjo. Ëhu'ëro urimo sisë'i hijade aho ijonöho sisë bëhe hi'a'ajëjo.

Huë mae raromo'iröhe hesi jöhoje.

27 Iesuro ëhi uëvamu hejë'i magonahe gemuëro ae aho'obëhe jabiesi ririre jië'ëro Iesu madarugo'o uavadeje: Ja rahavoromo amu bojamijade magonahohuro maroho hijaje höjo. **28** Maroho hijaje höjamu uavadeje: Ëho majanovo'i a'i ae rahu God-are jö heromo ejahë'oho ë aribövihuro ma-maroho raromarue höjo.

Ariböviehu Iesu bogo ma uehorovoromo huhu darugo'e mu vaejöro dinamare jöhoje.

29 Iae ae aho'obëhe Iesuare bëhire ro tagavoruomadeje. Tagavoruomamu gëgorovo Iesuro uëvadeje: Ave jaruvore raromaruje aribövioho sisë aribövie jëvajëjo. Jemëro darugo'e muoho ga'i uevaruje höjo ga'i God-ro na ajemego muoho vaejaje jevego o bogo. Na ëhi jië'e muoho bogo vae'i a'i Jonah-hu God-are mu börömo röjëhijadëhi ëhi jië'e muohuremu röjëhi'ejöjo. Mue gö gö bogajo. **30** Nineveh amo rajehu mae uehorovoröhego Jonah-hu mu röjëhijadëhi God-are A Maho naro ëhi jië'e muohemu röjëhi'ejöjo ave jaruvore raromaruje aribövihuro mae uehorovevo'irarijego.

31 God-hu mevoromo géröhe majaho rue'iramu arue sa'a göre börömo vaenövade magona-hohuro ave jaruvore raromaruje ariböviohu'o gemu mae ri'öromo God-are nunire nami'a'ajëjo. Nami'iramu God-ro ë sa'a gö rajo magonaho hesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajëjo: Ëmagonahehu vaejade éhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhesi bëhoho ë sa'are börömo vaenövade magonahohuro hesi sa'aho vuonugo'i öri égoböviro rovade höjo a böröme Solomon-hu nuni aji'e jö jövajoho he'iro. Solomon-hu ae ma-bisemu börömo jioromo jö majëhijajoho ë magonahohuro he'i nimade höjo. A'i naehu Solomon iosiramiromo börömo mae jioromo jö majëhijajoho he'irarijoho jemë bijönégajëjo. Ëhu'éro jië'éro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisérëjëvo'ajëjo. **32** O ého majaho rue'iramu ë sa'ae gö aribövie Nineveh amo rajohuro ave jaruvore raromaruje ariböviohu'o gemu mae ri'öromo God-are nunire riravoruomo'ajëjo. Riravo'iramu God-ro jabesi mu maho garomo jemesi mu sisëho garomo jemë uë'a'ajëjo: Nineveh amo rajehu vaejare éhi jië'e mu maho bogo vaejë'ego éhuni na uëvajëjo: Jemë sisë'e aribövie jëvaje sisëro va'ohëjo. Ëhesi bëhoho ë Nineveh amo rajohuro mu sisë vaeruomë'éro hejare Jonah-ro God-are jöe majëhijamu hegорово jabesi uehoro sisëho vuonugo'i uehoro mae baejare höjo. Jonah mabise'o jioromo jö majëhijadoho Nineveh amo rajohuro hesi jöho ejahare höjo. A'i naehu hu

iosiramiromo börömo jioromo jö majëhijajoho jemë bogo ejeharuje höjo. Ëhu'éro jië'éro mevo géröhe majaho rue'iramu jemë sisérëjëvo'ajëjo.

Sino haho'o hesi iroho nuni jiaje uhu jö Iesuhu jövadohoje.

³³ Iro buno'iraejë'iroho bogo sa'a gagoroho hevö gagoroho gurihi'i ma-va'orahoro bam'o'anuëjo ae ë osare rovë'oho ajivëvoröhego.

³⁴ Jasi sino hesi iroho nunoho höjo. Jasi nuni mae jië'oho ëhuro aji maro hi'a'anuëjo. O jasi nuni sisë jië'oho ëhuro ja ramoramoro hi'a'anuëjo. Ëhesi bëhoho naro uëromo ë'ajëjo: Jasi uehoro mae jië'ohuro God-are aji'e jöho baeromo aji maro hi'a'anuëjo. O uehoro sisë jië'ohuro nunoho ramoramovavo'iramu ramoramoro hi'a'anuëjo. ³⁵ Avo'avoho mueberovonëjo. Nani jasi uehoroho sisëremu jioromo ramoramо'reemu javajëjo. ³⁶ Röhu jasi nuni mae jiego ajire hijanuëhi ramoramoho bogojio'i ma-aje gemu jië'oho ëhuro aje aho'obëhe jasirire rueromo ja ajivavo barë'ajëjo. Irehu ajivavajëhi ëhi ajivavo'ajëjo.

Pharisee ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o Iesuhu birëgade jöhoje.

³⁷ Iesuro jöho majëhiromo barëjamu gavë'i Pharisee ae gemuëro uavadeje: Nasi osaro rovego no i harihe gemuoro ijärëjo. Ijarëjamu Iesuro va'oromo osare va'o hijadeje ie i'irovo. ³⁸ Hijamu rue Pharisee ahuro gavade Iesuro a mami muoho bogo vaeromo övoho bogo egüë'e ioho ëma ijamu gagorovo tiöromu uehorovoromo

uvadeje: Iesu diehi'oromo övoho bogo egüë'e ioho ëma ijajëjo. Ëhi jië'e muoho God hu bijönimaje höjo. ³⁹ God bijönimaje höjamu Badaro uavadeje: Övo eguo jö uvanuoho aveho hejëjo. Ëhi jië'e muoho ého ma-döemu höjo. Pharisee aribövioho jeméro döre muohemu vaeromo hevöho enatuoho u'o'amoromo uvaruje höjo: God iae éhuni nimorohajëjo. Röhu jemesi uhoho vajiohu'e mu o mu sisë gö gö uehorovarujuhuro éhuro jemesi dë vövöbajo'oho irijioméhë'e höjo. ⁴⁰ Simano sisérëjë'e aribövie jëvajëjo. Nani jemë uvarujëjo: Nunehu ga'amarue inömohemu God-ro avoho'amo'i nosi dë vövöbajo'oho bogo avohade höromo éhuni öve hevöe enatue éhi jië'e inömo hesi va'inumohemu uehorovo'i dë vövöbajo'o hesi sisëho bogo uehorovaruje höjo. ⁴¹ Röhu ae huë baejëvoromo jemesi enatu gagore jovoho hevö gagore ioho ae suvuorëminövorëjo. Ëhi é'ë'ohuro uvo'a'arujëjo: Inöme bövie bise'e ma-mae gemu jio'amajëjo.

⁴² Pharisee ariböviohumë vaevë'oho jemë sisérëjëvo'ajëjo. Jeméro jemesi i jögoru e avohoromo i'o buarohoromo ijarue rihu'e oso harihu harihue gö gö garue gö gö mevoromo 10 10 bahibe va'oromo gemu gemu God suvuore bojamijaruje höjo. Ëhi jië'e jögoru ininoho ejaho avoharuje höjo. Ëhi jië'oho iae mae höjo. Nadi vuonugorëjo. Röhu a mu ma-maemu vaejëvo'irarije muohu'o God-are örire dë vövöbajo'ere uehorovo'irarije muohu'o rumonimaruje höjo. Nadi rumonimo'ibejarijëjo.

⁴³ Pharisee ariböviohumë vaevë'oho

sisérëjëvo'ajëjo. God rajahijarue osare va'ë'iroho jemëro jemesi sinohemu uehorovoromo ëhuni a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimaruje höjo. O imo'amaruire va'ë'iroho jemë nimaruje höjo ae aho'obëhe uvoruomoröhego: Jemë a masijëro jijiharujëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego.

44 Vaevë'oho sisérëjëvo'ajëjo. Jemë madöhuremu mae jëvo'i uhoho sisë jëvajëjo. A guavoromo hure guodo sibiri'e bogo ruhë'oho jëvanovajëjo. Aëro sagohe sa'a uhure jiaje jöho bogo uehorovë'e ëma uvarue höjo: Ma-sa'a maemu höromu hu döre ë jijiharue höjo. Ëhesi bëhoho ae göëro uvarue höjo: Jemë maemu jëvajëjo. Röhu uhoho ëhi sisë bëhe jëvajëjo.

45 Iesuro ëhi majëhijamu hegorovo Jew rajo jabesi jögoru öri röjëhijarue ae gemuëro ri'öromo uavadeje: Tisa jaehu ëhi jië'e jö jövanuoho ëho ja bogo Pharisee ariböviohemuoho agëvo'i jögoru öri röjëhijarue aribövioho aho'obëhe no'o agavuanüëjo. **46** Agavuanüëjamu Iesuro uëvadeje: Iae mae uvanuëjo. Jögoru öri röjëhijarue ariböviohumë vaevë'oho jemë'o sisérëjëvo'ajëjo. Aehu i'u'e inömo ujuoho va'oruomojöro buahore bahijëhoromo va'ego bogo ajëmiromo övo name gemu vadu'ehu vitu banigojiomëharüehi jemëro ëhi ë'aruje höjo. Jemëro i'u'e muoho aho'o ae bojëmiromo bogo mae bogo ajëmi'i ma-nunëremu gëvaruje höjo.

47 Vaevë'oho sisérëjëvo'ajëjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho jemesi hijo miono'ohuro muo'amare höjo. Muo'amë'ero

jeméro éma uvaruje höjo: No God-are aribövioho uehorovëvaruëromo jabesi sino guavo'amare huoho avoho'amaruje höjo. ⁴⁸ Röhu jabesi hu avoharujoho ého uöromo ë'aruje höjo: Jö God-aro baeromo majëhinövare aribövioho nosi hijo miono'ehu muo'amaroho iae mae höjo. Naehu uëväge hesi bëhoho jemesi hijo miono'ehu muo'amaroho jeméro jabesi sionoho avoho'amaruje höjo. ⁴⁹ Jemëhu a ano'irarije uehore éhi jëvë'ëro God-are simano ma'e jöho éhi uvë'e höjo: Jö nasiro baeromo majëhi'iröhe ariböviohu'o nasi apostle ariböviohu'o éhi naro rëmö'ö'iramu a jabesi örire va'a'aruëjo. Va'iramu aëro a ioro'ioroho muo'amo'i ioro'ioroho huë vavaene bojëmi'aruëjo. Éhi uvë'e höjo. ⁵⁰ Ëhu'ëro jië'ëro God-hu sa'a bamadevare evare aevoromo jemesi hijo miono'ehu jö God-aro baeromo majëhinövare aribövi muo'amobe rovare é hesi i'uoho ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo. ⁵¹ Aevo'ioho aëro Abel anoromo God-are aribövi ioro'ioroho éhi muo'amobe ruejuvo ro ijo tugoho'ioho Zechariah anare höjo. God-are suvuoro bahijarue maratuoho ruhëhi jio'i God-are osa börömo numëhi jiamu Zechariah é ririre anare höjo. Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. God-are aribövi éhi muo'amobe rovare é hesi i'uoho ave jaruvore raromaruje aribövioho jemëni rue'a'ajëjo.

⁵² Jögoru öri röjëhijaruje ariböviohumë vaevë'oho sisërëjëvo'ajëjo. God-are mu ma hesi jöho jeméro bogo röjëhi'i aëro heruomojöëni jeméro é hesi ojo jiovaruoho gurihi bamë'e

jëvajëjo. Jemë ë mu ma hesi jöho bogo baejaruje höjo. O ae göehu bae'ia'amu gëvë'oho ahëvaruje höjo.

⁵³ Iesuro éhi majëhinugoromo va'adeje. Va'amu gavë'i Jew rajo jögoru öri röjëhijärue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o ého jaburo Iesu'o va'oromo aevoromo hu nue hudivoromo dinamiromo jöe gö gö ua ga'i arijareje. ⁵⁴ Jöe gö gö ua ga'i ariromo mu'öjahareje he'i hu guaro berovoromo jöe sisë'i jövego.

12

Noehu bogo ma-döhemu mu mae vae'iröhe jöhoje.

¹ Iae ae aho'obëhe mae ro tagavoromo tatjiomorovoromo hörëro bijöero vaerovamu hesi ijorajoho jaburo urimo hejöro Iesuro éhi majëhiromo uëvadeje: Jemëro gavë'iajo. Pharisee aribövi jabiesi i dë huaje osohuro jemesirire rumorovo'ajëjo. Jabuhu sareri'e mu vaejarue éhi jië'e muohuro jemesirire rumorovojöeni uëvajëjo. ² Jaruvoho Pharisee aribövihuro jabiesi mu sisëho gurihijarue höjo. Röhu mue rabe gurihiro jiajoho aho'obëhe va'orahoro jio'a'ajëjo. Rabe rabe saginiëri vaejaruoho aho'obëhe masamaro jio'a'ajëjo. ³ Èhu'ëro jië'ëro jemëhu jöe rabe vahi'e saginiëri atë'oho ijonö majä'e ë jöho ma-va'orahoro heruomo'ajëjo. O osa gagore raromoromo saginiëri hia'ire majëhijë'oho aëro amo ririre ë jöho ma-darugo'o majëhiruomo'ajëjo.

Noehu bogo a juhuonëmi'i God juhuonami'iröhe jö Iesuhu jövadohoje.

⁴ Röhu nasi ariböviohumë naro ave jöho jemesi örire majëhi'ie'ajëjo. Nadi uvorëjo: Ëariböviohuro anaguo'ajëromo juhuonëmiromo jabesi jöho uehorovorëjo. Jemesi sino haho'o muo'amë'oho eni jëvajëjo. Röhu sino haho'o muo'amonugoromo ijönö mu sisë gö jemesi örire vaejëvë'oho bogo eni jioruomo hesi höjo. Ëhuni nadi ë aribövioho juhuonëmirëjo. ⁵ A'i juhuonami'irarije aho naro uë'ie'ajëjo. God juhuonamiromo hesi jöho uehorovorëjo. Ëhesi bëhoho God-hu jemesi aru'aho baejëhego vuovëvego evare ijönö vëni'e öri ari'ere ujuoho ruruöhö'öjëvo'iröhoho hu eni jiajëjo. Iae mae-ëjo. Jemë ë aho gemu juhuonamirëjo.

⁶ A'i aho bövioho bise'oho nadi juhuonëmirëjo. Ëhesi bëhoho God-ro uvajëjo: Jemë iae masije jëvajëromo avo'avoho muebejëvaje höjo. Monie ma-bisemu bu'örömo ugo inine övo gö mine imo'arujëjo. Röhu God bogo uvaje höjo: Ugoho ininego bogo muebe'amo'ejëjo. Bogo ëhioho uvo'i iae hu avo'avoho muebe'amaje höjo. ⁷ A'i jemë God-ro jemesi bövie bise'e aho'o muebejëhoromo röhu jemesi simano uoho ëhu'o adahëhoromo avo'avoho muebejëhaje höjo. Ëhuni nadi juhuonivorëjo uge aho'obëhe jio'amajoho ëho ma-jianovo'i ae gemu gemu jemë masije jëvë'e jiaje.

Keriso-are jö a nunire huruoho majëhi'iröhe jöhoje.

⁸ Röhu ave jöho naro uëvajëjo. Ae rahu a nunire uvë'oho: Na Iesuare ae jevajë uvë'oho God-are A Maho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejöjo: Ëho nasi ae magonahe höjo. ⁹ O ae rahu a nunire uvë'oho: Na bogo Iesuare aehu jevajë uvë'oho naro God-are anera jabesi nunire uvo'ejöjo: Ëho bogo nasi aehu magonahehu höjo.

¹⁰ O ae rahu God-are A Ma nasi jö sisë'i atë'oho God-ro uehorovoromo vuonugo'ajëjo. A'i ae rahu God-are Aru'aho hesi jö sisë'i atë'oho ëho God bogo uehorovoromo vuonugo'ajëjo.

¹¹ O jemë nasi mu vaejamu gavë'oho aëro uvo'a'aruëjo: Iesuare mu vaejarujoho ëho mu sisë vaejaruje höromo jemë guduamëvoromo God rajahijarue osare mu vaejarue a masijo jabesi nunire o gavana jabesi o sa'are a masijo gö gö jabesi nunire rëmoruomo'ajëjo court vaejëvojöro. Ërëmë'iroho nadi uvorëjo: No diehi nosi jöho majëhi'ejarëjo. O rabu jöe majëhi'ejarëromo nurunurumorëjo. ¹² Ëhesi bëhoho jemëhu jö majëhi'irarije majaho rue'iramu evare majare God-are Aru'ahohuro röjëhi'iramu garomo uvo'a'arujëjo: Iae no ëhi ëhi majëhi'ejarëromo ëhuni nadi nurunurumorëjo.

Bövi bise'o marohë'e aehu sisë'i uehorovade jöhoje.

¹³ Iae ae aho'obëhe jiareje röhu ae gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Tisa nasi öho uavego nosi vavuehu guomo'i nugahuadoho na gö bojemi'irajo. ¹⁴ Gö bojemi'irajamu Iesuro uavadeje: Raro uvade höjo naro jemesi muoho gavëhoromo jemesi inömo inömoho maho sisëho

mevonövo'irodego. Ëho bogo nasi muehu höjo.

¹⁵ Ëhi uanugoromo ae aho'obëhe uëvadeje: Jemëro gavë'i avo'avoho mueberovorëjo. Jemesi sinohemu uehorovoromo bövie bise'e bae'i éma nëgojöeni uëvajëjo. Ja sa'ae jove inömo inöme rabe rabe bövi mae baejë'oho bogo éhuro maroho hi'a'anuëjo.

¹⁶ Ëhi uenugoromo ave uhu jöho röjëhiromo uëvadeje: Iae bövi bise'o marohë'e ae gemuëro hijade höjo. Hijamu hesi sa'aroho iruno'oho mambëhe ri'amade höjo. ¹⁷ Ma-mabëhe ri'amamu gagorovo huro hesi simanore uehorovoromo uvade höjo: Nasi iruno'oho börömo böröme jevajëjo. Ëhu'ëro nasi iruno'o avoho bahi'irode röhoho bogo eni jio'amajëjo bise'ëro jië'ëro. Ëhi jië'oho na diehi'o'ejöjo. ¹⁸ O iae na ëhi ë'ejöjo. Nasi i bahijaje osaho bise'e jio'amë'ëro naro dadovo'amo'i javu masijo masije vae'amo'ejöjo nasi iruno'e nasi bövie bise'e ë maro bahi'irodëni. ¹⁹ Vaenugoromo naro nasi uvo'ejöjo: Na eni jevë'e ae jevajëjo. Iruno'oho inömo inömoho bövi mae avoho bahijë'ëro vadune aho'obëhe eni jevobe va'a'ajëjo. Ëhuni na nuhoromo mahijë'i ie jove iromonimorohonövo'ejöjo. ²⁰ Nimorohonövo'ejöjamu God-ro uavade höjo: Ja simano sisë'i uehorovanue ae javajëjo. Jaruvo vahi'e naro jasi aru'ahoho baejaho'iramu guomo'a'anuëjo. Guomo'iramu jaehu bahijane iruno'oho bövioho bise'oho raro bae'a'ajëjo. God-ro ëhi uavade höjo. ²¹ Ëaehu ë'ade mu hesi bëhoho ëhi höjo. Ae rahu hesi sinohemu uehorovoromo bövi bise'o marohë'e mae bahiromo uvë'oho:

Êhuro na eni jevajë uvamu röhu God-hu uvë'oho:
Bogo ëhioho jio'i hu bogo eni jië'e hö uvë'oho
ëhuro ë ahu'o hesi muohu'o be'a'ajëjo.

*Bogo nurunurumo'i God mae uehorovo'iröhe
jöhoje.*

²² Ëhi uënugoromo Iesuro hesi ijomajo
ömo'ömoho uëvadeje: Inömemu uehorovë'oho
bëhi rumo'e jië'e jiaje ëhuni nadi uvorëjo: No
i rabe ue'ahoromo bogo vuovo'i biririvoromo
raromo'ejarëjo. Uho niögu'o rabëro sino
haho'oho riogivo'ejarëromo nurunurumorëjo.

²³ Ëhesi bëhoho io ho bise'e jio'i jemëhu
biririvoromo raromarujoho ëho börömoho
höjo. Uho niögu'oho bise'e jio'i sino haho'ho
jëvajoho ëho börömoho höjo. ²⁴ Magugoho
uehorovohëjo. Noehu ë'aruëhioho magugoho
bogo ëhioho iruno'oho bivarue höjo o gagovarue
höjo. I bahijarue osaho bogojëvajëjo. Röhu
God-ro ë ugoho mio'amaje höjo. Röhu jabumë
ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo.
Ëhuni hu jemë'o avo'avoho muebejëvo'ajëjo.

²⁵ O jemëhu uvë'oho: No diehi'oromo ave
sa'aroho majae ëgo'o raromo'ejarë uvoromo
nurunurumë'oho na ëhuro jemesi vuovo'irarije
majaho iosiramiromo ruëhi ma-bisemu gö'o
raromobe va'orëjo. Bogajo. ²⁶ Ajamirovoromo
bogo vuovo'i majae ëgo'o raromë'oho ëho mu
bise'e höjo. Röhu nurunurumë'ohuro ëgo'o
raromo'irarijoho jemë bogo eni jëvajëjo. Ëhu'oho
rabëni mu göeni göenioho nurunurumaruje
höjo. Bëhe bogohöjo. ²⁷ O je'ore resu resuehu

diehi'oromo ri'amaruoho ëhu'o uehorovohëjo. Aehu mu vaeromo niögu avoharuëhioho resu resuoho bogo ëhioho ë'arue höjo. Bogo ëhioho ë'arue höjo röhu ave resu resuoho ma-mabëhe kavuego garomo nosi dëho vuëvavuaje höjo. Naro jemë uëvajëjo: A böröme Solomon niögu ma-mabëhe io'amonövadoho ëho ma-jianovo'i ave resu resuoho ma-mabëhe mae kavuo'amaje höjo. ²⁸ Jaruvëhi resu resuoho sa'are rijego nérëhi ëhi aëro jahoromo vëniro huo'amarue höjo. Röhu ëhi jië'e resu resuoho God-ro muebejego marëromo kavuo'amaje höjo. Resu resuoho ma-bise'e jio'amo'i jemë masijo mae jëvajëjo. Ëhuni uvorëjo: Hu no'o avo'avoho muebejavuoromo uhe niöge i'imamui'ajëjo. Nurunurumarujoho God bogo ma uehorovaruje aribövie jëvajëjo. ²⁹ Röhu jemëro nadi uvorëjo: No i rabe jovo rabe i'ejarëromo nurunurumorëjo. ³⁰ God-are jö bogo hejë'e raromarue aribövihuro ie jove bövie bise'e ëhuremu uehorovoruomaje höjo. Röhu jemëro nadi ëhioho ë'orëjo. Jemesi Vavuohuro iae mae garomo uvajëjo: Jemë iëro jovëro rabëro ëhuro biririvoromo raromarujëjo. ³¹ Ëhuni nadi ëhemuoho uehorovo'i a'i God-hu böröme namiromo muebejëvaje muoho ëho uehorovorëjo. Ëhi ë'ë'oho God-ro jemesi aru'ahoho muebejëvoromo röhu ie jove niöge ëhu'o romoromoro bojëmi'ajëjo.

Ö'idöre mabëhe ujuoho'iröhe suvuoro hesi jöhoje.

³² Jemë bogo ae aho'o jëvo'i God-are ö mahu'e ma-gemu gemu jëvajëjo. Röhu

nadi juhuonivorëjo. Jemesi Vavuohuro iae nimajëjo hesi aji'e öri ari'e ë hesi huë maho bojëmi'iröhëni. ³³ Röhu jemesi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo bogo eni jië'e aribövioho suvuorëmirëjo. Ëhi ë'ë'oho jemesi bövioho bise'oho ö'idöre bahi'arujëjo. Ëhuro bogo sisérëjëho'i vajiohu'e aho bogo bëhiroho va'oromo ujuohëho'i majoh bogo tarivëho'i a'i jemesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiemu jiëho'ajëjo. ³⁴ Jemesi mae sisë dinö'e jiajire jemesi dë vövöbajo'oho ë gemu jio'a'ajëjo.

Nosi a böröme Kerisohu rueröhego noehu muebe'iröhe jöhoje.

³⁵ Röhu jö göho ave muohu'o vaenövorëjo. Jemëro avohorovoromo uho niögü'e vaeromo iroho bueromo avoho raromorëjo. ³⁶ Avoho raromoromo mu ajamijarue ariböviehu jabisi börömehu rovego ajami'l'i muebejaruëhi ëhi avoho raromoromo mueberëjo. Ëhesi bëhoho mu ajamarue aribövi jabisi börömhuro aehu masu'iröhe söröre va'ë'ëro vuonorö'ö rueromo ojore ano'anovo'iramu rueho jaburo heromo ojoho ma-burëro jiovaho'aruëjo. ³⁷ Ma-burëro jiovaho'iramu jabisi a börömhuro garöhe jabumë nune jioruomoromo eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'ajëjo. Huë mabëhe bojëmiromo hesi niögoho avoho ruahoromo jaburo sa'are raromojöro uënugoromo iohojovoho i'imëmi'ajëjo. ³⁸ Ëa börömehu bogo burëro rue'i vahi riri'e o vahi riri duyahoho iosiramiromo ëhi ruëhi rueromo géröhe jabumë eni jëvamu gëvë'oho huë mabëhe bojëmi'iramu

baeruomo'ajëjo. ³⁹ Ave uhu jöhu'o avo'avoho uehorovohëjo. Vajiohu'e aehu rueröhe majaho osa arijo'oho bogo gavade höjo. Ga'ibejajo vajiohu'e a hesi öroho tugohahego osaho bogo dadovoromo inömoho ujuoho'ibejajo. ⁴⁰ Osa arijo'ohuro gavë'i hi'ibejajo mae jio'ibejajo. Jemë'o gavë'i raromorëjo. Jemë bogo uehorovë'e raromaruje majare evare God-are A Maho naro rue'ejöjo.

A börömo hesi mu aehu avoho o sisë'i mueberöhe jöhoje.

⁴¹ Ëhi uëvamu hegorovo Peter-ro Iesu uavadeje: Bada na ja jasi ijomajahui'ijo noremuëremu röjahui'i o ae aho'obëhe röjahui'i ë uhu jöho majahuijanuëjo. ⁴² Majahuijanuëjamu Badaro uëvadeje: Naehu ë jo majëhijaje hesi bëhoho aehu hesi a börömo hesi muohemu uehorovë'i simano mae uehorovoromo mu vaejajëhi jemëro ëhi muoho vaenövo'irarijego uëvajëjo. Ëhi jië'e mu muebejaje a hesi a börömhuro ua'a'ajëjo: Na va'ië'ajëjo. Jero nasi mu vaejarue a ioro'ioroho muebejëvonëjo. Muebejëvoromo majae eni jiego jabesi iruno'oho i'imëminövonëjo. I'imëminövonë uanugoromo va'a'ajëjo. ⁴³ Va'o hijuvo röhu ijönö vuonorö'ö rueromo garöhe ë ahuro hesi muoho avoho vaejaho'iramu gagorovo huë mabëhe bojami'ajëjo. ⁴⁴ Huë mabëhe bojamiromo ua'a'ajëjo: Ja mu mae vaejanohuni ëhuni na mu börömore bamavo'ejöjo. Jero bövie vaeromo nasi sa'ae inömo inöme bövie bise'e aho'o muebejehonëjo. Mu avo'avoho muebejë'oho iae hu ëhi ua'a'ajëjo. ⁴⁵ A'i ë mu

vaejahaje aho sisë jië'ohuro ëhuro uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Nasi börömoho bogo buréroho rue'i örisanuovajëromo ri'öromo mu vaejarue aho magonahoho muo'amoromo ie jove iromoo ëhuro simane sisérë'ajëjo. ⁴⁶ Ëhi'oromo bogo gavë'e uehorovë'e hi'iramu evare hesi börömoho majaoho rue'a'ajëjo. Rueromo sino haho'oho sisë maro ijumahoromo nugö'ö'iramu sisëro va'oromo jö aho'aho'e ariböviohu'o hi'a'ajëjo.

⁴⁷ A börömehu nimajoho mu vaejahaje aehu heromo röhu jö bogo ejahoromo bövi bise'o bogo avoho'amë'oho ëhuro hesi a börömohuro rueromo sisë maro ano'ajëjo. ⁴⁸ O a börömehu nimajoho mu vaejahaje aehu bogo hejë'e mu sisë vaejë'ëro mana anoröhe bëhi jië'oho iae ma-bisemu ano'ajëjo. Röhu mu vae'irarije simano ma-mabëhemu o suvuoro gö gö bövi mae God-hu jemesi örire bojëmijë'oho huro uvo'a'ajëjo: Na böröme bojëmijë'ëro ëhuro mu böröme vaeruomo'ajëjo. O bogo vaeruomë'oho ëho sisë höjo.

Iesuhu rovë'ëro ëhu'ëro ae adovoromo göehu jöe gö göehu jöe gö uehorovarue jöhoje.

⁴⁹ Naehu rovode hesi bëhoho sa'ae aho'obëhe vënинö'e ravëvo'i rovode höjo mu sisëho barë'i aho'obëhe ma-maemu jioröhego. Ëmuoho mami'e vae barë'ibejajo iae mae jevo'ibejajo. ⁵⁰ Röhu ë hesi urimo na vi'ehe huë vavaene bae'irodoho ëho nasi örire jovëro rovanovo hesi höjo. Ëho bapataeto vaejevanovo'ajëjo. Ëhuni naehu nurunuru börömo baejajoho hujeji ë huë vavaenoho baegorovo evare mae hi'ejöjo. ⁵¹ Nani

jeméro uehorovoromo uvarujéjo: Nöröhu rovade hesi bëhoho nöröro ajamuego sa'ae aho'obëhe iro muorovo'oho vuonugo'i ma-huë baerovoromo gemuoro raromo'iröhego rovade höjo. Jeméro ëhi uvarujéjo röhu na bogo ëhunioho rovode höjo. Bogo mae bogajo. A'i naehu rovode hesi bëhoho naro nasi jöho majëhijego aëro heromo adovoromo ae göëro jöe gö uehorovo'i ae göëro jöe gö uehorovo'irarijego rovode höjo. ⁵² Ëhesi bëhoho nani agane gemuoho ae aho'obëhe övo gö mine osae gemuore huë mae raromoromo röhu a ioro'iorohuro avevejö'e aevoromo nasi muoho nimo'i ioro'iorohuro bogo nimoromo ae niö'i gemu jaburo jöe gö uehorovo'i ae niö'iro jöe gö uehorovoromo ëhuro huë sisë baeromo bogo gemuoroho avoho raromo'aruëjo. ⁵³ Vavuohuro uehore gö baeromo harihoho nue huodivo'i harihohuro uehore gö baeromo vavuoho nue huodivo'ajëjo. Vëmohuro uehore gö baeromo abojoho nue huodivo'i abojohuro uehore gö baeromo vëmoho nue huodivo'ajëjo. Ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'i ajohuro uehore gö baeromo ajoho nue huodivo'ajëjo. Ëhi jiobe va'a'ajëjo.

Iesuhu mu masijo vaejade majae ë hesi bëhoho ariböviehu bogo avoho gavare jöhoje.

⁵⁴ Ëhi uënugoromo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jeméro gavaruje anumëhi sue rojomego uvaruje höjo: Iae énëro rue'ië'ajëjo. Rue'ië'ajëjego evare énoho rovaje höjo. ⁵⁵ O jeméro gavaruje aruëhi bure rovego uvaruje höjo: Birebire böröme jio'ië'ajëjego iae ëhi

birebire böröme jiaje höjo. ⁵⁶ Jemë sareri sareri'e ae jëvajëjo. Jemëro sa'aho ö'idöho uherihoromo sue bure rabe garomo uvaruje höjo: Ëhesi bëhoho iae ëhi jio'ië'ajëjo. Röhu ave jaruvore rovaje muoho garomo ë hesi bëhoho bogo avoho garomo uvarujëjo: Iae God-are mu börömoho rovajëjo. Diehi'oromo bogo avoho gavarujëjo.

Aehu nosijö sisë majahuijego noehu ma-burëro ahorire vae'iröhe jöhoje.

⁵⁷ Röhu jemë rabëni bogo avoho mevoromo gavaruje höjo di muoho mae jiego. ⁵⁸ Ae göehu jasi jö sisë hesirire jië'ëro ja baejavoromo court-re va'ië'iroho jemë niö'iro örire va'aruvevaro jero hu'o jöho mevoromo ahorire vae ganëjo. Bogo ahorire vaejë'oho huro guduamavoromo court gavaje a hesi övore bojami'ajëjo. Bojami'iramu court gavaje ahuro police bojami'iramu savoji gagore ba'amavo'iramu ë hi'a'anuëjo. ⁵⁹ Ëhi hiemu hijuvo moni bojami'iranoho aho'obëhe bojami barë nahonahovo'anuëjo. Iae na mae uavajëjo.

13

Uehoro sisë bogo vuonugë'oho sisérëjëvo'iröhe jöhoje.

¹ Ëhi uëvamu gavë'i ë raromarohuro Iesu uavareje: Galilee sa'a raje ae göero God-ni mie bahi'irögoro muo'amare höjo. Muo'amoromo köe otehamu gavë'i Pilate-are muorovo aribövioxhuro ro ë aribövioxho muo'amamu ëhuro jabesi köhu'o God-are mi köhu'o gemuore

buarohë'e höjo. ² Buarohë'e höjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Na jemëro uvarujëjo: ËGalilee rajohuro Galilee rajo ioro'ioroho iosirëmiromo sisë bëhe jioruomë'ëro éhu'ëro éhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade höjo. ³ Hesi bëhoho bogo éhioho höjo. Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o éhi i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo. ⁴ O Jerusalem raje ae aho'obëhe 18 vuovëvade jöho uehorovohëjo. Jerusalem amore Siloam jovo bëhire javu ègobövihuro ahoromo ae aho'obëhe 18 jabesi döre ruvebiromo taemo'amade höjo. Na jemëro uvarujëjo: Taemo'amade Jerusalem amo rajohuro Jerusalem amo rajo ioro'ioroho iosirëmiromo sisë bëhi mae jioruomë'ëro éhu'ëro éhi jië'e huë vavaenoho baeromo vuovade höjo. ⁵ Bogo mae bogajo. A'i jemëhu uehoro sisë bogo vuonugo'i God mae uehorovë'oho jabumë vuovëvadëhi ae aho'obëhe jemë'o éhi jië'e i'uoho mana baeromo vuovëvo'ajëjo.

⁶ Éhi uënugoromo ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje: Ae gemu hesi ö'i bajo mure mesoho ri'özë'e jiade höjo. Ri'özë'e jiamugo rueromo böse nahoromo gavade höjo bogojamu. ⁷ Bogojamu gagorovo mu arijo'ohuro mu ajamijaje aho uavade höjo: Aveho gavëjo. Na aviae rueromo böse nahoromo ga'i hijode höjo mesoho bajoho bogo raejë'e jiamu ga'i hijodoho vadune aho'obëhe niö'i gemu barëjë'e höjo. Éhi jië'e jiaje mesoho uejëjo. Rabëni éma nugo'iramu sa'a rihuoho barë'ajëjo. ⁸ Éhi uavamu hegorovo

mu ajamaje ahuro uavade höjo: Iae mae höjo röhu vuonugego vadune gemu gö'o namijego naro bëhire vo'onöe umo roval'oromo mi dëho ë bahijego ëhuro rihue bae'iröhe höjo. ⁹ Rihu baebe va'oromo vadune gemu barëjamu bajoraejë'iroho ëho iae mae jio'a'ajëjo. O bogo raejë'oho uevego na mesoho ue'iröjo.

Magonahe gemu hesi dejo gurorovë'e nuho majare Iesuhu ajamade jöhoje.

¹⁰ Iae Jew rajo jabiesi nuho majae jiamu gagorovo Iesuro God rajahijarue osare hiromo jöho röjëhijadeje. ¹¹ Röhu ë osare magonahe gemu hijë'e jiadeje. Satan-are a sisë hesi dëre abuejë'ëro ëhu'ëro hesi sino haho'o sisérëjadoho vadune aho'obëhe 18 barëjadeje. Sisérëromo hesi dejoho gurorovë'ëro ahorire nami'iröhoho bogo eni jiadeje. ¹² Ëhi jiamu gagorovo Iesuro magonahoho garomo uvamu rovadeje. Rovamu uavadeje: Ma'ino ja marëjavë'e höjo. ¹³ Marëjavë'e hö uaromo övoho sinore bamahamu gavë'i ahorire namiromo God huë mae uavadeje. ¹⁴ Ëhi'amu God rajahijarue osa muebejaje ahuro gavade nuho majare Iesuro magonahoho ëhi ajamamu gagorovo dë vörönimadeje. Dë vörönimamu ae aho'obëhe uëvadeje: Mu vaejarue majaho majae aho'o övo gö mine övo göre gemu ëhi höjo. Ëmajaro rovego hu jemesi sinoho ajëmi'irajo. Nosi nuho majaroho nadi ruerego hu ajëmi'irajo. ¹⁵ Ëhi uëvamu hegorovo Badaro ë osa muebejaje aho uavadeje: Jemë sareri sareri'e aribövie jëvajëjo. Nuho maja jië'iroho jemë ae aho'obëhe mue

vaeromo jemesi ö mahu'oho jiovo'amoromo jovore sö ujuoho va'aruje höjo jove ue'ahojöro. Na mae-ëjo. ¹⁶ Jeméro jemesi ö mahu'oho nuho majare ëhi ajamijaruje höjo. Röhu ave magonahoho bogo ö mahu'ehu jio'i hu Abrahamare ujero jiël'ëro ëhu'ëro God-ro huë baejaje magonahe höjo. Röhu Satan-hu hu tövahadoho vadune aho'obëhe 18 barëjajëjo. Ëhi jië'oho naro rabëni nuho majaroho bogo ajamego bogo marëjörajo. ¹⁷ Ëhi uëvamu hegorovo Iesu bijönimoruomade aribövioho aho'obëhe javoje böröme bae'i a ioro'iorohuro aho'obëhe uvoruomadeje: Iesuro mu mabëhe aho'obëhe vaejaje hö uvoromo nimorohoruomadeje.

Ijo hisue mustard-hu ëgovade uhu jöhoje.

¹⁸ Ëhi'amu Iesuro jöe gö majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öroho naro uhu'e bu'öromo jemë'o na'o uehorovo'ejarëjo. ¹⁹ Ijo hisu ihe mustard ujehu riromo ëgovoromo börömo rijajëhi God-ro böröme namiromo ae gö'o gö'o ëhi gagovoromo muebejëvobe va'a'ajëjo. Ae gemuëro mustard ijo hisu uje gemu baeromo hesi mure öjäde höjo. Öjamu riromo ijo va'ëne ëgovoromo börömrijade höjo. Börömrijamu ugëro rueromo hesi adore ijue vae'amare höjo.

I dë huaje osehu ire rumorovade uhu jöhoje.

²⁰ Ëhi uënugoromo jö göho majëhiromo uëvadeje: God-hu böröme namiromo muebejëvaje öri ë hesi uhu jö göho naro majëhi'ie'ajëjo. ²¹ I dë huaje osehu ire

rumorovajëhi God-hu böröme namiromo
muebejëvaje muohuro sa'ae aho'o ëhi
rumorovobe va'aje höjo. Magonahe gemuëro
ie aho'obëhe gagovoromo i dë huaje osoho i
gemuore bamoromo iohu'o buarohade höjo.
Buarohamu ë ioho aho'obëhe rumorovo barëjäde
höjo.

Ojo harihure va'iröhe ë hesi uhu jöhoje.

²² Ëhi'onugoromo Iesuro Jerusalem va'iröhëni
amo masijore amo ininore jöho röjëhibe va'adeje.

²³ Va'amu ae gemuëro uavadeje: Bada naehu
jö ua ga'ie'ajoho hejëjo. Na ae ma-gemu gemu
ëhemu vuovoromo sisëroho bogo va'i God-are öri
ari'eroho va'oromo maroho raromo'ejarëjo. O
diehi jio'a'ajëjo. Diehi jio'a'ajëjamu Iesuro ae
aho'obëhe uëvadeje: ²⁴ Sivohemu sivohoromo ojo
harihoro rumo va'o garëjo ëhuro ijonö God-are
öri ari'ere va'irarije. Naro jemë uëvajëjo: Ae
aho'obëhe rumo va'ie'iroho bogo eni jëvo'ajëjo.

²⁵ Röhu jemë ojo harihure bogo rumo va'ë'oho
majae ijonö ë osa arijo'ohuro ri'öromö ojoho
tugoho titimo'ajëjo. Ojoho tugoho titimo'iramu
jemëro amonö riravoromo aevoromo ojoho
ano'anovoromo osa arijo'oho ua'a'arujëjo:
Bada oje jiovahuego ö'arëjo. Ö'arë'iramu
huro uë'a'ajëjo: Jemë a rabëro rueruomoromo
ojoho jiovëhojöro uvarujëjo. Ojoho na bogo
jiovëho'ejöjo. ²⁶ Ojoho na bogo jiovëho'ejö'iramu
jemëro ua'a'arujëjo: Röhu no ie jove ja'o
gemu mae inövare höjo. Nosi amoroho jero
jöho röjähuinövane höjo. ²⁷ Röjähuinövane
hö'iramu rue osa arijo'ohuro uë'a'ajëjo: Jemë

a rabëro rueruomoromo ojoho jiovëhojöro uvarujëjo. Jemë mu sisë vaejaruje aribövie jëvaje rori'o va'ohëjo. ²⁸ Va'ohë'iramu jemëro ga'a'arujëjo jemesi hijo miono'i Abraham Isaac Jacob o jö God-aro baeromo majëhinövare ae aho'obëhe God-are öri ari'ere ë raromo'i jemë babu'øjëvo'iramu gagorovo nierusuburu'e bamoromo ane ja'aho vuogigimo'arujëjo. ²⁹ Röhu maya rojomajire beva'ajire arua anumiae jioromo ae aho'o God-are öri ari'ere va'oromo ie ue'ahoruomo'ajëjo. ³⁰ Ue'aho'iramu a ioro'iore dejonö jiaruoho nuninö jioruomo'i a ioro'iore nuninö jiaruoho dejonö jioruomo'ajëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni vavaenimade jöhoje.

³¹ Iesuro ëhi uëvamu gavë'i Pharisee ae göëro rueruomoromo uavareje: Ri'örömo öre gö va'ëjo. Ave sa'a muebejaje ae Herod-ro anago'ië'ajëjo. ³² Anago'ië'ajëjamu hegorovo Iesuro uëvadeje: Herod hu sareri'e mu vaejaje ö sisëho va'ëne ae höjo. Va'oromo hu uarëjo: Ave jöho hejëjo. Nörö hiromo Satan-are aru'aho sisë aribövi jabesi dëre jio'amajoho rarovö'øjëvobe a jabesi sinoho avohëvobe va'ojuvo evare nasi muoho barë'ajëjo. Ëhi uarëjo. ³³ Röhu iae na ave sa'aho vuonugoromo örire juvobe hibe va'ojuvo evare Jerusalem hörö'ejöjo nasi muoho ëhi jië'ëro. Ëhesi bëhoho jö God-aro baeromo majëhijärue ae aho'obëhe ë amoremu muo'amamu vuovëvobe rovë'e höjo. Ëhuni na'o ë amore va'iramu anego'iramu guomo'ejöjo.

34 Vaevë'e Jerusalem amo rajohumë jemëro jö God-aro baeromo majëhijärue aribövioho muo'amaruje höjo. God-hu jemëni rëmö'öjaje aribövioho munëro vajëmijaruje höjo. Kököröko vämehu harihu vivoju uhure nugo'amoromo diehehu aegëharuëhi naro jemë ëhi gagovëvoromo gemuore rëmo'i nimo'i hijode höjo röhu jemëro bijönimarije höjo.

35 Ëhuni ave jöho hehëjo. God-ro jemesi amoho vuonugego jemesi sivue jëvo'ië'ajëjo. Naro jemë'o hiromo va'iramu jemë nasi nu ano'oho bogo ga'a'arujëjo hujeji na vuonorö'ö rue'iramu evare avoho geromo ue'a'arujëjo: Bada God-are ihole rovanuoho mabëhe rovanuëjo. Ëhuremu uehorovorëjo.

14

Övo höru'e huë'e a Iesuhu nuho majare ajamade jöhoje.

1 Iae Jew rajo jabesi nuho majaho rovamu Iesuro Pharisee a böröme gemu hesi osare ie i'i va'adeje. Osare va'amu gagorovo Pharisee aribövihuro ë raromoromo Iesu ga'i muebejareje hu mu sisë o rabe ë'ego. **2** Röhu ë osare ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi övo höru'e aho'obëhe huo'amë'e jiadeje. **3** Huo'amë'e jiamu gagorovo Iesuro ril'öromo Jew rajo jögoru öri röjëhijärue ariböviohu'o Pharisee ariböviohu'o uëvadeje: Nuho majare a jabesi sino ajëmijë'oho na ëhuro no nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. **4** Bogajamu rueho jaburo jörumoraejareje.

Jörumoraejamu Iesuro aho baeromo sinoho avohahoromo nugö'öjämu va'adeje. ⁵ Va'amu gavë'i Iesuro uëvadeje: Nuho majare jemesi harihoho omioho jovo'e guare beva'ibejajo na jemë burëro io barojomo'ibejarijëjo o bogajo. Iae jemë éhi é'ibejarijëjo. ⁶ Éhi é'ibejarijëjamu jö mana uaröhoho bogojëvadeje.

Nosi arijo'arije ba'obuerovo'iröhe jöhu'o inömo rumo'e aribövi ajëmi'iröhe jöhu'o é jöho niö'i jëve.

⁷ Jöe bogojëvamu Iesuro gavade é ruenugade aribövihuro röho ma-mahemu baeromo raromamu gëgorovo uhu'e uëvadeje: ⁸ Aehu ja uavë'oho: Rueromo masuröhe sörö inë uavë'iroho nadi jasi sivuoho uehorovoromo va'o a masijo raromaruhiroho hinëjo. Ja éhi é'ë'oho nani ae gö jasi iho iosiramijë'ohuro söröre rue'a'ajëjo sörö arijo'ohuro mami'e uavë'ëro. ⁹ Rovë'oho ja'o a börömohu'o ruejöro uëvade ahuro rueromo ja ua'a'ajëjo: Röhe bojamego hu é hijajo. Éhi uavë'oho ja javoje baeromo rori'o va'o hi'a'anuëjo. ¹⁰ A'i aehu ja sörö ro ijöro uavë'iroho va'oromo ma-rori'o hinëjo. Éhi é'ë'oho ro ijöro uavade ahuro rueromo ua'a'ajëjo: Isio döro ajio hijëjo. Ajio hi'iramu gagorovo sörö ue'aharue aribövihuro uehorovoromo uvo'a'aruëjo: Ja a böröme javajëjo. ¹¹ Éhesi bëhoho ae rahu hesi sivue uehorovoromo döre bamoroyë'oho hesi ihoho abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'oho hesi ihoho döro ajiomo'ajëjo.

¹² Éruenugade aribövihuo Iesuro éhi uënugoromo huotorovoromo ro i ijöro uavade aho uavadeje: Jaehu i harihu majae o jeni'e

bamo'ië'iroho nadi jasi aemo'aemoho ö mueno'oho bövi bise'o marohë'e mae jië'e bëhire raromarue aribövioho nadi éhi jië'e ariböviohemuoho uëvego ro ioho ue'aho'irarëjo. Uëvë'oho jabumëro ijönö mana bojami'iramu jasi suvuoroho bae barë'anuëjo. ¹³ A'i jaehu i bamo'ië'iroho bövi bise'o bogo eni jië'e aribövioho övo höru sisë'e o nuni sisë'e aribövioho éhi jië'e aribövioho uëvego rue'irarëjo. ¹⁴ Éhi é'ë'oho ë ariböviehu mana bojami'iröhoho bogo eni jëvë'ëro ja huë mabëhe bae'a'anuëjo. Hujeji mu mae vaejarue aribövioho vuovë'ëro i'ovoromo ri'örüomo'iramu evare God-ro jasi manaho bojami'ajëjo.

Sörö bamamu aehu juahamare uhu jöhoje.

¹⁵ Éhi uavamu hegorovo Iesu'o raromoromo i iruomade ae gemuëro Iesu uavadeje: Ariböviehu ri'öromo God-are öri ari'ere va'o raromoromo i ue'aho'iröhoho no huë mae bae'ejarëjo. ¹⁶ Huë mae bae'ejarëjamu Iesuro uhu'e uavadeje: Iae ae gemuëro sörö böröme baeromo ae aho'obëhe uëvade höjo: Rueromo söröe i'a'arujëjo. ¹⁷ Éhi é'ë'ëro sörö majaho rovamu hesi mu vaejahaje aho nugö'öjamu sörö anue va'oromo ae uëbe juvoromo uëvade höjo: Söröho eni jiajëjo. Evaro ruehëjo. ¹⁸ Éhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe mae juahamare höjo. Ae göëro ri'öromo uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na sa'ae i'e imë'ëro ë va'oromo ga'ejëjo. ¹⁹ Ae göëro uavade höjo: O asë'ëjo. Na ö'ibejodoho röhu na mu vaejaje mioho aho'obëhe 10 imë'ëro éhuni ë va'oromo ga'ię'ajëjo gë'i mae ë'oruomego.

20 Ae göëro uavade höjo: Na magonahe masuvë'e jevë'ëro éhuni bogo ö'ejöjo. **21** Ëhi'amu rue ahuro vuonörö'ö rueromo hesi a börömoho uavade höjo: Ëhi éhi uevare höjo. Ëhi uevare höjamu rue osa arijo'ohuro vörö'iraeromo hesi aho uavade höjo: Ma-burëro va'iranoho amo'e öri masijoho ininoho aho'obëhe juvo barënëjo. Juvo barëromo bogo eni jië'e aribövioho sino sisérëjë'e aribövioho nuni sisë'e aribövioho höru sisë'e aribövioho éhi jië'e aribövioho ujuoho ru-enëjo. **22** Ëhi uavamu ejahoromo éhi ë'ë'ëro jië'ëro rueromo hesi börömoho uavade höjo: Ja uevanëhi iae na éhi ë'ë'ëje jevajëjo. Röhu röhe iae jiajëjo. **23** Röhe iae jiajëjamu rue börömohuro uavade höjo: Mu öroro je'o öroro va'iranoho dinëmiromo uëvego ae aho'obëhe rueruomo'irajo éhuro nasi osaho irijiomo'iröhe höjo. **24** Na jemë ae aho'obëhe uëvajëjo: Na urimo uëvamu juahemijare aribövioho nasi i sörö'oho bogo i'a'aruëjo. Bogo mae bogajo.

Bëhoho uehorovo avohoromo evare Iesuare ijore ijore jijiho'iröhe jöhoje.

25 Iae ae magonahe aho'obëhe siri va'ëne Iesu'o gemu mae örire jijihuomonövadeje. Jijiho-juvo Iesuro huotorovoromo uëvadeje: **26** Jemëhu nasiro rovë'oho jemesi vëmu vavu'e vabore abozi harihu'e öe ma'ine nadi è aribövioho nuninöho bamö'i na dejonöho remorëjo. Röhu avehu'o gemuoho höjo. Jemëhu ave sa'are raromo'irarijoho nadi èho nuninöho bamö'i na dejonöho remorëjo. Jemëhu bövie bise'e göemu göemu nuninö bamë'oho nasi ijore ijoroho bogo

jijiho'arujëjo. ²⁷ O ae rahu ja bogo uvë'oho: Iesuare jöëni vi'ehe huë vavaene javoje rabe baeromo guomevë'oho iae hesi hö uvoromo bogo korosi hesi i'u banigojiomanovoromo nasi ijore ijore juvë'oho ja bogo nasi ijomajeho javo'ajëjo.

²⁸ Nasi ijore ijore jijiho'ië'iroho ëho mu böröme jiaje nadi ëma jijiho'i urimo uehorovo avohoromo evaro nasi ijore ijoroho jijihorëjo. Ëhesi bëhoho ae rahu ja javu ëgobövi vae'ië'iroho bogo ëma vae'i urimo sa'aro hiromo javu vae'irane monioho adaho ga'a'anuëjo ga'i vae barë'irane monioho eni jiego o bogo. ²⁹ Ja bogo adaho gavë'oho ëhuro nani sa'ahemu vaeromo ga'a'anuëjo monioho barë'iramu vituoho vuonugo'anuëjo. Vuonugo'iramu ae aho'obëhe ëho garomo ja sivagoromo uvoruomo'ajëjo: ³⁰ Ësäreri'l e aho javu ëgobövie vae'ië'oromo bogo eni jiamu vituoho vuonugade höjo.

³¹ O uhu jö göho bëhe gemuoho höjo. Sa'are a börömo göehu sa'a a börömo göhu'o muorovo'ië'iroho hu bogo ëma muorovo'i urimo sa'aro hiromo uehorovoromo uvo'a'ajëjo: Rue a börömo göhuro muorovo ae aho'obëhe 20,000 ae aho'obëhe mae sö ujuoho rovajëjo. Na muorovo ae aho'obëhe 10,000 ma-vemino'e ëhemu jevajëjo. Naehu hu'o muorovë'oho na na eni jevo'ajëjo o bogo eni jevo'ajëjo. ³² Ëhi uvonugoromo uvë'oho: Bogo eni jevo hesi hö uvë'oho muorovo'i rovaje a börömoho bogo bëhiroho rovë'e evare ve hijaje a börömo göhuro hesi aho rëmö'öl'iramu va'oromo rue rovaje a börömo göho sanuamiromo jö mae majahiromo ua'a'aruëjo: No diehi'oromo

muorovoho tugohoromo avoho raromo'ejarëjo.
 33 Ëihu jö hesi bëhoho jemëhu jemesi sa'ae
 inömo inöme bövie bise'e uehorovarujoho
 bogo vuonugë'oho bogo nasi ijomajo ömo'ömoho
 jëvo'ajëjo.

Rihu rumo'e sö hesi uhu jöhoje.

34 Nasi ijore ijore jijiharujoho jemë sö va'ëne
 jëvajëjo. Söho rihu'e mabëhe höjo. Röhu sö
 hesi rihu barëjë'oho röhu bogo maho avoho hesi
 höjo. 35 Ëhu'ëro ë hesi muoho bogohöjo. Bogo
 muroho ruruhö'özego muoho rihuvol'i bogo mi
 dëhu'o buarohoromo bahijego muoho marë'i a'i
 ëhi jië'e söho ma-ruruhö'öjarue höjo. Ae rahu ja
 God-are jö hejanue ae javë'oho bëhoho nahoromo
 birohonëjo.

15

*Sheep subirö'öjamu nahoromo birohade uhu
 jöhoje.*

1 Iae vajiohu'e tax baejarue ariböviohu'o sisë
 aribövi ioro'iorohu'o ého jaburo Iesuare jöho
 he'i rueruomadeje. 2 Rovamu gagorovo Pharis
 see ariböviohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijärue
 ariböviohu'o uarovareje: Ësäneri'e ahuro sisë
 aribövioho rajëhiromo jabu'o gemuoro ie ijaje
 höjo. 3 Ijaje höjämu Iesuro uhu'e uëvadeje:

4 Jemë ae gemu sheep aho'obëhe 100 javol'i
 gemu subirö'özë'oho ja diehi'onëjo. Ja sheep
 ioro'iore mure raromaruoho ëhi nugo'amo'i
 va'oromo ë sheep gemu'oho nahobe juvojuvo
 hujeji vae göro biroho'anuëjo. 5 Birohonugoromo

nimorohë'i babuarromo amëro rue'a'anuëjo.
⁶ Rueromo jasi amo rajoho aganoho uë'a'anuëjo:
 Nasi sheep subirö'öjadoho iae birohë'e jevajejo.
 Ëhuni ruehego no gemuoro nimoroharëjo. ⁷ Ëhesi
 bëhoho naro uë'ië'ajëjo. Ö'idöre raromarue
 aribövihuro gavarue ae gemu öri sisëre juvajoho
 vuonugo'i huotorovoromo öri mare juvamu
 gavë'oho nimoroho avoharue höjo. O gavarue
 ae aho'obëhe jabesi sivue uehorovoromo
 uvamu: No mae javuë'ëro éhu'ëro mu sisë
 vuonugo'iröhoho bogojavuajë uvamu gëvë'oho
 bogo éhioho nimoroharue höjo.

*Subirö'öjë'e ijo bajo nahoromo birohade uhu
 jöhoje.*

⁸ O uhu jö göho hehëjo. Magonahe gemu ajivë'e
 ijo baje aho'obëhe 10 jiajoho gemu subirö'öjë'oho
 hu diehi e'a'ajëjo. Iroho buenugoromo ari
 sisuoho bibivë'i ma-avoho nahobe juvoromo hu-
 jeji vae göro biroho'ajëjo. ⁹ Birohonugoromo hesi
 amo rajoho aganoho uë'a'ajëjo: Subirö'öjade ijo
 bajoho birohë'e jevaje ëhuni ruehego no gemuoro
 nimoroharëjo. ¹⁰ Ëhesi bëhoho na uë'ië'ajëjo.
 God-are anerahuro gavarue ae gemu öri sisëre
 juvajoho vuonugo'i huotorovoromo öri mare ju-
 vamu gavë'oho nimoroharue höjo.

*Ijorajo subirö'öromo vuonorö'ö rovamugo
 vavuehu hu rajahi'i muriehu bijönimade jöhoje.*

¹¹ Ëhi uënugoromo Iesuro uhu jöe gö'o
 majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemu harihe
 niö'i jëvade höjo. ¹² Harihe niö'i jëvë'ëro
 ijorajohuro ri'öromo vavuoho uavade höjo:

Apo ja guomavego naehu ujuoho'irodego uevane bövioho bise'oho avevejö'e bojemëjo. Bojemijéjämu rue vavuohuro hesi bövioho bise'oho adovoromo harihu göho ionı göho bojamili harihu göho ionı göho bojamijade höjo. ¹³ Bojamamu majae ma-gemu niö'i barëjamu rue ijomajohuro huhu ujuohadaho imo'amo barëromo monioho baeromo va'ade höjo. Va'adoho va'ojovo öri ègoböviro sa'a göro va'oromo nimoronimorohë'i hiromo hesi maho sisëho ma-bu'önövade höjo. ¹⁴ Ëhi bu'öbe va'amu hesi bövioho bise'oho barëjähade höjo. Barëjahamu ë sa'are iruno'oho aho'o barëromo ë sa'are aribövioho vadunëro vuovamu ë aho huë vavaene böröme baejë'e hijade höjo. ¹⁵ Ëhi hiromo va'oromo ë sa'aho raje ae gemu uavade höjo: Ja mue javë'oho uevego na ë jasiro mue vaejöjo. Mue vaejöjämu ruehuro uavade höjo: Mahu muohuro va'oromo mahe mio'amonëjo. ¹⁶ Mahe mio'amonëjämu ë Jew rajehu sisë hö uvarue muoho baeromo va'oromo mahoho mueberomo hömamu uvade höjo: Raro mahu ioho babojemego na ijego da'uego'irajo. Ëhi uvade höjo röhu a vadu'oho ioho bogo bojamare höjo. ¹⁷ Bogo bojamamu hiromo ijönö avoho uehorovoromo uvade höjo: O apare mu aribövioho ie aho'obëhe jëvë'ëro i barë'iröhoho bogo eni jëvajëjo. Na aviae harihoho jevajëjo röhu vadunëro guomevo'ię'ajëjo. ¹⁸ Ëhuni naro ri'oromo aparo va'oromo ua'ejöjo: Apo naehu God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ëho naro mu sisë vaejë'e jevajëjo.

19 Na a sisë jevë'ego ëhuni ja bogo na harihoho ue'a'anuëjo. A'i jasi muoro bamevego na muoho vaejahoromo manaho bae'iröjo. **20** Ëijorajohuro ëhi uvonugoromo ri'örömo hesi vavuehu hijajire va'i va'ade höjo.

Va'i va'amu vavuohuro gavade höjo arue riribövire hesi harihoho rovamu. Ganugoromo vavaenimoromo tutuvo va'oromo guduamoromo dudöhade höjo. **21** Dudöhämu rue harihohuro uavade höjo: Apo naehu God-are örire jasi örire huë vavaeni bojëmodoho ëho naro mu sisë vaejë'e jevajëjo. Na a sisë jevë'ego ëhuni ja bogo na harihoho ue'a'anuëjo. **22** Ëhi uavamu hejë'i rue vavuohuro harihoho bogo ejaho'i hesi mu vaejaharue aribövioho uëvade höjo: Ma-burëro va'oromo niögu maho jaegoho höru guduoho ëhi jue'ini ujuohaho rueromo sinoro övo gaenoro höroro io'amahohëjo. **23** Jemëhu ma-je i muoharuje sanuovë'e mioho baro anohego no i sörö'e iromo nimoronimoroharëjo. **24** Urimoho naro uvode höjo: Nani nasi harihoho guomë'e höjo. Nani diehi ë'ë'e höjo. Avevejö'oho na gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ari'lë görö subirö'øjade höjo. Avevejö'oho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni ë'ego no nimoroharëjo. Ëhi uëvë'lëro söröe iromo nimoro nimore bamare höjo.

25 Ëhi'amu gavë'i iae muriohuro muro hijade höjo. Muro hiromo amo bëhire rue'i hejade höjo javavo'ego jajoho hëgöho rovavamu. **26** Jajoho hëgöho rovavamu hegоро mu vaejarue ae gemuëro ruejöro uaromo rovamu uavade höjo:

Rabëni ë'aruëjo. ²⁷ Rabëni ë'aruëjamu ruehuro uavade höjo: Jasi ijomohuro rovamu jasi vavuhuro gavade hesi harihoho raboho raboho bogo ë'ë'e hesi örire ma-mae rovamu gagoro ma-je i muoharue sanuovë'e mioho huni anahade höjo. ²⁸ Anade höjamu rue muriohuro dë vörönimamu osare va'iröhoho bijönimamu höjo. Bijönimamu vavuohuro amonö hörö rueromo uavade höjo: Nadi juahovo'i osaëro rueromo ioho ma-ijëjo. ²⁹ Ijëjamu rue muriohuro uavade höjo: Aveho hejëjo. Jasi jöho na bogo gemu vadu'oho ahaho'i vadune vadune na jasi muohemu vaejahobe rovë'e jevajëjo. Iae ëhi höjo röhu mi mae o mi sisë ëhu'o bogo bojemijke höjo ëhuro naehu nasi aemo'aemohu'o iromorohö'irodoho. Bogo mae bogajo. ³⁰ Nasi öriroho bogo bojemi'i jasi harihoho magonaho sisëho ga'amoromo ëhuro jasi mahosisëho i barejël'ëro rovamu gavë'i jero sanuovë'e mi mabëhoho anoromo hesi örire bojamanehöjo. ³¹ Bojamane höjamu rue vavuohuro uavade höjo: Jue'i ja majae ëhi na'o gemu mae hijanue höjo. Nasi sa'ae are inömo inöme ie bövie bise'e aho'o ma-jasiremu höjo. ³² Ëhi höjo röhu urimoho naro uvode höjo: Nani jasi ijomohu guomë'e höjo. Nani diehi ë'ë'e höjo. Avevejö'oho na gavajoho hu iae hijajëjo. Urimoho öri ari'e göro subirö'öjade höjo. Avevejö'oho iae birohë'e jevajëjo. Ëhuni noehu huë mae baeromo nimoronomorohë'oho iae mae höjo.

Ae gemuehu hesi a börömo hesi mu sisë'i muebejahoromo röhu uehoro mae birohade uhu jöhoje.

¹ Iae Iesuro hesi ijomajo ömo'ömoho uhu'e uëvadeje: Iae moni marohë'e jië'e ahu'o hesi mu muebejahaje ahu'o jaburo niö'iro arijare höjo. Ariromo eni jië'e ahuro hejade höjo uavamu: Jasi mu vaejahaje ahuro jasi inömo inömoho ma-bu'öjahaje höjo. ² Ma-bu'öjahaje höjamu hegorovo ë iahuni uvoromo rovamu uavade höjo: Jaehu ë'anuoho na hejë'e jevajëjo. Nasi mu muebejanuoho vuonugo'anuëjo. Ëhuni nasi mu suri surioho ujuoho ro memego na gavöjo ja nasi mu diehi muebejanoho. ³ Ëhi uavamu rue mu muebejaje ahuro uehorovoromo uvade höjo: Nasi a börömhuro uevajëjo naro muoho vuonugöjöro. Ëhuni na diehi'o'ejöjo. Sa'a umoromo o ëhi jië'e i'u'e mu gö vae'irodoho darugoho bogo eni jevajëjo. Ae gö jabesi örire ëninëmi'irodoho na javojegajëjo. ⁴ O iae na uehorovajëjo. Na ae ajëmiromo ëhi ë'ejöjo ëhuro nasi börömhuro remö'öjego na va'ego jabumë ae göëro göëro ueruomoröhego: Nasi osaro rovëjo.

⁵ Ëhi uvonugoromo ae rahu rahu inömo inöme rabe rabe hesi a börömo bojami'iröhohuni jöe nugö'öromo uëvade höjo ae gemu gemu ruejöro. Urimore ahuro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Nasi a börömo hesi örire mana bojami'iranoho dimino'e javajëjo. ⁶ Dimino'e javajëjamu uavade höjo: Jovo'e rama masije aho'obëhe 100 bojami'irodoho jevajëjo. Bojami'irodoho jevajëjamu uavade höjo: Ja dimino'e bojami'irane jöho jië'e jiaje

ave suroho baejëjo. Baeromo ma-burëro sa'aro hiromo ramae 100 bojami'irane jöho mu'u'i ba'obueromo ramae aho'obëhe 50 bojami'iranoho jajivëjo. ⁷ Ëhi ë'ë'ëro ae göëro rovamu mu vaejaje ahuro uavade höjo: Ja'o bojami'iranoho dimino'e javajëjo. Dimino'e javajëjämu uavade höjo: I esöe aho'obëhe 100 bojami'irodoho jevajëjo. Jevajëjämu uavade höjo: Ja bojami'irane jöho jië'e jiaje ave suroho baeromo esöe 100 bojami'irane jöho mu'u'i ba'obueromo esöe aho'obëhe 80 bojami'iranoho jajivëjo. Ëhi'obe va'ade höjo. ⁸ Ëhi ë'ade jöho hejë'ëro a börömohuro hesi mu sisë'i muebejaje aho uavade höjo: Ja uehoro mabëhe mae rovavamu ëho ë'ane höjo. Ëhi rajahijade hesi bëhoho ave sa'a hesi muohemu uehorovarue aribövihuro uehoro mabëhe birohoromo jabesi muoho vaeruomaje höjo. A'i God-are aji'e mu uehorovarue aribövihuro simane sisë'i sisë'i uehorovoromo muoho vaeruomaje höjo.

⁹ Ëhesi bëhoho na uë'ejëjo. Jemëro ave sa'a hesi monioho baeromo ëhuro mu mae vaeromo jemesi agane baejëvorëjo. Ëhi ë'ë'oho ëhuro vuovëvo'iramu moni hesi bëhoho barë'iramu God-ro uë'a'ajëjo: Nasi amoro rueromo mai'oro'ioremu raromohëjo. ¹⁰ Ae rahu mu inino avoho muebejë'ohuro mu masijohu'o avoho mueberuomo'ajëjo. Ae rahu mu inino sisë'i muebejë'ohuro mu masijohu'o sisë'i mueberuomo'ajëjo. ¹¹ Ëhuni jemë ave sa'a hesi inömo sisë'i muebejë'oho God rabëni ö'idö hesi inömo maho bojëmi'ajëjo jemëro muebejöro. ¹² O jemëhu ae gö hesi bövi bise'o bogo avoho

muebejahë'oho God rabëni bövioho bise'oho i'imëmi'ajëjo jemesi ujuohojöro.

¹³ Ae niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo jabesi mu gemuore havoromo vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo. Ja göho nue huodivo'i göho rajahi'anuëjo. O göho mae uehorovo'i göho bijönimo'anuëjo. Ëhesi bëhoho God'o moni'o niö'i börömoho gemuoho jëvajëromo gemuore havoromo mu vaejë'oho bogo eni javo'ajëjo.

Iesuhu jö masije gö gö majëhijade jöhoje.

¹⁴ Iesuro éhi uëvamu hejë'i Pharisee aribövihuro moniemu uehorovoruomë'ëro Iesu sivareje. ¹⁵ Sivamu hegrovoo Iesuro uëvadeje: Jemë ma-döëremu mu maho vaejaruje höjo aëro jemë gëromo uvojöro: Ëaribövioho mu mae vaeruomaje aribövie jioruomajëjo. Röhu jemesi dë vövöbajo'oho diehi jiajoho God iae gë barëjaje höjo. Huhu jemesi dë vövöbajo'o gëvë'oho aehu gëvaruëhioho hu bogo éhioho gëvaje höjo. Ëhesi bëhoho aehu sarerivoromo uvarujoho: Mabëhe hö uvarujoho God-hu gavajoho sisë bëhe höjo.

¹⁶ Urimë'i Moses-hu surire jajivade jögorohu'o jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iro jabesi surire jöhu'o aehu hebe rovaroho evare John rovade höjo. John rovamu evare God-hu böröme namiromo ae aho'obëhe muebejëvaje ë hesi huë ma jöho aevoromo rovë'e höjo. Aevoromo rovë'ego ae aho'obëhe daruge aho'o bojamirovoromo biririvoromo öroho jiovoruomaje höjo éhuro God-ro muebejëvego hesi aharinö jëvoröhego. ¹⁷ Ëhi jië'e mu i'oho rovë'e

höjo röhu God-hu urimo bojëmade jögoroho bogo barë hesi höjo. Ö'idö'o sa'a'o sisërëjë'oho ëho samae höjo. A'i God-are jögoroho gö bogo bisemu vadu'oho sisërë hesi höjo.

18 Röhu jö göhajo. Baruehu vaboro nugö'ö'i gö masuvë'oho ëho bogo masuvë'e muoho jio'i goho'amarue muoho höjo. O aehu nugö'özë'e magonaho masuvë'oho bogo hesi vaboro maho masu'i ëho goho'amarue muoho höjo.

*Inömo ma'e ahu'o Lazarus'o jabu niö'tihu ë'are
jö Iesuhu jövadohoje.*

19 Iae ae gemuëro hijade höjo. Hesi inömo inöme are sa'ae bövie mae jiade höjo. Niöge sanuovë'e kavuë'e mabëhe io'amonövade höjo. Iruno'e aho'obëhe sörönö'e iromo nimoronimorohonövade höjo. Majae aho'o ëhi gemu ëhi'obe rovade höjo. **20** Ëhi'ego inömo'e a hesi ojanore bövi bise'o bogojië'e ahuro ë raromonövade höjo. A iohoho Lazarus jiade höjo. Lazarus-are sino haho'oho ma-sagohemu jië'e jiade höjo. **21** Sagohemu jio'ego Lazarus-ro nimonövade höjo eni jië'e a hesi i vitu vituoho i'irovo ëhuro da'uomojöro. Röhu vaevë'oho öero rueruomoromo hesi sagohoho sëhahonövare höjo. **22** Ëhi'ojuvo iae ë bövi bise'o bogojië'e aho guomade höjo. Guomamu aneraëro hesi aru'ahoho bava'amu nosi bëhe Abraham-are guruto mare avoho hijade höjo. Hijamu ë eni jië'e ahu'o guomade höjo. Guomamu guavare höjo. **23** Guavamu vuovarue ariböviehu raromaruire va'o hijade höjo. Hiromo vi'ehi sisë bëhe baejë'lëro nunëro ga avoho'i gavade höjo

Abraham arue riribövire hi'i Lazarus Abrahamare guruto mare hijamu. ²⁴ Ëhi gënugoromo ma-darugo'o uvade höjo: Saso Abraham-ajo. Nani vavaenimoromo Lazarus nugö'özego huro hesi övo namoho jovore ba'amoromo rueromo nasi bitaroho réhoromo sanuoveho'irajo. Na véniro jevë'éro sisë maro vi'ehegavajëjo. ²⁵ Vi'ehegajëjämu Abraham-ro ri'öromo uavade höjo: Sasajo. Aveho uehorovëjo. Sa'are hijë'i ja huë ma-mabëhe birohane höjo. Lazarus hu hijë'i ma-huë sisëmu birohade höjo. Röhu jaruwoho Lazarus-ro sanue baeromo hijajëjo. Jero vi'ehi böröme baeromo hijanuëjo. ²⁶ Röhu jö göho éhu'o hejëjo. No aviae javuo'i jemë aruae jëvajëjo. Röhu ririre hahe guoröte jië'éro ëhuro ave jioromo jemesirire ö'ë'oho bogo eni jio'i jemesirire jioromo ave rovë'oho bogo eni jiajëjo. ²⁷ Bogo eni jiajëjämu uavade höjo: Saso éhi jië'oho huë baejevoromo Lazarus nugö'özego huro nasi aganehu raromaruire va'ajo. ²⁸ Na öe aho'obëhe övo gö mine jevë'e jiaje uavego Lazarus-ro va'oromo nasi ö ömo'ömoho jögore majëhi'irajo ëhuro ave vörö'ero bogo rueruomoröhe höjo. ²⁹ Ëhi uavamu Abraham-ro uavade höjo: Röhu jasi ö ömo'ömoho Moses-are surire jöho mami'e gavarue höjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöhu'o gavarue höjo. Ëhuni nadil'ego jabumëro jabesi jöho ejëho'irarëjo. ³⁰ Ejëho'irarëjämu uavade höjo: Saso Abraham iae éhi höjo. Röhu surire jöho bogo eruomo'ajëjo. A'i vuovoromo ave ro raromajire aehu è jioromo

ri'ö va'oromo jö majëhijamu hejë'iroho iae jabu huotorovoromo mae uehorovo'aruëjo. ³¹ Mae uehorovo'aruëjamu Abraham-ro uavade höjo: Bogo ëhioho jio'a'ajëjo. Jasi ö ömo'ömoho Moses-are surire jöho bogo ejaharue höjo. Jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'ioro jabesi surire jöho bogo ejëharue höjo. Jabesi jöho bogo ejëhobe rovë'ero he'iröhe ae gö guomoromo ri'öromo jö majëhijamu hejë'oho hesi jöhu'o bogo ma uehorovo'aruëjo.

17

Mu sisë hesi jöhoje.

¹ Ëhi'oromo Iesuro hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Göehu gö bijioho gavego sisë vaeröhe muoho iae ruenövo'ajëjo. Iae ëhi jio'a'ajëjo röhu ae rahu ë mu barovë'oho vaevë'oho sisérë'ajëjo. ² Asisö'onö'e jörume raromarue ae gemu mu sisë röjahijamu bejë'oho mu sisë bogo röjahijajevare ë mu sisë röjahijaje a hesi sönö'ahore aëro i'u'e munë hitahiohuro tövoromo sö jovore ba'amego e'ure beva'oromo guomo'ibejajo ëho ma-jianovo'ibejajo. A'i ë mu sisë röjahil'iröhe ë hesi i'uoho börömo bëhe bae'a'ajëjo. ³ Ëhuni avo'avoho mueberovorëjo.

Jasi öehu jasi örire sisë vaejavë'oho ahonëjo. Ahamu huhu huotorovoromo uehoro mae baejë'oho ëhuro jero hesi sisëho uehorovoromo vuonugonëjo. ⁴ O majae gemu röhu mu sisë gö'o gö'o vae 7 vaejavo'i hiromo röhu vae 7 ro ua'i hijë'oho: Iae naro mu sisëho vaejë'ero jevë'ero

vuonugo'ejö ua'i hijë'oho jero uehorovoromo vuonugaho'i hinëjo.

God mae uehorovoromo ëhuro mu masijo vaeröhe jöhoje.

⁵ Ëhi uëvamu Iesuare apostle ömo'ömohuro ri'öromo Bada uavareje: Iae no jasi darugoho ma-bisemu mae uehorovarue höjo. Röhu jero ajamuego no mae uehorovo avoho'irarëjo. ⁶ Mae uehorovo avoho'irarëjamu huro uhu'e uëvadeje: Mustard bajoho inino mae jio'amajëjo. Mustard baje gemu ma-bise'o jiajëhi ëhi uehoro mae ma-bisemu baeromo God mae uehorovo'ibejarijëjo ave namijaje ijo börömoho ua'ibejarijëjo: Jasi jahorovëjo. Jahorovoromo va'oromo sö jovohuro jasi ba'amorovë ua'ibejarijëjo ë ijhuro jemë ejëho'ibejajo. Mae uehorovo'ibejarijëjo ëhi jië'e muoho vae'ibejarijëjo.

A börömo hesi mu vaejarue uhu jöhoje.

⁷ Röhu jö göho jemë nasi jö hejaruje aribövioho nani ja ae gemu jasi muemu vaejaje ae javajëjo. Nani huro jasi muro hiromo sa'aho avohaho'ajëjo o ö mahu'oho muebejaho'ajëjo. Mu vaeromo rovë'oho na ja hu uanëjo: Ro hiromo ie ijëjo. Ja bogo ëhi jië'e jöho ua'i ⁸ a'i ua'a'anuëjo: Nasi ioho avohehoromo jasi niögoho avoho ruohoromo ro ioho jovoho i'imemego na i'iröjo. Na ijego evaro ja'o inëjo. ⁹ Jaehu mu jö ëhi bojamamu hu ejahoromo mu vaejë'oho na ja uanëjo: Mabëhe huë baejevoromo ajemijane höjo. Bogo ëhioho ua'a'anuëjo hu jasi muemu vaejajego. ¹⁰ Ëhu jö hesi bëhoho jemë God-are

muemu vaejaruje aribövie jëvajëjo. God-hu jemë bojëmaje mu jemë vae barejë'iroho uvorëjo: No mu aribövi sisë sisë javuajëjo. Ëho nosi muego ë'are höjo.

Iesuhu ae 10 ajëmamu ae gemuehu God huë mae uavade jöhoje.

¹¹ Iae Iesuro Jerusalem amore va'ë'i va'ë'i Galilee sa'a vituohu'o Samaria sa'a vituohu'o birorohadinö ëhunö va'adeje. ¹² Va'oromo ë dirö'ore amore hörö'ia'amu gavë'i sino jomo'e ae aho'obëhe 10 rueromo rori'o riravareje. ¹³ Riravoromo ma-darugo'o uvoruomadeje: Iesuajo. Badajo. Noni vavaenimoromo ajamuijëjo. ¹⁴ Ajamuijëjamu Iesuro gëromo uëvadeje: De va'irarijoho arue priest ömo'ömoho röjëhirego jabuméro morijëgo gë'irarëjo. Morijëgo gë'irarëjamu örire va'amu gavë'i marëjëvadeje. ¹⁵ Marëjëvamu gagorovo ae gemuéro vuonorö'oromo ma-darugo'o God mabëhe uabe rovadeje. ¹⁶ Rueromo Iesuare höru bëhire ague aho hiromo rajahijadeje. Röhu ë aho bogo Jew rajehu jio'i Samaria raje jiadeje. ¹⁷ Rovamu gagorovo Iesuro uavadeje: Jomo'e ae aho'obëhe 10 marëjëvade höjo. Na mae-ëjo. Röhu a ioro'iore 9-ho diehi'oromo bogo rovare höjo. ¹⁸ Diehi'oromo nosi Jew rajeho bogo rueruomo'i ave sa'a gö rajohuremu God mae ua'i vuonorö'ö rovade höjo. ¹⁹ Ëhi uanugoromo ë Samaria rajeho uavadeje: Ri'ö va'ëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e höjo.

God-hu aevoromo hesi aji ma röjahuiromo böröme namiromo muebejavuo'iröhe jöhoje.

20 Ëhi'amu Pharisee a ioro'iorëro ri'öromu Iesu uavareje: God divare aevoromo böröme namiromo muebejavuo'iramu no hesi ahariremu raromo'ejarëjo. Raromo'ejarëjämu Iesuro uëvadeje: God-hu böröme namiromo aho'obëhe muebejëvajoho vörö'e muoho jemesi nunoho bogo garomo uvo'a'arujëjo: God-ro aevoromo muebejavuo'ego no hesi ahariremu raromaruëjo. **21** O ja bogo aho uë'a'anuëjo: Aveho gahëjo. God-ro ave dirö'oremu böröme namiromo muebejavuajëjo. O arueho gahëjo. God-ro ë dirö'oremu böröme namiromo muebejëvajëjo. Bogo ëhioho uë'a'anuëjo ë hesi bëhoho God-ro jemesirire böröme namiromo muebejëvajëro jië'ëro.

22 Ëhi uënugoromo hesi ijorajo ömo'ömoho uëvadeje: Majae ijönö jemëro God-are A Maho ge'i nimo avohoromo uvo'a'arujëjo: Majae ëgobövie bogo gavë'ëro nörö majae ma-bisemu ga'ibejarëjo mae javuo'ibejajo. Röhu bogo ge'a'arujëjo. **23** Bogo ge'iramu aëro jemë sarerëmiromo uë'a'aruejo: Gahëjo. Nörö aruae höjo. O nörö aviae höjo. Ëhi uëvë'oho nadi ejëhoromo ge'i jabu'oho va'orëjo. **24** Ëhesi bëhoho naehu rue'irode majaho rue'iramu na bogo dirö'e gemuoroho ro hi'i a'i baderehu ö'idöre baderivoromo ö'idöe aho'o ajivo barëjego ae aho'obëhe ga barëjaruëhi God-are A Maho naro ëhi rue'iramu ge'a'arujëjo. **25** Iae ëhi jio'a'ajëjo röhu urimoho na vi'ehe huë vavaene bövie bise'e

bae'ejöjo. Ave jaruvore raromarue aribövioxhuro na bijönegoruomo'ajëjo.

²⁶ Röhu God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho a mami ae Noah-hu hijade majare jiadëhi ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. ²⁷ Noah hijadevare evare aëro ie jove ue'ahobe masurovobe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojiuvo evare Noah-mëro boat börömore rumo va'amu gavë'i jovo börömëro rojomoromo a ioro'ioroho baeniagëgamu vuovo barë nahonahovade höjo. ²⁸ O a mami ae Lot-hu hijade majare jiadëhi God-are A Ma naehu a nunire rue'ië'iroho ëhi gemuoho jio'a'ajëjo. Lot hijade majare evare ae aho'obëhe ie jove ue'ahobe bövie bise'e imobe i'o mu'e vaebe javue vaebe ëhi jië'e muohemu uehorovobe va'ojiuvo ²⁹ evare Lot-ro Sodom amore jioromo mae va'amu gavë'i vënëro girosijiomë'e munëhuro rireromo ruvebiromo a ioro'ioroho bijuëmamu vuovo barë nahonahovade höjo. ³⁰ God-are A Ma naehu rue'ië'iroho aëro ëhi gemuoho ë'obe va'ojiuvo evare ë majaho ma-majioho rue'a'ajëjo.

³¹ Ëmaja rovë'oho ae rahu javu dönö haradare raromo'i jabisi inömo inömo osanö jië'oho nadi inömoho ujuoho'i abo osaroho rumo va'i o mure raromë'oho jabu'o nadi inömoho ujuoho'i uehorovoromo vuonorö'ö rue'i mahuruomo'irarëjo. ³² Lot-are vaborehu hesi inömo uehorovoromo vuonorö'ö'ia'amu i'uehu hesi örire rovade jöho avoho uehorovorëjo. ³³ Ae rahu hesi sinohuni uehorovoromo biririvoromo ave sa'are hi'i ëhemu uehorovë'oho vuovo öriro va'a'ajëjo. O ae rahu hesi sinëni bogo

uehorovo'i nasi jöhuremu uehorovoromo ma-guomorovë'oho ë ahuro maro hiemu hi'a'ajéjo. ³⁴ Röhu na avehu'o uëvajéjo. Naehu rue'irode vahire evare ae niö'iro röhe gemuore diroho'aruëjo. Diroho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajéjo. ³⁵ Magonahe niö'iro gemuoro ariromo ioho sa'ijovoromo avoho'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajéjo. ³⁶ [Ae niö'iro mure ari'iramu God-ro göho bae'i göho ë vuonugo'ajéjo.] ³⁷ Ëhi uëvamu rue ijarajo ömo'ömohuro uavareje: Bada ja di öri ari'ere vuonorö'ö ruenëjo. Ruenëjamu uhu'e uëvadeje: Sagohe dinö'e jiajire ë ugoho gagovoruomo'ajéjo.

18

Magonaho doruehu jö mevaje a hesi örire biririvoromo ëninamijamu ajamade uhu jöhoje.

¹ Iae Iesuro uhu jöe gö majëhijadeje aëro heromo uvoröhego: No bogo u'uho'i biririvoromo parie vae'i ari'ejarëjo. ² Majëhiromo uëvadeje: Iae ae gemüero hijade höjo. Hu jö heromo mevaje a böröme jiade höjo. Hu God bogo ma uehorovoromo a jabesi örirohu'o bogo ma uehorovonövade höjo. ³ Hu bogo mae uehorovë'e ae jio'i röhu magonaho doruëro ë ame gemuore hijade höjo. Hiromo ë jö mevaje a hesi örire rueromo ua'i hinövade höjo: Ajemego sisë vaejevaje aho iosirami'iröjo. ⁴ Ëhi ua'ego bogo ejahonövade höjo. Ëhi'l'o'i arijuvo ë jö mevaje ahuro hesi uehorovoromo uvade höjo: Na God

bogo uehorovoromo a jabesi örirohu'o bogo uehorovaje höjo ⁵ röhu ave magonaho doruohuro dinemi'i hi'ego na bijönego'ego éhuni na hesi öroho avohaho'ejöjo huro ro ue'i hijego na he'i hijego u'uvevojööni. ⁶ Badaro è uhu jöho éhi majéhinugoromo jö bëhoho uëvadeje: Èjö mevaje a sisëhu diehi jövadoho uehorovorëjo. ⁷ A'i God-ro diehi è'a'ajéjo. Hesi aribövi maehu vahie sisone jene hesi örire èninamili arijaruoho na hu jabesi mu öroho bogo avohëho'ajéjo. Na hu majae ëgobövie örisanuovo'i bogo burëroho ajëmi'ajéjo. ⁸ Iae hu ma-burëro ajëmi'ajéjo. Röhu God-are A Ma naehu sa'are rovë'iroho na na ga'ejöjo aëro biririvoromo God mae uehorovo'iramu o bogo.

*Ae döemu mae jiajohu'o a sisë'o pari vaejare
uhu jöhoje.*

⁹ Iae Iesuro gëvadeje ae gö jabesi sivue uehorovoromo uvamu: Noremüéremu maho javuajëromo a ioro'ioro jabesi jöho bogo uehorovoruomamu gëgorovo jabesi örire ave uhu jöho majëhiromo uëvadeje: ¹⁰ Iae ae niö'iro God-are osa börömore parie vae'i ajiomare höjo. Göho Pharisee ae jiade höjo. Göho vajiohu'e tax baejaje ae jiade höjo. ¹¹ Ajiomoromo Pharisee ahuro va'oromo namiromo parie vaeromo éhi uavade höjo: God-ajo. Na jasi örire huë mae uavajëjo rabëni a ioro'iorojabu anano'e vajiohu'e goho'amarue mu vaeruomajëhi naehu bogo éhi è'ajohuni. O aruëre tax baejaje ae jiajëhi na bogo éhi jevajohuni. ¹² A'i hurae gemu gemu hesi uhure majae niö'i jasi jöëni na ioho bogo ijaje höjo. Inöme rabe ujuohë'oho 9 nasi bahi'i gemu

jani bamahobe va'aje höjo. ¹³ Ëhi ua'irögoro rue tax baejaje ahuro rori'o namiromo javojimamu nunoho bogo ö'lidöho sioroho'i vineboho övëro ano'anovoromo God uavade höjo: Na a sisë jevaje nani vavaenimëjo. Ëhi'are höjo. ¹⁴ Naro jemë uëvajëjo: Tax baejaje aho God-ro hesi sisëho uehorovoromo vuonugamu God-are nurire mae namijë'ëro hesi osare vuonorö'ö abuejade höjo. A'i rue Pharisee aho bogo ëhioho maho abuejade höjo. Ëhesi bëhoho ae rahu hesi sivu uehorovoromo döre bamorovë'oho hesi ihoho abue'a'ajëjo. O ae rahu ba'obuerovë'oho hesi ihoho döro ajiomo'ajëjo.

Iesuhu hesi övo asisö'o inino jabesi sinore bamëhade jöhoje.

¹⁵ Ëhi uëvamu aëro asisö'o ininoho ëhu'o sö ujuoho rueruomadeje Iesuro öve jabesi sinore bamëhøjöro. Ujuoho rovamu gëgorovo Iesuare ijomajo ömo'ömohuro birëgareje. ¹⁶ Birëgamu hegoro Iesuro asisö'oho ujuoho ruejöro uvoromo hesi ijomajohu uëvadeje: Nadi ahëvo'i uëhego rueruomajo. Ëhi jië'e asisö'o va'ëne jörume raromë'e aribövioho God-ro böröme namiromo muebejëvego hesi ahariremu raromoruomaje höjo. ¹⁷ Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Asisö'o ininehu bogo sivu uehorovo'i God-hu muebejavuajohu mae hö uvaruëhi ae rahu bogo ëhi uvë'oho God-are ahariroho bogo va'o raromo'aruëjo.

Bövi bise'o marohë'e a hesi jöhoje.

18 Ëhi'amu iae Jew rajo a böröme gemuëro ri'öromo Iesu uavadeje: Tisa ja a mae javajëjo. Na diehi'oromo ma-ioro'ioremuoho maroho hi'ejöjo. **19** Maroho hi'ejöjamu uavadeje: Jero na uevanuejo: Ja a mae javajëjo. Iae mae höjo röhu hesi God gemu a maho höjo. **20** Röhu mae hi'iranëro ue gevanuoho ja God-are jögoroho iae gavanue höjo. Nadi goho'amonëjo. Nadi aho anonëjo. Nadi vajiohoho baenëjo. Nadi sareri'e jöho aho majëhinëjo. Jasi vëmoho vavuoho mae uehorovëvonëjo. Mae hi'irane öroho ëhi höjo. **21** Öroho ëhi höjämu uavadeje: Iae mae-ëjo röhu na asisö'ere aevoromo jö ebe rovodoho jaruvohu'o ëhi gemuoho ë'aje höjo. **22** Ëhi gemuoho ë'aje höjämu hegorovo Iesuro uavadeje: Iae mae ë'anue höjo röhu mue gemu bogo vaejë'e javajëjo. Jasi bövioho bise'oho imo'amoromo monioho baeromo inömo bogo eni jië'e aribövieno suvuorëminëjo. Ëhi ë'ë'oho bövie bise'e maho maho janioho ö'idöre jiaho'ajëjo. Ëhi'oromo rueromo nasi ijoro ijoro juvonövonëjo. **23** Ëhi uavamu hegorovo ruehuro hesi uehorovoromo uvadeje: Na bövie bise'e börömo mae jevë'ëro suvuorëmi'irodoho na bogo eni jevajëromo huë vavaene böröme baejadeje.

24 Huë vavaene baejamu Iesuro hu garomo a ioro'ioroho uëvadeje: Bövi bise'o marohë'e mae jië'e ariböviehu God-hu muebejaje öri ari'ere val'ë'oho anoji'e mae höjo. **25** Mi börömo anugo gagore nugö'özë'oho ja bogo eni javo'ajëjo. Röhu ëhi ë'ë'oho samae jianovo'i a'i bövi bise'o marohë'e ariböviehu God-hu muebejaje

öri ari'ere va'iröhoho ëho anoji'e mae höjo.
26 Ëhi jövamu heromo uavareje: Ëhi jië'oho no diehi'oromo maroho va'ejarëjo. No ae aho'obëhe bogo eni javuajëjo. **27** Bogo eni javuajëjamu Iesuro uëvadeje: Iae ëhi höjo röhu jemë ma-aëro jëvë'ëro mu vaejë'oho bogo eni jëvajoho ëho God hu eni jiajëjo.

28 Ëhi uëvamu Peter-ro ri'oromo Iesu uavadeje: Aveho gavëjo. Noro bövie bise'e nosiroho vuonugo'i jasi ijore ijore jijihë'e javuajëjo.
29 Jijihë'e javuajëjamu Iesuro uavadeje: Ëho iae mae höjo. Aveho na jö mae uël'ië'ajëjo. Ae rahu God-hu muebejëvo'iröhe mu uehorovoromo ëhuni javue vabore ö ömo'öme vëmu vavu'e abozi harihu'e vuonugo'amë'oho **30** ëhi jië'e aribövioho jemë jemesi bövioho bise'oho ëho ma-bise'e vuonugarije höjo röhu avevejö'e ave sa'are bövi mae bae'a'arujëjo. O majae ijonö jemë maioro'ioremu maro raromo'arujëjo.

*Iesuhu guomoröhe jö urimo vae niö'i
 majëhijadoho ijonö röhu maho majëhijade jöhoje.*

31 Iae Iesuro hesi ijomaruejo 12-ho rori'o sö va'oromo uëvadeje: Aveho hehëjo. No Jerusalem amore ajiomaruëjo. Ajio raromo'iramu evare urimo jö God-aro baeromo majëhinövare ariböviehu jö jajivo'amarëhi ëhi jië'e muoho Jerusalem rajëro God-are A Ma nasi örire vaejevo'aruëjo. **32** God-ro hesi ëhi bamë'ëro naro sa'a göre jioromo rovare aribövi jabesi övore va'ejöjo. Va'iramu jaburo baejevoromo sivegoromo ijumevoromo sabëro ödegoromo

³³ hisuebijevoromo anego'iramu guomevo'ajëjo. Guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. ³⁴ Ëhi uëvamu hegorovo hesi ijorajoho jabu bogo mae bogo hejareje. Bëhoho subivëhë'ëro hesi jöho bogo avoho baejareje.

Iesuhu Jericho amore rueromo nuni sisë'e ae ajamade jöhoje.

³⁵ Ëhi'amu iae Iesuro va'adoho va'o Jericho amore hörö'iro ë'adeje. Röhu nuni sisë'e ae gemuëro ë öri ionire hiromu maëni sisëni ae ëninëmijadeje. ³⁶ Ae ëninëmiromo hejade ae aho'obëhe mae rova'avamu hejë'i ae uëvadeje: Jabumë rabë'i rova'aruëjo. ³⁷ Rabë'i rova'aruëjamu aëro uavareje: Iesu Nazareth rajohuro rova'ego ëhuni ë'aruëjo. ³⁸ Ëhi uavamu hegorovo nuni sisë'e ahuro ma-darugo'o uvadeje: David-are ujoho böröme javaje Iesu jero nani vavaenimëjo. ³⁹ Vavaenimëjamu hegorovo rue urimo va'are ariböviohuro birevoromo uavareje: Jöe vuonugëjo. Jöe vuonugëjamu hejë'i ma-darugo ma'o uvo'i hijadeje: Hë David-are ujoho nani vavaenimëjo. ⁴⁰ Ëhi uvo'i hijamu Iesuro va'adoho vuonugol'i ë namiromo uëvadeje: Nuni sisë'e aho hu'irae baruehëromo barovamu nuni sisë'e aho uavadeje: ⁴¹ Naro diehi ajamijöro nagajëjo. Nagajëjamu uavadeje: Bada ajemego na nune dadovoromo uherihöjo. ⁴² Uherihöjamu Iesuro uavadeje: De nune dadovoromo uherihëjo. Jero God mae uehorovamu ëhuro marëjavë'e höjo. ⁴³ Ëhi uavamu ma-burëro uherihadeje. Uherihoromo God huë mae uabe Iesuare ijore

ijore va'adeje. Va'amu ae aho'obëhe garomo God rajahiruomadeje.

19

Zacchaeus-hu Iesu ga'i nimamu ëhi ë'ade jöhoje.

¹ Ëhi'amu Iesuro Jericho amore rovë'ëro amo ririre rova'adeje. ² Röhu ë amore ae gemu hijë'e jiadeje. Hesi iohoho Zacchaeus jiadeje. Hu tax baejaje a böröme jiadeje. Hesi bövioho bise'oho marohë'e mae jiadeje. ³ Amo Iesuro rueromo va'ia'amugo Zacchaeus-ro Iesu ga'i sivohoromo röhu ae aho'obëhe tagavoromo urahë'ëro bunosirivamu bogo avoho gavadeje. ⁴ Bogo gagorovo uvadeje: Iesuro è örire va'a'ajë uvoromo urimo tutuvo va'oromo öri bëhire ijo duvahore ajio hijadeje Iesu rovego niomo'amo ga'iro. ⁵ Ajio hijamu Iesuro hu jiaji'ere ruegoro namiromo sioroho garomo uavadeje: Zacchaeus-ajo. Ma-burëro ruvebijego va'arëjo jaruvoho na jasi osare hi'lië'e jevaje. ⁶ Ëhi uavamu hejë'i Zacchaeus-ro nimorohoromo ma-burëro abueromo Iesu hu'irae baeromo hesi osare va'oromo rajahijadeje. ⁷ Rajahijamu ae aho'obëhe gavare Iesuro Zacchaeus-are osare va'amu gagorovo bijönimoromo uarovareje: Asë'e Zacchaeus a sisë höjo. Iesu rabëni ëhi jië'e a hesi osaroho niavo'i va'ajëjo. ⁸ Ëhi uarovamu Zacchaeus-ro ri'öromo Bada uavadeje: Bada aveho hejëjo. Nasi bövioho bise'oho ririre tarioromo vituoho bae'i vituoho bogo eni jië'e aribövioho suvuorëmi'ejöjo. Naehu a rahuare

inömo sarerëmiromo vajiohehu ujuohodoho iae na ëhi niö'i ëhi niö'i ëhi mana vuonorö'ö bojëmibe va'ejöjo. ⁹ Bojëmibe va'ejöjamu hegorovo Iesuro ae aho'obëhe uëvadeje: Jaruvo ave osare raromarue aribövi jabesi sisëho uehorovoromo vuonugëhë'ero mae jëvajëjo. Ëhesi bëhoho Zacchaeus hu'o Abraham-are ujëro jië'ëro ëhu'ëro God-hu huë baejaje ae höjo. ¹⁰ Zacchaeus va'ëne ëhi subirö'ö'amë'e aribövi ioro'ioroho naho'amoromo sö rueromo maro nugo'amo'irodëni ëhuni God-are A Maho na rovode höjo.

A böröme gemuehu hesi mu aribövi ijo bajo bojëmiromo avoho muebejehorë uëvade uhu jöhoje.

¹¹ Ëhi uëvamu ae aho'obëhe hejareje. Heromo uvareje: Iesu Jerusalem hörö'i dunovajëjo. Hörö'iramu gavë'i no aevoromo ga'ejarëjo God-ro böröme namiromo no muebejavuo'iramu. Ëhi uvoruomamu gëgorovo Iesuro hesi jöho uhu'e majëhiromo uëvadeje: ¹² Iae a böröme gemuëro hijade höjo. Hiromo öre ëgoböviro sa'a göro va'ię'ade höjo hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rue'iröhëni. ¹³ Va'irögoro hesi mu vaejaharue ae aho'obëhe 10 jaburo ruejöro uvëvoromo rueruomamu ae gemu gemu 20 kina 20 kina ëhi bojëmibe va'ade höjo. Bojëmibe va'oromo uëvade höjo: Ave monioho baeromo muoho ma-vaemu vaeromo monie gö'o döro baejehorego evare na vuonorö'ö rueromo bae'iröjo. ¹⁴ Ëhi uëvë'ëro va'amu gagorovo ë a börömoho hesi sa'a rajohuro nue huodivë'ëro ae gö rëmö'öjamu a börömo hesi ijore va'are höjo.

Va'oromo ë sa'a göre suorovoromo a masijoho uëvare höjo: Ëaeħu böröme namiromo nosi sa'a muebejavuo'iröhoho no bijönaguajëjo.

¹⁵ Ëhi'amu ë ahuro hesi sa'a mueberöhe darugoho baeromo vuonorö'ö rovade höjo. Rueromo jöe nugö'öromo hesi moni bojëmade mu aribövioho uëvade höjo: Ruehego na gëvöjo monioho dimine dimine gö'o döroho baejehë'e jëvego. ¹⁶ Ëhi uëvamu ae gemuëro urimo rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemijanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 200 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁷ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Mabëhëjo. Ja mu mae vaejanue ae javajëjo. Ja mu bise'oho mabëhe muebejehobe rovanohuni ëhuni naro darugoho bojami'ejöjo jero ame aho'o 10 muebejeho'iranego. ¹⁸ Ëhi uavamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jaehu 20 kina bojemanohuro ëhuro na mue vaeromo gö'o döre 100 kina baejahë'e jevajëjo. ¹⁹ Baejahë'e jevajëjamu ruehuro uavade höjo: Jero ame 5 muebenëjo. ²⁰ Muebenëjamu gavë'i mu vaejaje a göhuro rueromo uavade höjo: Jasi 20 kinaho aviae höjo. Niögëro numoromo avoho bamahë'e jevajëjo. ²¹ Ëhesi bëhoho naro ja juhuonamijode höjo ja vörö'e ae javë'ego. Ae göehu ba'amaroho bivaroho ja ma-ijanue höjo. ²² Ëhi uavamu hesi börömohuro uavade höjo: Ja mu sisë vaejanue ae javajëjo. Jaehu jasi jö'ehu jövanue jöe gemuoho ëho naro baeromo vuonorö'ö ja mana majahi'ië'ajëjo jero heromo uvo'iranego: Ojo'e na sisë ë'aje ae jevajëjo. Jero uvane höjo: Nörö

vörö'e aëro jië'ëro ae göehu ba'amaroho bivaroho ma-ijaje höjo. ²³ Ëhi uvanoho röhu ja rabëni nasi ijo bajoho bogo baeromo avoho bahijarue aribövi jabisi övoroho bamane höjo na rueromo nasiroho baeromo gö'o döre bamaroho éhu'o bae'irode. ²⁴ Ëhi uanugoromo ë bëhire riravarue aribövioho uëvade höjo: Ëia hesi 20 kina baeniahiromo 200 kina baejade aho bojamihëjo. ²⁵ Bojamihëjamu rue ariböviohuro uavare höjo: Iae mae höjo röhu mami'e iae hu 200 kina baejade höjo. ²⁶ Baejade höjamu ruehuro uëvade höjo: Na aveho uëvajëjo. Mu vae'irane suvuore javë'oho God-ro gö'o bojami'iramu bae'a'anuëjo. O bogojavë'oho bisemu baejanoho God-ro baeniahi'ajëjo.

²⁷ Röhu na nu huodegarue aribövi jabisi jöho uël'ië'ajëjo. Naro böröme namiromo mue-bejëvo'ia'amu bijönimare jiaje éhuni guduamo ujuoho rueromo nasi nunoro muo'amego vuovajo.

Iesuhu Jerusalem mabëhe rovade jöhoje.

²⁸ Ëaribövioho ëhi uënugoromo Iesuro urimo Jerusalem hörö'i ajiomamu gavë'i ë ariböviohuro ijore rihiomareje. ²⁹ Ëhi'oromo Iesuro Olives Dahorure Bethphage amo o Bethany amo ji-ajinö ë ajio höröjadeje. Hörönugoromo hesi ijorajoho niö'i rëmö'öromo ³⁰ uëvadeje: Arue jemesi nuninörire amohuro va'ohëjo. Va'o hörö'i ga'a'arujëjo donkey harihe bise'ego aehu döre bogo hiromo va'aruoho benugë'e jio'iramu. Benugë'e jiego jiovoromo hu'irae ruerëjo. ³¹ O aehu uëvë'oho: Jemë rabëni jiovarujë uëvë'oho

uërëjo: Badaro ave mioho nimo'ego ëhuni jiovaruëre. ³² Ëhi uëvamu va'oromo gavareje Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu. ³³ Ëhi jiamu gagorovo jaburo donkey harihoho jiovamu gavë'i ë mi arijo'oho jaburo gëromo uëvareje: Jemë rabëni donkey harihoho jiovarujëjo. ³⁴ Rabëni jiovarujëjamu rueho jaburo uëvareje: Badaro ave mioho nimo'ego jiovaruëjo. ³⁵ Ëhi uëromo jiovoromo hu'irae barueromo jabesi niögoho mi dejore ruaho'amo bahiromo Iesu ma'enamu ajio döre hijadeje. ³⁶ Hiromo va'amu gavë'i ae aho'obëhe niögoho örire ahahobe va'areje. ³⁷ Ahobe va'amu Iesuro ë va'oromo Olives Dahirure ajiomoromo hōjire höröromo Jerusalem hörö'i abue'ië'adeje. Abue'ia'amu Iesuare aribövie aho'obëhe Iesuro mu masije aho'o vaejamu garuomë'éro madarugo'o God mae uabe nimorohobe abueruomadeje. ³⁸ Abuejë'lí uvoruomadeje:
Ave aho a börömehu Badare ihore rovajoho mabëhëjo.

Ö'idöre aribövioho huë maro raromaruëjo.

Aje aho'o God-aremu höjo.

³⁹ Ae aho'obëhe hu'o gemuore va'oruomadeje röhu Pharisee a ioro'iorohuro Iesu uavareje: Tisa jasi aribövioho uëvego ja rajahijaruoho vuonugarëjo. ⁴⁰ Vuonugarëjamu Iesuro uëvadeje: Bogajo. Na aveho uëvajëjo. Nasi ariböviehu rajehijaruoho vuonugo'ibejarëjo ë munëho jaburo aëro ë'anovoromo nasi örire rajehiruomoromo madarugo'o uvoruomo'ibejajo.

Iesuhu Jerusalem amo rajëni nivade jöhoje.

41 Ëhi uënugoromo Iesuro va'adoho Jerusalem amo bëhi mare va'adoho va'o amoho garomo vavaenimoromo **42** nivë'i uvadeje: Vaevë'oho jemë jaruvo ga'ibejarijëjo jemë diehi ë'oromo ma-mae raromo'irarije öroho ëhi jiego ga'ibejarijëjo mae jëvo'ibejajo. Röhu jaruvo ga'ibejarijohو tugohë'ëro bogohöjo. **43** Majae ijoho rue'iramu jemë'o muorovarue aribövihuro rueromo sa'ae babaenemi rova'oromo tugohoromo ruë numë numëvo barë'aruëjo. **44** Numëvoromo jemë ujuoho sa'are behumëvo'amo'aruëjo jemë'o jemesi asisö'ohu'o. Munë javu vaeromo babaenemibe ajiomaroho jaburo dadovo'iramu ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo. Rabëni hesi bëhoho God-ro jemë ajëmi'lì rovamu jemëro ëho bogo uehorovë'ego ëhuniajo.

*Iesuhu God-are amo börömore va'oromo diehi
ë'ade jöhoje.*

45 Iesuro nivë'i ëhi uvoromo God-are amo börömore ajiomoromo bövie bise'e imo'amarue aribövihoo osare jëvamu rarovö'öjëvadeje.

46 Rarovö'öjëvoromo uëvadeje: God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo: God nasi osaho nasi örire jö ato'irarije osae höjo. Ëhi uvë'e höjo röhu jemëro mu sisë ë'ë'ëro ëhuro ave osaho vajiohu'e ariböviehu gurihirovarue juju gagoho va'ëne höjo.

47 Ëhi ë'ë'ëro Iesuro majae ëhi God-are osare hiromo jöho röjëhinövadeje. Röjëhijamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijärue aribövihu'o Iesu ano'iröhe öroho naho'i amo

rajo a masijoho jabu'o ëhi ë'areje. ⁴⁸ Öroho nahoromo gavare ae aho'obëhe Iesuare jöhuremu he'i hia'e avohamu gëgorovo uvareje: No Iesu anë'oho ë aribövioho jaburo diehi'avuo'aruëjo. Ëhi jië'ëro Iesu anoröhe öroho bogo birohareje.

20

Jew rajo a masijehu Iesu bogo ma uehorovoromo darugoho dinö'le baejane hö uavare jöhoje.

¹ Ëhi'amu Iesuro God-are amo börömore hiromo ae magonahe hesi jö maho majëhiromo hesi öroho röjëhijadeje. Röjëhijamu gavë'i Jew rajo priest masijohu'o jabesi jögoru öri röjëhijarue ariböviohu'o ëho jaburo a duvaho ömo'ömohu'o gemu mae rueruomadeje. ² Rueromo Iesu uavareje: Ave jöho uövuego no he'irarëjo. Jaehu God-are amo börömore hiromo mue gö gö vaejanuoho diehi jië'e daruge favoromo o raro darugoho bojamijë'ëro ëhi jië'e muoho vaejanue höjo. ³ Vaejanue höjamu Iesuro uëvadeje: Nasi darugo hesi jö ue gevarujoho na'o jemë jöe gemu ue gë'ië'ajëjo. ⁴ John-hu bapataeto vaejavuonövadoho na God-ro o ma-aëro darugoho bojamijë'ëro ëhioho ë'onövade höjo. ⁵ Ë'onövade höjamu rue a masijohuro Iesu diehi mana ua'iröhe jöho jabesi mevoromo uarovareje: Noehu uavë'oho: God-ro John darugoho bojamade hö uavë'oho Iesuro uö'a'ajëjo: Ëhi jië'oho jemë rabëni John bogo ma uehorovarije höjo. ⁶ O noehu Iesu uavë'oho: Ma-aëro John uavamu ë'ade hö uavamu hejë'oho ae aho'obëhe

munëro vajamui'aruëjo ë hesi bëhoho jaburo uvoruomë'ëro: John hu jö God-aro baeromo majahuinövade ae hö uvoruomë'ëro. ⁷ Ëhi uarovoromo Iesu uavareje: No dadivavuajëjo John darugoho dinö'e baeromo muoho vaejade höjo. ⁸ Vaejade höjamu Iesuro uëvadeje: Ëhi jië'oho jemëhu uevariije jöho na'o bogo uë'ejöjo: Ëhi jië'e darugohuro na muoho vaejaje höjo.

Mu ariböviehu a börömo hesi ö'i bajo mu mueberomo sisë ë'are uhu jöhoje.

⁹ Iesuro ëhi uënugoromo ë Jew rajo aribövi jabesi jö sisëho uhu'e majëhiromo ae aho'obëhe uëvadeje: Iae ae gemuëro mure grape ö'oho bivo'amade höjo. Bivonugoromo ae uëvade höjo: Na va'ejöjo. Jemëro nasi muoho muebejehorëjo. Mueberomo ö'i bajoho raeromo mavego nasiroho bahi'i ioro'ioroho jemesi ujuohorëjo. Ëhi uënugoromo ri'öromo sa'a göro va'oromo majae ëgobövie ë hijade höjo. ¹⁰ Hijuvo gavade ö'i bajo urarue majaho rovamu mu vaejaharue aho gemu uavade höjo: Va'iranoho mu muebejarue aribövioho uënego ö'i baje gö i'imamego ujuuheho ruenëjo. Ujuuheho ruenëjamu ruehuro va'ade höjo. Va'o mure höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho anoromo sihö'öjamu sionëro övemu rovade höjo. ¹¹ Övemu rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje a göho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavë'i rue mu muebejarue ariböviohuro ë aho anoromo hesi örire mu sisë vaeromo sihö'öjamu sionëro

övemu rovade höjo. ¹² Rovamu gagorovo mu arijo'ohuro mu vaejahaje a göho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'amu gavë'i mu muebejarue aribövihuro ë aho anojuvo gavare hesi sino haho'oho ma-köëremu rumorovoromo rövamu rori'o babu'öjare höjo. ¹³ Ëhi'amu gagorovo mu arijo'ohuro uehorovoromo uvade höjo: Ëhi jië'oho na diehi'oromo ö'i bajoho ujuoho'ejöjo. Iae na nasi harihu mabëhoho nugö'ö'ejöjo. Nugö'ö'iramu va'iramu rue aribövihuro hu garomo uvoruomo'ajëjo: Nörüare harihe hö uvoromo ëhuni nani hu mae uehorovoruomo'ajëjo. ¹⁴ Ëhi uvoromo hesi harihoho nugö'öjamu mure va'ade höjo. Va'o höröjamu gavë'i rue mu muebejarue aribövihuro uarovare höjo: Arue rovaje ahuro hesi vavu hesi sionoho bae hesi höjo. Ëhuni ë'ego ano bamarëjo ëhuro ave muoho noro baeröhe höjo. ¹⁵ Ëhi uarovoromo ë aho guduamoromo mure jiamu rori'o bijimo bu'öromo anamu guomade höjo. Ëhi'are höjo.

Ëhi jië'oho mu arijo'ohuro ë mu muebejarue aribövihuo diehi'ëvo'ajëjo. ¹⁶ Huro rueromo i'ue bojëmiromo muo'amo'i ë muoho ae gö bojëmi'ajëjo jaburo mueberöhego. Ae gö bojëmi'ajëjamu hegorovo ae aho'obëhe bëhoho uehorovoromo uvareje: Mu muebejare ariböviehu sisë ë'oromo i'u baejarëhi nosi a masijo ëhi jëvoröhoho no bijönaguajëromo Iesu uavareje: Asë'e ëhi jië'oho mu sisë höjo. ¹⁷ Mu sisë höjamu hegoro Iesuro jabumë ërimëhoromo uëvadeje: Jemesi a masijehu ëhi jië'e mu sisë

vaeromo i'u baeröhoho jemë bijönégajéjo röhu
ave uhu jö God-are surire jajivadoho bëhe
gemuoho höjo:

Munë javue vaelirögoro munë gemu
bijönimoromo vuonugare höjo.

Vuonugaroho jaruvoho ë munëhuro javuoho
nigemo'ego bibivoromo mae namijajëjo.

Êhi jajivë'e höjo. 18 Röhu aehu ë munë döre
bejë'oho ahoro ahoro bae'a'ajëjo. O ë munëhu a
döre berovë'oho aho sa'ijovo barë'ajëjo.

Iesuhu guaro berovojöro aehu tax jö ua gavaro-hoje.

19 Ëhi uëvamu hegorovo rue Jew rajo jögoru röjöhijarue ariböviohu'o priest masijohu'o ëho jaburo garomo uvareje: Iesuro a masijoho no biraguoromo ëhuni uhu jöho jövajëjo. Jövajë uvoromo evare Iesu guduamo bava'ië'oromo ae aho'obëhe ijuhuonëmiromo yuonugareje.

20 Vuonugonugoromo Iesu garomo muebejuvo
majaе eni jiamu gagorovo ae u vareje:
Va'irarijoho Iesu sareramijego huro uvo'irajo:

Jemë a mae jëvajëjo. Ëhi'oromo hesi öroro jöe ua gavego huro jöe sisë'i jövoromo guaro berovo'irajo. Berovego evare no guduamo bava'oromo gavanare övore bojami'iröhe höjo.

²¹ Ëhi uëvamu hegorovo jaburo va'oromo Iesu sarerisareriamiromo uavareje: Tisajo. Iae no gavarue höjo ja jö maemu jövoromo mu maemu röjahuijego. Jero no göromo magemu uehorovavuoromo God-are örohemu mae röjahuijanue höjo. ²² Ëhuni jö harihe ua

ga'ië'aruëjo tax jöho. Rome a börömohuro nosi sa'aho muebejego noro hu tax bojamijarue höjo. Noehu éhi é'aruoho na éhuro nosi jögoroho aharue höjo o bogajo. ²³ Bogajamu Iesuro géromo uvadeje: Naehu io'a o boga uëvë'oho ijumevo'i nimaruëromo uëvadeje: ²⁴ Ijo baje gemu röjehihego na gavöjo. Röjahijamu uëvadeje: Rahuare nu ano'ohu'o iohu'o jajivë'e höjo. Jajivë'e höjamu uavareje: Rome a börömo hesi höjo. ²⁵ Rome a börömo hesi höjamu Iesuro uëvadeje: Éhuni Rome a börömo hesiroho ého hesi öroro bojami'i God-aroho ého God-are öroro bojaminövorëjo. ²⁶ Ëhi uëvamu hegorovo rue Iesuare jö sisë nahare ariböviohuro uvareje: Noro uvare höjo: Noro Iesu bijioho ga'iramu huro tax jöho sisë'i jövoromo a nuniro be'a'ajë uvaroho röhu hu bogo bejade höjo. Ëhi uvoromo jöe barëjëvamu jörumoraejareje.

Iesuhu guaro berovojöro vuovë'e ariböviehu ri'örüomo'iröhe jö Sadducee ariböviehu hu ua gavarohoje.

²⁷ Jörumoraejamu iae Jew rajo a masijo ioro'iorohuro rovareje. Jabumë Sadducee jö uehorovarue aribövie jioruomadeje. Sadducee ariböviohuro uehorovoromo uvoruomajeje: A vuovë'oho ijönöho bogo ri'ö'amo'i maioro'iore gemu vuovo'ajëjo. ²⁸ Ëhi uvoruomaje ariböviohuro rueromo Iesu guaro berovojöro sarerisareriamiro uavareje: Tisajo. Moses-ro jögore jajivoromo uövuë'e höjo: Aboji harihu'o rumo'e a vuovego diehi é'iröhe öroho aviëhi

höjo. Aehu vaboro masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruehu guomo'i vaboro nugë'oho hesi öhuro vuojiroho masuromo öhuro guomade ö hesi ihoro ujoho vaejaho'ajëjo. Moses-are jögoroho ähi höjo. ²⁹ Ähi jië'ero iae ma-ö ömo'ömëremu ae aho'o 7 raromare höjo. Raromoromo muriohuro magonahoho masuvade höjo. Masuromo vaboroho aboji harihu'oho bogo vaejë'e baruoho guomade höjo. ³⁰ Guomamu hesi vaboroho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. ³¹ Masuromo guomade höjo. Guomamu hesi vaboroho röhu maho dorue hijamu gagorovo ö göhuro vuojiroho masuvade höjo. Masuromo guomade höjo. Ö ömo'ömo ioro'iorohu'o ähi gemuoho ë'obe rovare höjo. Ö ömo'öme 7 jabuhu ë magonahe gemuoho masube rovaroho magonahoho aboji harihu'oho bogo vaejë'e aho ma-vuovëvobe rovade höjo. ³² Vuovobe ruejuvo barëjamu ijo tugoho'ioho ë magonahoho hu'o guomade höjo. Ähi'are höjo. ³³ Ähi ë'arohuni ehuni ave jöho no ua ga'lië'aruëjo. Jero uvانue höjo: Vuovoromo ri'ö'ejarëjo. Ehuni vuovë'e ariböviehu ri'örüomoröhe majaroho ë magonahoho di ahu'o hi'a'ajëjo. Barue aho'o 7 masuvë'ego ehuni uavaruejëjo.

³⁴ Uavaruejëjamu uëvadeje: Bogajo. Ave sa'are raromarue aribövioho masurovarue höjo. ³⁵ A'i God-hu uvë'oho: Mae jëvë'ego vuovoromo ri'öromo maja i'ore raromo'aruë uvë'oho ë aribövioho evaroho bogo masurovo'aruëjo ³⁶ bogo röhu maho vuovëvo'ie'ero. Ähesi bëhoho

ëhi jië'e aribövioho vuovoromo ri'ö'amë'ëro jabumë God-are abozi harihu'e jëvoromo anera va'ëne jëvo'ajëjo. ³⁷ Röhu vuovë'e ariböviehu ri'ö'iröhoho ë jöho Moses-ro röjëhijade höjo. Ijo hisu vënehu ravade jö jajivadeware evare surire jajivoromo uvë'e höjo: Bada God-hu Abraham Isaac Jacob ëhi muebejëvaje ae höjo. ³⁸ God-hu Abraham Isaac Jacob muebejëvaje jö hesi bëhoho jabumë vuovoromo bogo ioro'ioremuoho barë'i va'o raromego God-ro muebejëvaje höjo. God bogo vuovoromo ioro'ioremu barëjë'e aribövioho muebejëvo'ibejajo. A'i hu vuovoromo va'o raromarue aribövioho muebejëvaje höjo. God gavaje höjo vuovë'e o bogo vuovë'e aribövioho bogo barë'i raromego muebejëvaje höjo. ³⁹ Ëhi uëvamu hegorovo Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövi ioro'iorohuro uavareje: Tisa ja mae uvanuëjo. ⁴⁰ O Iesu bijönimare aribövihuro Iesuare dëre bijioho garöhe jöho ua gal'ię'aroho juhuonivoromo ioro'ioremu vuonugareje.

Böröme namiromo ajamuaje a hesi jö Iesuhu röjëhi'i ue gëvadohoje.

⁴¹ Vuonugamu Iesuro uëvadeje: Aëro atoromo uvoruomaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho hu ma-David-are uje jio'a'ajëjo. Rabëni ëhioho uvoruomaje höjo. ⁴² David-ro Psalms jajivo'amare surire jajivoromo uvë'e höjo:

Bada God-ro nasi Bada uavade höjo: Nasi övo manö rojo hijego

⁴³ ja'o muorovarue aribövioho naro ruahö'özëvego

hörëro vijuvo taemo'amo'irane höjo.

⁴⁴ Ëhesi bëhoho böröme namiromo ajëmi'iröhe a hesi jöho David-ro jajivoromo uvë'e höjo: Bada höjo. Bada hö uvadoho ëhu'oho rabëni uvoruumaje höjo: Böröme namiromo ajamui'iröhe aho ma-David-are uje höjo.

Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviehu sareri'i e mu vaejaruëhi aehu bogo ëhi ë'iröhego Iesuhu jövadohoje.

⁴⁵ Ma-David-are uje höjamu rue Jew rajo jögoru öri röjëhijarue ariböviohuro jöho bogo mana uavareje. Bogo mana uavamu ae aho'obëhe riravoromo mu'öjahijamu gavë'i Iesuro hesi aribövioho uëvadeje: ⁴⁶ Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövioho gë avohorëjo. Ëhesi bëhoho ë aribövioho jaburo jabisi sinohemu uehorovoromo niögu ëgobövie höru'o utahë'oho io'amoromo jijiharue ëhi jië'e muoho nimarue höjo aëro gëromo rajëhijöro. O imo'amaruire va'ë'oho jaburo nimarue höjo aëro uvoruomoröhego: Jabumë a masijëro jijihajëromo rajëhiromo jejëmiruomoröhego. O God rajahijarue osare va'ë'iroho o sörö i'i va'ë'iroho a masijehu raromaruire ë va'o raromo'i nimarue höjo. ⁴⁷ Raromo'i nimoromo magonaho doru jabisi bövioho bise'oho ëma ujuohëharue höjo. Ujuohoromo sarerivoromo pari ëgobövie jaguvarue höjo aëro gëromo uvojöro: Mu mae vaejaruëjo. Ëhi jië'e sareri'e muoho vaejaruego ëhuni God-ro i'u börömo mae

bojëmi'ajëjo. Ëhuni avoho mueberovo'i nadi ëhi jië'e muoho vaerëjo.

21

Bövi bise'o rumo'e magonaho doruehu God-ni suvuoro ba'amade jöhoje.

¹ Ëhi uënugoromo Iesuro avoho uherihö'i gavadeje bövi bise'o marohë'e mae jië'e aribövioho God-are amo börömore riravoromo God-are suvuoro bahijaruire ë va'oromo jabesi suvuoroho io'amamu. ² Io'amamu gëvë'i gavadeje bövi bise'o rumo'e magonaho dorue gemuëro rueromo rövë'e ijo baje niö'i ë gemuore ba'amëvamu. ³ Ba'amëvamu gagorovo Iesuro ae uëvadeje: Ëbövi bise'o marohë'e jië'e ariböviohuro ijo baje aho'o io'amo'i arue bogo eni jië'e magonahohuro rövë'e ijo bajoho niö'i ba'amade höjo. Röhu God-ro ëhi uvajëjo: Ëmagonaho hesi suvuorohuro a ioro'ioro jabesi suvuoroho iosirami'amoromo börömo mae höjo. Na mae uëvajëjo. ⁴ God-hu ëhi uehorovaje hesi bëhoho ë a ioro'iorohuro inömo marohë'e maëro jië'ero ma-vituhemu bojam'i ë magonahohuro inömo rumo'ero jië'ero hesi i i'ibejade monioho bövioho bise'oho aho'o bojami barëjë'e höjo.

Aehu God-are amo börömo dadovoruomo'iröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

⁵ Ëhi'amu aëro God-are amo börömo hesi jöho atareje. Munë mabëhëro iromë'ero God-ni suvuoro nu ano'e mabëhe ë amore bahijë'ero ëhu'ero ë amo hesi nu ano'e mabëhe jiajoho ë hesi jöho atareje. Ëhi atamu hegorovo

Iesuro uëvadeje: ⁶ Jemë ave aho'o gavarujoho majae ijonoë ë munë javuoho aho'obëhe aëro dadovoruomo'liramu munëho ahoromo sa'aro ruvebi barë nahonahovo'ajëjo.

Huë vavaeni börömo rueröhe jö Iesuhu majëhijadohoje.

⁷ Ëhi uëvamu rue aribövihuro uavareje: Tisa jaehu uövuanue muoho ëho divare jio'a'ajëjo. O mu rabe garomo uvo'ejarëjo: Iae è majaho rue'ië'ajëjo.

⁸ Rue'ië'ajëjamu Iesuro uëvadeje: Gavë'iajo. Aëro sarerëmili'iramu jemë rireromëvo va'a'ajëjo. Ae aho'obëhe rueromo sarerëmiromo uë'a'aruëjo: Nöruare ihoru rovajëjo. God-hu uevë'ëro böröme namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. O uë'a'aruëjo: Jemëhu muebejaruje majaho iae aviae rovajëjo. Ëhi jië'e jö uëvamu hejë'oho jabiesi ijore ijomohu nadi jijihorëjo. ⁹ O he'irarije sa'ae göehu sa'a göhu'o muorovarue jöhu'o sa'a gemuehu arijo'arije muorovamirovarue jöhu'o hejë'oho nadi juhuonivorëjo. Öre gö bogojië'ëro ëhi jië'e mu sisëho iae urimo jio'a'ajëjo. Röhu sa'aho bövihuo bise'oho evaroho bogo barë'i hesi majae göro jio'a'ajëjo. ¹⁰ Ëhi uënugoromo röhu ave jö börömohu'o majëhiromo uëvadeje: Sa'ae göero göhu'o muorovonövo a masijo ioro'iorohuro ioro'iorohu'o muorovonövo'aruëjo. ¹¹ Sa'ae darugo'o hijiohijiovo'amo'ajëjo. Sa'ae gö gö iruno'e bogojioromo guomo guomo sisë rue'a'ajëjo. Bogo gavarue vörö'e mu masijoho ölidöre jio'a'ajëjo.

¹² Röhu ë mue aho'o ë hesi urimo aëro na bijönegoromo jemë guduamëvoromo sisë vaejëvo'aruëjo. Ujuohëvo va'oromo God rajahijarue osae göre göre court vaejëvoromo savoji gagore io'amëvo'aruëjo. Gavana o sa'are a masijo gö gö jabiesi nunire rëmo'iramu ë riravo'arujejo. ¹³ Jabiesi nunire riravo'iramu ëhuro jemëhu nasi jö huruoho majëhi'irarije öroho jiovëho'ajëjo. ¹⁴ Nasi jö majëhi'irarije öroho jiovëho'ie'aje jiaje ëhuni a masijo jabiesi nunire riravo'irarije maja ë hesi urimo uehore gemu baeromo uvorëjo: Noehu jabiesi nunire riravë'iroho no bogo uvo'ejarëjo: Diehi mana uë'ejarëromo nurunurumo'ejarëjo.

¹⁵ Ëhesi bëhoho Iesu naro jemesi jö'e simane sasohëho'iramu jöho majëhi'arujëjo. Majëhi'iramu jemë nu huodëgarue aribövioho jemesi jöho heromo röhu ahëhoromo jö mana majëhi'iröhoho bogo eni jioruomo'ajëjo.

¹⁶ Bogo a göho gemu a'i jemesi vëmu vavu'ëro ö ömo'ömëro aganëro aemo'aemëro jabu'o jemë guduamëvoromo ujuohëvo va'oromo a masijo jabiesi övore bojëmi'iramu baejëvoruomo'ajëjo. Baejëvoromo a ioro'ioroho jemë muo'amëvo'iramu vuovëvo'ajëjo. ¹⁷ Jemëhu na uehorovevarujohuni ae aho'obëhe jaburo jemesi örire nue huodëgoruomo'ajëjo. ¹⁸ Röhu jemesi aru'ahoho bogo ëhi ëhi'o'i ma-mabëhe jëvo'ajëjo. ¹⁹ Biririvë'ohuro ëhuro mae raromo'irarije öroho biroho'arujejo.

*Aehu rueromo Jerusalem dadovo'iröhe jö
Iesuhu majëhijadohoje.*

20 Röhu jemëro ga'irarije muorovo ariböviehu rueromo amo numamu gavë'iroho uvorëjo: Jerusalem ijumo barë'iröhe majaho iae rovajëjo.

21 Ëhi uvoromo ave Judea sa'are raromaruje ariböviharo huruomoromo dahoru'ero iojiomorëne. O Jerusalem raromaruje ariböviharo rori'o va'orëne. O mure je'ore raromaruje ariböviharo nadi amo börömorocho va'orëne. **22** Huruomo va'o jö uëvaje hesi bëhoho i'ue mana ave sa'are rueröhego God-are surire jajivare jöho ë i'uoho aho'obëhe evare majare rue barë'ajëjo. **23** Ëhuë vavaeni rue'iröhe majaroho dë'e magonahohu'o aboji harihu'o inino jio'amë'e magonahohu'o jabumë vaevë'oho jëvo'ajëjo. God-ro ave aribövi jabesi örire dë vörönimoromo i'ue nugö'öl'iramu huë vavaene sisë mae ave sa'are rue'a'ajëjo. **24** Huë vavaene ave sa'are rue'iramu muorovo aribövihuro bije bune baeromo sa'ae göro jioromo rueromo jemesi a ioro'ioroho muo'amo'iramu vuovol'i a ioro'ioroho guduamoromo tövo'amoromo sa'ae göro göro ujuoho va'oruomo'ajëjo. O sa'a göre göre jioromo rueröhe aribövihuro Jerusalem ijumo barëromo ave sa'aho jabesi baeromo sisë'i muebejëvobe va'ojovo hujeji God-hu bamade majaho rue'iramu evare jabesi vöröho barë'ajëjo.

God-are A Mae Kerisohu sa'are rueröhe jöhoje.

25 Röhu majare manaerore jijire mujörure vörö'e muoho jio'iramu aëro sioroho garuomo'ajëjo. O sa'aroho sa'a gö gö rajëro he'iröhe sö jovoho ma-darugo'o hasajavo'iramu hegorovo uehorovoromo uvoruomo'ajëjo:

Rabëro ë'ajëromo juhuonivoromo huë vavaene böröme baeruomo'ajëjo. ²⁶ Garöhe ö'idöre inömoho aho'o arua anumiae va'iramu gagorovo nune örijanovoromo dë vövöbajo'e butubutumoromo uvoruomo'ajëjo: Sa'aho diehi diehi jio'ië'ajëjo. ²⁷ Ëhi uvoromo garuomo'ajëjo God-are A Maho naro darugo'o aji'o böröme baeromo suere ruvebi'iramu. Ëhi jio'a'ajëjo. ²⁸ Röhu ëhi jië'e mu aevoromo jië'iroho döro riravoromo sioroho garomo uvorejëjo: God-ro nosi i'u'e muoho tugoho'i hesi sasohë'e muoho röjahui'irögoro ë'ajëjo.

Mesehu gumutivego Jew rajo jabesi vama maja dunovaje uhu jöhoje.

²⁹ Iesuro ëhi uënugoromo ave uhu jöho uëvadeje. Mesohu'o ijo ioro'iorohu'o uehorovohëjo. ³⁰ Gavaruje hane gumutivego garomo evare jemë uvaruje höjo: Jew rajo nosi vama majaho iae dunovajëjo. ³¹ Ëhesi bëhoho ga'irarije naehu uëvodëhi mue gö gö rovamu gavë'iroho uvo'a'arujëjo: No ga'ië'aruëjo God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejavuego.

³² Ave jöho na jö mae uë'ië'ajëjo. Ave jaruvore raromaruje aribövioho bogo vuovëvo barëjë'iro naehu uëvaje muoho aho'obëhe rue'a'ajëjo. ³³ Ö'idöe sa'ae bövie bise'e barë'i nasi jöho gemu bogo barë'ajëjo.

Avoho mueberovo'iröhe jöhoje.

³⁴ Röhu gavë'i raromorëjo. Nadi nimoron-imorohoromo iruno'emuoho uehorovoromo vörö'e jovemuoho ue'ahoromo simanoho

sisérerovorëjo. O ave sa'a hesi muohemu nadi uehorovoromo nurunurumorëjo. Ëhi ë'ë'oho jeméhu bogo uehorovo'irarije majare evare nasi majahuro ma-majiohëvo'ajëjo. ³⁵ Ö'ehu mahu mi'e ma-majioho baejajëhi majae höröjajire beva'ajire aëro ma-raromo jijihol'i ga'a'aruëjo nasi majaho ëhi ma-majioho rue'iramu. ³⁶ A'i jemëro nune jioromo muebenövorëjo. Mueberomo God uanövorëjo: Ëhuë vavaeni maja rovë'iroho jero ajamuego no mae biririvo'irarëjo ëhuro mae javuobe va'oromo jasi A Ma hesi nunire mae riravo'iröhe höjo.

³⁷ Iesuro ëhi majëhijadeje. Röhu hesi muoho aviëhi jionövadeje. Sisonuvo'ego God-are amo börömore hiromo God-are jöho ae röjëhiromo vahiromo'ego va'oromo ajio Olives Dahirure ë hinövadeje. ³⁸ Ëhi ë'ego sisonu sisonu'e ae aho'obëhe rueromo God-are amo börömore gagovanövareje Iesuhu jövaje jöho he'iro.

22

Iesu anoröhe öri nahare jöhoje.

¹ Jew rajehu Dë Huaje Oso Rumo'e I Ue'aharue Söröho dunovadeje. Sörö hesi iho göho God-hu Vörö Tugohade Söröhoje. ² Amo sörö majaho dunovamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëharue ariböviohu'o ého jaburo Jew rajo a ioro'ioroho juhuonëmiromo öre nahareje Iesu ma-saginiëri baeromo anego guomoröhego.

Judas-hu Iesuni Jew rajo a masijo hiruëmijade jöhoje.

³ Öre nahamu Judas hesi iho göho Iscariot-ro rovadeje. Iesuare ijoraje ae aho'obëhe 12 röhu Judas hu jabesi gemuoho jiadeje. Judas hu Iesuare ijorajo jabesi gemuoho jiamu Satan-ro hesi dëre abueromo jöe bojamadeje. ⁴ Jöe bojamamu Judas-ro va'oromo priest a masijohu'o osa börömo muebejarue ariböviohu'o jöe jövadeje hu diehi'oromo Iesu ë aribövi jabesi övore bojëmego guduamo'iröhoho. ⁵ Jöe jövamu hegorovo rueho jaburo nimorohoromo Judas uavareje: Iae mae höjo. Ëhi jië'oho no monie mana bojami'ejarëjo. ⁶ Bojami'ejarëjamu Judas-ro uëvadeje: Ëhi jië'oho iae mae höjo. Iae mae hö uëromo va'oromo öre nahadeje ae aho'o bogojëvego evare Iesu a masijo jabesi övore bojëmi'iröhëro.

God-hu Vörö Tugohade Sörö Iesuhu i'iro bövbise'o avohade jöhoje.

⁷ Ëhi'amu iae Oso Rumo'e I Ue'aharue Sörö majaho rovadeje. Röhu ë maja rovë'iroho Jew rajëro sheep harihoho bijuëmarueje God-hu Vörö Tugohade Söröho i'iro. ⁸ Sörö majaho rovamu Iesuro Peter'o John'o nugö'öjëvoromo uëvadeje: Va'oromo söröho avohorego no ue'aho'irarëjo. ⁹ Ue'aho'irarëjamu uavareje: Ja nagajoho no dinö'e va'oromo söröho avoho'ejarëjo. ¹⁰ Avoho'ejarëjamu Iesuro uëvadeje: Aveho hehëjo. Jerusalem amo börömoro va'orëjo. Va'i ga'a'arujëjo aëro jovo'e ramaho simanëro baeromo ro birohëvo'iramu. Ro birohëvego hesi ijoro ijoro va'orëjo. Va'oromo ga'irarije hu di osare rumo va'ego gagorovo jemë'o ë osaro va'orëjo. ¹¹ Osaro va'oromo osa arijo'oho

uarëjo: Tisahuro jani uvade höjo: Osaho dinö'e höjo naehu nasi ijomajoho jabu'o gemu mae sörö i'irodoho. Ëhi uarëjo. ¹² Ëhi ua'iramu osa arijo'ohuro jemë hu'iraejëvo ajiomoromo döre osa börömoho röjëhi'a'ajëjo. Röjëhi'iramu ga'a'arujëjo maratue bövie bise'e eni avohoromo bahijë'e jio'iramu. Ëhi jiamu gavë'iroho ë dirö'oro söröho avohorëjo. ¹³ Ëhi uëvamu rueho jaburo va'areje. Va'oromo gavare Iesuhu uëvadëhi ëhi jiamu gagorovo söröho avohareje.

Sino'o kö'o aevoromo ijare jöhoje.

¹⁴ Ëhi ë'ë'ëro sörö majaho rovamu Iesuro hesi apostle ömo'ömohu'o gemuore hijadeje ie i'irovo. ¹⁵ Hiromo uëvadeje: Na nego avohajëjo God-hu Vörö Tugohade ë hesi Ioho jemë'o i'irovo ijonö vi'eho baeromo guomevoröhego. ¹⁶ Ëhesi bëhoho na uë'ië'ajëjo. Na ijoho ë ioho bogo i'ejöjo. Hujeji God-ro a nunire böröme namiromo aho'obëhe muebejëvo'iramu sörö bëhoho va'orahoro jio'iramu evare i'ejöjo. ¹⁷ Ëhi uënugoromo enatuore jovoho baeromo God mae uaromo hesi aribövioho uëvadeje: Aveho jemë ae gemu gemu ba ibe göëro göho bojamibe va'orëjo. ¹⁸ Aveho hehëjo. Na ijoho ö'i bajo jovoho bogo i'ejöjo. Hujeji God-ro rueromo a nunire böröme namiromo aho'obëhe muebejëvo'iramu evare i'ejöjo. ¹⁹ Ëhi'onugoromo ioho baeromo God mae uanugoromo ato'atovoromo hesi aribövioho suvuorëmiromo uëvadeje: Aveho nasi sine höjo. [Na nasi sinoho God-are örire bojamirovo'ië'ajëjo jemë mae jëvoröhego. Aviëhi jië'e muoho

vaenövorëjo ëhuro na uehorovevo'irarije höjo.
20 Ëhi ë'ë'ëro io ho ue'ahonugoromo enatuore jovoho baeromo ëhi jië'e mue gemuoho vaeromo hesi aribövioho uëvadeje: Ave enatuore jovo hesi bëhoho iae nasi köho jemëni rovevo'ajëjo ëhuro God-hu muebejëvonövoröhe jögoru i'oho marë'iröhego.]

21 Iae ëhi höjo. Röhu gahëjo. Aehu na bijönegarue a jabisi övore bojëmi'iröhe ahuro na'o ie ijajëjo. **22** God-hu bamadëhi hesi A Maho na iae ëhi guomevo'ajëjo röhu na bijönegarue a jabisi övore bojëmi'iröhe aho vaevë'oho sisërë'ajëjo. **23** Ëhi uëvamu hesi aribövihuro uarovareje: Di aho noro ëhi jië'e mu sisëho vae'ejarëjo.

Di aehu a ioro'ioro iosirëmiromo börömo jiaje jöhoje.

24 Ëhi'oromo Iesuare ijomrajo ömo'ömohuro jö aho'ahamirovoromo uarovareje: Di aho a nuniroho a börömoho javuajëjo. **25** Ëhi uarovamu Iesuro uëvadeje: Sa'a ioro'ioro rajohuro jabisi sa'a rajoho ruahö'özëvoromo jabumëremu masije riravarue höjo. Riravoromo röhu jabisi jumuvorovoromo jabisi sa'a rajoho uëvarue höjo: Uönövorëjo: Sa'a aribövi ajamuijaruje a masije jëvajëjo. **26** Röhu jemë'o nadi ëhioho döroho bamorovorëjo. A'i ae rahu a börömo börömo jië'oho ë aho jero ijomrajonö'e jionövonëjo. O ae rahu simano vaejë'oho ë aho jero ae gö ajëmi'irane ae jionövonëjo. **27** Röhu jemë diehi uehorovarujëjo. Di aho böröme jio'i di aho bise'e

höjo. Na hiromo i ijaje aho börömoho höjo o ajëmiromo jabesi i ujuoho mëmijajoho börömoho höjo. Hiromo i ijaje aho iae börömoho höjo. O ajëmijaje aho ma-bise'e höjo. Na mae-ëjo. Röhu Iesu na ajëmiromo i ujuoho mëmijaje aho va'ëne jevajëjo.

²⁸ Na i'ue bövie bise'e bae'ego jemëro biririvoromo na'o jijihobe ruenövariije höjo.

²⁹ Nasi Vavuohuro darugoho bojemijade höjo naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'irodego. Huhu ë'adëhi naro ëhi jemesi örire daruge bojëmijajëjo masije riravo'irarijego.

³⁰ Naro böröme namiromo nasi aribövioho muebejëvo'iramu jemëro na'o raromoromo ioho jovoho ue'aho'arujëjo. Ioho ue'ahoromo jemë ae aho'obëhe 12 na'o gemu mae arëto göro göro raromoromo Israel rajo nosi agane gö gö 12 jabesi muoho mevo ga'a'arujëjo ga'i mae o sisë jiego.

*Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëho'iröhe jö
Iesuhu majahijadohoje.*

³¹ Röhu Simon-ajo. Ave jöho hejëjo. Satan-ro God ua gavë'e höjo jemë baejëvoromo jemesi dëre bijëho'irohëni. Ëhuni aehu i hijiohijiovoromo garuomaje diho mae jiego diho sisë jiego gavaruëhi Satan-ro ëhi jemesi dëre bijëho gë'a'ajëjo gë'i rahuo darugo'oho jio'i rahuo darugo rumo'oho jiego. Amo Satan-ro ëhi ua gavamu God-ro jemë hesi övore bojëmijë'e höjo. ³² Ëhi jie röhu Simon naro jani parie vaejë'e jevajëjo jero bogo uehorovevoromo vuonugo'iranego. Röhu ijonö Satan-hu jasi dë

bijioho garomo barëjamu jaehu huotorovoromo nasi örire avoho uehorovevë'iroho jasi aganoho ajëmego biririvo'irarëjo. ³³ Biririvo'irarëjamu Peter-ro uavadeje: Bada iae ëhi höjo röhu na ja'o gemu mae juvoromo ja'o savoji gagore va'ë'oho o ja'o guomevë'oho iae na eni jevajëjo. ³⁴ Eni jevajëjamu Iesuro uavadeje: Peter röhu nasi jöho hejëjo. Jaruvo vahi'oho kökörökoho bogo uvë'e jero majae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo.

Iesuare ariböviehu monie esöe muorovo'iröhe kaejöe ujuoho'iröhego Iesuhu majëhijadohojo.

³⁵ Iae Iesuro hesi ijomajo ömo'lömoho uëvadeje: Urimoho naro rëmö'öromo uëvode höjo: Monioho esöho bövioho bise'oho nadi ujuoho va'orëjo. O höru sinoho nadi io'amoromo va'orëjo. Röhu na jemë bövi bise'o nimarijoho eni baejarije höjo o bogajo. Bogajamu uavareje: Iae no eni baejare höjo. ³⁶ Eni baejare höjamu Iesuro uhu'e uëvadeje: Urimoho aëro ajëmamu ëhi baejarije höjo röhu avevejö'oho bogo éhioho jio'a'ajëjo. Ëhuni monie o esöe jëvë'oho ujuohoromo va'orëjo. O muorovo'irarije kaejö ëge bogojëvë'oho jemë döre io'amaruje niögoho imo'amoromo monie mana ujuohoromo kaejö égoho imo'amorëjo. ³⁷ Ëhesi bëhoho hehëjo. God-ro ëhi bamade höjo hesi surire jö jajivarëhi ëhi jioröhego. God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: Aëro uvoruomë'e höjo: Hu jö ahoruomaje aribövieu'ho gemuore höjo. Nasi jöho ëhi uvë'e höjo. God-are surire jö jajivarëhi iae ëhi

jio'irögoro ë'ajëjo. ³⁸ Ëhi jio'irögoro ë'ajëjämu ijomarajoho jaburo uavareje: Bada gavëjo. Aviae kaejöëge niö'i javuajëjo. Kaejöe niö'i javuajëjämu uëvadeje: Ëhi jië'e jöho iae mino'ëjo.

Iesuhu Gethsemane sa'are hiromo God-are örire èninamijade jöhoje.

³⁹ Ëhi'oromo Iesuro ë osaho vuonugo'i Olives Dahirure mami'e va'onövädireröhu maho ë va'adeje. Va'amu hesi ijomarajoho jaburo hu rihiromareje. ⁴⁰ Rihimoromo va'o suorovoromo Iesuro uëvadeje: Èninamihego God-ro ajëmego Satan-ro bogo dinëmego èhuro bogo bejëvo'irajo. ⁴¹ Ëhi uënugoromo rori'o va'adeje. Munë bu'öjego va'o bejaje èmino'e va'oromo ague aho hiromo parie vaeromo uavadeje: ⁴² Apajo. Ja nagë'oho i'ue huë vavaene nasi örire rovajoho ahego na bogo bae'iröjo. Röhu naehu nimajoho nadi ë'i jaehu nimanuëhi ëhi ë'onëjo. ⁴³ [Ëhi'amu gavë'i anerae gemuëro ö'idöre jioromo rueromo Iesu ajamamu biririvadeje. ⁴⁴ Biririvoromo röhu huë vavaene bogo bise'o vadu'oho baeromo pari-oho ma'eno titimoromo vaemu vaejadeje. Parie vaemu vaejamu nu ano'ere jöho köe direjohijë'ehu sa'are ahajëhi ëhi aho'amadeje.]

⁴⁵ Parie vaenugoromo döro ri'öjadeje. Ri'öromo vuonorö'ö va'oromo gavadeje ijomarajoho jabumë huë vavaene böröme baejë'ëro momorö'öjamu. ⁴⁶ Momorö'öjamu gëgorovo uëvadeje: Jemë rabëni momorö'öjarujëjo. Ri'öromo èninamihëjo. Satan-ro dinëmi'iramu bejëvo'ajëjo.

Iesu guduamare jöhoje.

47 Ëhi uëvamu gavë'i ae aho'obëhe Judas-ro öroho röjëhiromo sö ujuohoromo rovamu rueruomadeje. Iesuare ijomaje aho'obëhe 12 röhu Judas hu'o jabesi ae gemuoho jiadeje. Judas-ro rueromo Iesu dudöho'i bëhire rovadeje.

48 Dudöho'i rovamu Iesuro uavadeje: Judas-ajo. Na God-are A Maho jevajëjo. Ja diehi'oromo ma-döëremuoho rajehiromo dudöhevanuëjo arue aribövihuro guduamo baejevo va'ojöro. **49** Ëhi uavamu Iesuare aribövie hesi bëhire riravaroho jaburo gavare a ioro'iorohuro mu sisë vae'ia'amu gëgorovo uavareje: Bada na no kaejö ëgobövihoo jijöromo muo'amo'ejarëjo o diehi'o'ejarëjo. **50** Ëhi uaromo Iesuare ae gemuëro priest börömo hesi mu vaejaje aho anoromo övo manörire hia'oho tariö'öjahadeje. **51** Tariö'öjahamu Iesuro uavadeje: Ëhi jië'e muoho vuonugëjo. Vuonugë'i è anade a hesi hia'i sionoho rëhamu marëjadeje.

52 Marëjamu priest masijohuro God-are osa börömo atovarue aribövihuro a duvahohuro Iesu guduamo bava'i rovë'ëro riravareje. Riravamu gagorovo Iesuro uëvadeje: Aveho na bogo vajiohu'e anano'e aehu jevajëjo. Jemë rabëni siravaho kepataho ujuohoromo rovarujëjo. **53** Mami'e majae aho'o naehu God-are amo börömore jemë'o hinövodoho jemë evaroho bogo guduamevariye höjo. Röhu jaruvoho jemesi majae höjo. Ramoramo'e mu muebejaje a hesi vöröho rovë'e höjo.

Peter-hu Iesu gavaje jö a subivëhadohoje.

54 Ëhi uëvamu Iesu guduamo barueromo priest börömo hesi osare rovareje. Priest hesi osare

rue'irögoro Peter-ro arue riribövire Iesu rihiromoromo ijore rovadeje. ⁵⁵ Osare rueromo gavade aehu raromaruire vëne huë'ëro ravo'ego ae uono bëhire raromamu. Ae uono bëhire raromamu gagorovo jabu'o gemu mae hijadeje. ⁵⁶ Hijamu gagorovo mu ajëmijarue magonahe gemuëro gavade Peter uono bëhire hi'ego nu ano'oho vënëro ajivë'e jiamu. Ajivë'e jiamu gavë'i Peter èrimahë'i ë aribövioho uëvadeje: Ave iaho hu'o Iesu'o gemu mae juvonövade ae höjo. ⁵⁷ Juvonövade ae höjämu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Na ë iaho bogo mae bogo gavaje höjo. ⁵⁸ Bogo gavaje höjämu majae mabunemu jioromo barëjämu ae göëro Peter garomo uavadeje: Ja'o Iesuare ae javajëjämu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Na bogojevajëjo. ⁵⁹ Bogojevajëjämu hour gemu rabu'e barëjämu ae göëro biririvoromo ë aribövioho uëvadeje: Iae mae-ëjo. Iae na gavajëjo ave aho Iesu'o juvonövade ae höjo. Hu'o Galilee sa'a raje höjo. ⁶⁰ Ëhi uëvamu Peter-ro uavadeje: Sarerivanuëjo. Ja jövanue jöho na dadivevo avohajëjo. Dadivevo avohajëjämu kökörökoho uvadeje. ⁶¹ Kökörökoho uvamu Badaro huotorovoromo Peter gavadeje. Gavamu gavë'i Peter-ro uehorovoromo uvadeje: O Badaro mami'e uevade höjo: Jaruvo vahire kökörökoho bogo urimoho uvë'e jero urimo vae niö'i gemu ae uë'a'anuëjo: Na Iesu bogo gavaje höjo. ⁶² Ëhi uevade hö uvoromo Peter-ro amonö hörö va'oromo sisë maro nivadeje.

Aehu Iesu sivare jöhoje.

63 Ëhi'amu iae Iesu mueberuomaje aribövihuro Iesu sivoromo sino haho'ere ano'anovareje. **64** Ano'anovoromo nu ano'e niögëro tugohahoromo uavareje: Na jö God-aro baeromo majëhijaje ae jevajë uövuäne javaje ëhuni anagade a hesi ihoho huruoho majahuijego no hejarëjo. **65** Ëhi jië'e jö sisë gö gö aho'obëhe atoromo Iesu sivareje.

Iesu Jew rajo a masijo jabesi nunire namijade jöhoje.

66 Ëhi ë'ë'ëro sisonuvamu Jew rajo a duvaho ömo'ömohuro priest masijohuro Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihuro gagovorovoromo ae uëvareje: Iesu hu'irae barovego no court vaejarëjo. **67** Barovamu rue a masijohuro Iesu uavareje: Na ja God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'irane aho javajëjo. Ja è aho javë'oho uövuego no hejarëjo. Hejarëjamu Iesuro uëvadeje: Na uëvë'oho röhu jemë bogo ma uehorovo'arujëjo. **68** O na jö uë gëvë'oho jemë bogo mana ue'a'arujëjo. **69** Röhu majae dunovo'iramu evare God-are A Maho naro börömëro jevë'ëro ajiomoromo God darugo eni jië'e A hesi övo manö ëhi hiemu hi'ejëjo. **70** Hi'ejëjamu rue a masijohuro uavareje: Ëhi jië'oho na ja God-are Harihe javajëjo. Uëvadeje: Iae mae-ëjo. Jemëro jemesi uevarujëjo: Ja èhi javajëjo. **71** Ëhi javajëjamu rue a masijohuro uarovareje: Iesuro hesi jö'ëro hesi jö sisëho majahuijamu iae mami'e hejë'e javuajëjo. Ëhuni rabëni ae gö uë'ejarëjo: Gavarije o hejarije

jöho majahuijego no hejarëjo. Court-oho iae barëjajëjo.

23

Iesu Pilate-are nunire namijade jöhoje.

¹ Ëhi uarovonugoromo ë a masijo ömo'ömohuro ri'öromo Iesu hu'iraeromo Pilate-are nunire va'areje. ² Va'oromo Pilate-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho aevoromo huruoho majahijareje. Majahiromo uavareje: Iae no hejare höjo ë iaho sareri'e jöe majëhijavamu. Ëhi majëhijé'éro ëhu'éro nosi sa'a rajohuro sa'are a masijo jemesi jöho bogo eruomo hesi höjo. No hejare höjo Iesuro uvavamu: Rome a börömoho taxoho nadi ijoho bojamirëjo ë hesi bëhoho sa'are a börömoho na jevë'e jiaje. God-hu uevë'éro böröme namiromo ajëmi'irode aho Keriso na jevajëjo. ³ Keriso jevajëjamu Pilate-ro Iesu uavadeje: Na ja Jew rajo jabesi a börömoho javajëjo. Börömoho javajëjamu Iesuro uavadeje: Ëjöho jero jasi jövanuëjo. ⁴ Jövanuëjamu Pilate-ro priest masijohu'o a ioro'iorohu'o uëvadeje: Ave aehu i'u baeröhe hesi sisëho bogo birohë'e jevajëjo. ⁵ Ëhi uëvamu hegorovo ae aho'obëhe biririvoromo uavareje: Ëiahuro Galilee sa'are aevoromo jö sisë ae röjëhiromo muorovojöro simane huotovëhobe Judea sa'aho aho'o juvoromo avehu'o rovë'e höjo.

Iesu Herod-are nunire namijade jöhoje.

⁶ Ëhi uaruomamu hegorovo Pilate-ro uëvadeje: Na ë iaho Galilee sa'a raje höjo. ⁷ Galilee sa'a

raje höjamu rue aribövihuro uavareje: Io'ajo. Io'ajamu hegorovo Pilate-ro uehorovoromo uvadeje: Herod hu Galilee sa'a muebejaje ae höjo. Röhu hu aviae Jerusalem rovë'e höjo. Rovë'e hö uvoromo Iesu nugö'öjamu aëro bava'areje Herod-ro court vaeröhego. ⁸ Iesu bava'amu Herod-ro garomo uehorovoromo uvadeje: Na mami'e Iesuhu mu vae'amade jöho hejë'ëro ga'i nimobe rovë'e jevajëjo. Nani huro darugo'e muoho vaejeho'iramu na ga'ejö uvoromo Iesu garomo nimoroho avohadeje. ⁹ Nimorohoromo jöe aho'obëhe Iesu ua gavadeje. Ua gavamu jöho bogo mana uavadeje. ¹⁰ Bogo mana uavamu priest masijohu'o Jew rajo jögoru öri röjëhijarue aribövihoru'o ëho jaburo Herod-are nunire riravoromo Iesuare jö sisëho darugo'o huruoho majahijareje. ¹¹ Majahijamu Herod-ro heromo hu'o hesi muorovo aribövihoru'o Iesu nue huodivoromo sisë vaeromo sivareje. Sivoromo Iesu niögu ëgo mabëhëro ba'amahoromo nugö'öjamu sionëro Pilate-aro bava'areje. ¹² Bava'amu evare majae gemuore Herod'o Pilate'o urimo nu huodivorovaroho vuonugo'i huë baerovoromo ma-mae arijareje.

Iesu anego guomojöro Pilate-hu uëvade jöhoje.

¹³ Iesu barueruomamu gëgorovo Jew rajo priest masijoho ë sa'are a masijoho a ioro'ioroho ëho jabumëni Pilate-ro uvadeje gagovoromo raromojöro. ¹⁴ Gagovamu gëgorovo Pilate-ro uëvadeje: Ëiaho jemëro barueromo uevarije höjo: Huro sareri'e jöho majëhijë'ëro ae aho'obëhe sa'are masijo nosi jöho bogo e hesi jëvajëjo.

Jemëro ëhi uevamu hejode höjo. Röhu naro jemesi nunire namiromo Iesuare jöho morijovoromo gavode höjo Iesuare jö sisëho uevarijoho bogojiamu. ¹⁵ O Iesu mae jiajoho Herod-ro hu'o gavade höjo. Ëhi gagorovo sionëro nosi örire nugö'özjade höjo. Ëhuni aveho hehéjo. Hu mu sisë vaejë'ëro mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. ¹⁶ Ëhuni naro ae uë'iramu hisuebiromo jiovo nugö'öz'iramu va'a'ajëjo. ¹⁷ [Röhu God-hu Vörö Tugohade Sörö maja rovë'iroho savoji gagore raromarue aho gemu Pilate-ro Jew rajo ariböviohuni jiovo nugö'özjehonövadeje hu bojamare muoho ëhi jië'ëro.] ¹⁸ Muoho ëhi jiamu ae aho'obëhe ma-gemu mae uvoruumadeje: Ëiaho anëjo. Barabbas jiovahuëjo. ¹⁹ Röhu Barabbas savoji gagore hijade hesi bëhoho urimë'i a masijohu'o amo börömoro muorovare majaho jiamu hu'o muorovoromo ae anamu police ariböviohuro hu guduamo bava'oromo savoji gagore ba'amareje. ²⁰ Röhu Pilate-ro Iesu jiovo nugö'öz'i nimamu jöe gö'o majëhijadeje. ²¹ Majëhijamu hejë'i ae aho'obëhe uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Korosioro anego guomajo. ²² Guomajamu Pilate-ro urimo vae niö'i röhu maho uëvadeje: Rabëniajo. Diehi jië'e mu sisë vaejë'e höjo. Na gavajoho mu sisë ë'ë'ëro mana anego guomoröhe bëhoho bogohöjo. Ëhuni hisuebiromo jiovo nugö'öz'ejëjo. ²³ Jiovo nugö'öz'ejëjämu ae aho'obëhe biririvoromo dinamiromo ma-darugo'o uvo'i arijareje: Korosioro anego guomajo. Ëhi uvamu jabesinö

marëjadeje. ²⁴ Marëjamu jabuhu uvarëhi Pilate-ro jöho ēhi majëhijadeje. ²⁵ Urimo Barabbas-ro a sisë iorol'iorohu'o gemuoro bu'löromo sa'are a masijohu'o muorovoromo ae muo'amadeje. Ēhi ē'l'ē'ero savojire raromadeje. Ēhi jië'e a sisë ji-adeje röhu Pilate-ro hejade Jew rajohuro Barabbas nimoromo uvo'i arijavamu hegorovo hesi mu aribövioho uëvadeje: Barabbas jiovo nugö'ö'i jaburo nimë'e jiarue Iesu anohëjo.

Iesu korosire ano taemare jöhoje.

²⁶ Anohëjamu aëro Iesu court-re jioromo ano'i bava'areje. Bava'ormo örire va'i gavareje Cyrene amo raje ae gemu hesi ihe Simon muro jië'ero Jerusalem rovamu. Rovamu gagorovo övëro ma'enoromo korosioho hesi dejore bamoromo uavareje: Baeromo Iesuare ijoro va'ëjo. Va'ëjamu Simon-ro Iesuare korosioho bava'adeje.

²⁷ Bava'amu iae ae aho'obëhe Iesu rihiomareje. Rihiomoromo magonaho iorol'iorohuro muo'amorovë'i nierusuburu'e bamobe rovareje. ²⁸ Nierusuburu'e bamobe rovamu gagorovo Iesuro hunuorovoromo uëvadeje: Jerusalem magonaho ömo'ömohumë nadi nanioho vavaenimoromo nierusuburu'e bamo'i jemë'o jemesi aboji harihu'ohu'o uehorovoromo nivo'amirovorejo. ²⁹ Huë vavaene bogo bise'o vadu'oho rue'iramu aëro uvoruomo'ajëjo: Dë tiojë'e magonahoho aboji harihu rumo'e raromarue magonahoho huë mae jëvajëjo. ³⁰ Ēhi uvoruomo juhuonivoromo uvoruomo'ajëjo: Dahoru masijoho ininoho

jeméro ahoromo taemavuorëjo.   Ëhi
uvoruomo'ajëjo. ³¹ Na ijo ma va'ëne jevajëjo
röhü ije uejevanovaruëjo. A'lí jemë ijo sahonö'e
huo'öjëvoromo baradore siö'öjëvo'amo'aruëjo.

³² Iae mu sisë vaejare ae niö'ioho guduamo
ömëvo va'areje Iesu'o gemu mae vuovëvoröhego.
³³ Va'aroho ajiomoromo sa'a ihe Simano Gijo aji
suorovareje. Suorovoromo Iesu baeromo ko-
rosire ano taemareje. Iesu ano taemo'i ë a sisëho
niö'i jabu'o ano taemëvareje. Ano taemoromo
ujuoho nigemo'amoromo Iesu ririre amo'i a sisë
göho ruëhi Iesuare övo manö amo'i göho viëhi
övo adonö amareje. ³⁴ Amamu Iesuro uavadeje:
Apajo. Aehu nasi örire mu sisë vaejevaruoho
uehorovoromo vuonugëjo. Jabumë ë mu hesi
bëhoho dadibijohajëjo.

Dadibijohajëjamu rue muorovo aribövihuro
Iesuare niögoho adovoromo ajajovoromo
ae gemu niöge gemu ëhi baebe rovareje.
³⁵ O ae aho'obëhe riravoromo ërimahareje.
Ërimahamu a masijohuro sivoromo uarovareje:
Ëahuro uövuade höjo: Naro a ioro'ioroho
ajëmego marëjëvaje höjo. Ëhuni nadi'ego hu
hesi arijo'arije ajamirovego hu mae jiajo.
Huro uövuade höjo: God-hu uevë'ëro böröme
namiromo ajëmi'irode aho na jevajëjo. God-hu
nimoromo baejevade aho na jevajëjo. Ëhuni
nadi'ego hu hesi arijo'arije ajamirovajo. ³⁶ A
masijohuro ëhi sivamu muorovo aribövihuro
jabu'o Iesu sivareje. Sivoromo rueromo nioga'i'e
wine jovoho bojami'ië'areje. ³⁷ Bojami'ië'oromo
uavareje: Jew rajo jabsi a börömo javë'oho

ëhuro jasi ajamirovego mae javajo. Sivoromo ëhi uavareje. ³⁸ Röhu Iesuare simano namore ijo viture jajivoromo uvë'e jiadeje: Ave aho Jew rajo jabesi a börömoho höjo.

³⁹ Iae korosire iromë'e a sisë göhuro Iesu sivoromo uavadeje: God-hu uavë'ëro böröme namiromo ajamui'irane aho ja javajëjo. Na mae-ëjo. Ëhi jië'oho jasi arijo'arije ajamirovoromo no'o ajamuego mae javuajo. ⁴⁰ Ëhi uavamu a sisë göhuro uavadeje: Nadi ëhi jië'e jöho jövëjo. Ja'o i'ue gemuoho baejanuëjo. Ëhi jië'oho ja diehi'oromo God bogo juhuonamijanuëjo. ⁴¹ No niö'iro mu sisë vaejë'ëro ëhu'ëro iae mae no i'ue baeromo ë'aruëjo. A'i ë iaho mu sisëho bogo vaejë'e höjo. ⁴² Bogo vaejë'e hö'i Iesu uavadeje: Iesuajo. A muebejavuo'irane darugo barueromo böröme namijë'iroho nasi öroro uehorovevonëjo. ⁴³ Uehorovevonëjämu Iesuro uavadeje: Aveho na jö mae uavajëjo. Jaruvoho ja'o na'o gemu mae Paradise-re ari'ejarëjo.

Iesu guomade jöhoje.

⁴⁴ Iae majae ririre jiadeje. Majae ririre jiamu öri ari'e aho'o ramoramovadeje. Ramoramovobe va'ojiuvo majae huotorovamu gavë'i ajivadeje.

⁴⁵ Ajivamu gavë'i God-are osa börömo ojo göho gagonö jiajoho niögehu tugoharoho arorovadeje.

⁴⁶ Arorovamu gavë'i Iesuro God ma-darugo'o uavadeje: Apajo. Naro nasi aru'ahoho jasi övo döre nugajëjo. Nugajëromo evare nugo'amadeje.

⁴⁷ Nugo'amamu muorovo a börömëro gavade ëhi jië'e mue gö gö ë'amu gagorovo uvadeje:

Iae mae-ëjo. Ëaho iae a mae jiade höjo. Ëhi uvamu éhuro God-are ihoho mae jiadeje. ⁴⁸ Ae aho'obëhe urimo ë mu börömo gal'i gagovaro-huro gavare ëhi jië'e mue gö gö ë'amu gagorovo vuonorö'öromo vavaenimoromo vinebe anobe va'areje. ⁴⁹ Va'amu Iesuare ariböviohu'o Galilee sa'are jioromo Iesuare ijore ijore rovare magonaho ömo'ömohu'o ého jaburo rori'o riravoromo gavareje ëhi jië'e mue gö gö ë'amu.

Iesuare sino munë gagore bamare jöhoje.

⁵⁰ Ëhi'amu ae gemu hesi ihe Joseph-ro iae hijadeje. Hu Arimathea amo raje jiadeje. Hu Jew rajo jabesi a duvahëro jië'ëro a masijo ioro'iorohu'o hiromo jöe mevonövadeje. Hu a mabëhe God-are jöho avoho ejahaje ae jiadeje. ⁵¹ A maëro jië'ëro éhu'ëro a masijo ioro'iorohu'o hiromo hejade uvoruomamu: Ë'ego no Iesu ano'irarë uvoruomamu hegorovo bogo ejëhadeje. Bogo ejëhoromo gavade jaburo Iesu anamu gëgorovo uvadeje: Ëhi jië'oho sisë höjo. Röhu huro muebejë'e hijadeje God-ro böröme namiromo aho'obëhe muebejëvoröhego. Joseph ëhi jië'e ae jiadeje. ⁵² Ëhi jië'e aëro jië'ëro huro va'oromo Pilate uavadeje: Uevego na Iesuare sinoho bae'iröjo. ⁵³ Sinoho bae'iröjamu Pilatero ejahamu va'oromo sinoho baruvebiromo niögu maëro numoromo munë ubuvarire ë bamadeje. Ëmunë gagoho ae gö bogo bamë'e Iesu ë bamadeje. ⁵⁴ Ëmajaho Friday jië'ëro Jew rajehu nuharue majaho rue'lïë'adeje.

⁵⁵ Joseph-hu Iesuare sino bava'oromo bamadevare evare Galilee sa'are jioromo Iesu'o gemuore rovare magonaho ömo'ömohuro Joseph-are ijore rueromo ubuvare munëho garomo gavareje Iesuare sinoho ë avoho bamamu. ⁵⁶ Iesuare sinoho ë avoho bamamu gagorovo vuonorö'ö va'oromo ridi'e ose gö gö avoho'amareje Iesuare sinore bahi'iröhéro. Avohoromo nuho majaho rovamu Jew rajo jögoroho eromo ma-nuhareje.

24

Iesu ri'özjade jöhoje.

¹ Nuhë'ëro hura börömore sue'o sue'o ë magonaho ömo'ömohuro ri'özjade ridi'e oso avoharoho ujuohoromo Iesu bamarire ë vuonorö'ö va'areje. ² Iesu bamarire va'i gavareje munë gago tugohare munë börömoho rori'o höhö bava'ë'ë jiamu. ³ Höhö bava'ë'ë jiamu gagorovo munë gagore rumo va'areje röhu Bada Iesuare sinoho bogo birohareje. ⁴ Bogo birohogoro ë riravoromo uehore gö gö baejareje. Uehore gö gö baejamu gavë'i ae niö'iro ma-majioho rovareje jabesi niögoho majaeju bamanovë'e ëhi ajivë'e niögoho io'amë'ëro. Rueromo ë magonaho jabesi bëhire rirarovareje. ⁵ Bëhire ro rirarovamu gëgorovo rue magonahoho jaburo juhuonëmiromo uruho'amo riravareje. Uruho'amo riravamu gavë'i rue ae niö'iohuro uëvareje: Jemë rabëni i'ovë'e aho guomë'e a sino bamaruiroho naharujëjo. ⁶ Iesu aveho bogohöjo. Hu mami'e ri'özjë'e höjo. Ri'öröhe jö Galilee sa'are hiromo majëhijadoho uehorovohëjo. ⁷ Huro

jemë uëvade höjo: Aëro God-are A Maho na baejevoromo a sisë jabesi övore bojëmi'iramu baejevoromo korosire ano taemevoruomo'ajëjo. Ano taemevo'iramu guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'ejöjo. Nasi muoho God-ro éhi bojemë'e höjo. Iesuro éhi uëvamu hejarije höjo. ⁸ Hejarije höjamu rue magonahoho jaburo ë jöho uehorovareje. ⁹ Uehorovoromo Iesu bamarire jioromo vuonorö'ö va'areje. Va'oromo rabe rabe gavare hejare jöho majëhijamu Iesuare ijoraje 11-ho jabu'o Iesuare aribövi ioro'iorohu'o ë jöho heruomadeje. ¹⁰ Röhu ë jö majëhijare magonaho jabesi ihoho Mary Magdalene o Joanna o James-are vëme Mary éhi jëvadeje. Ëmagonahohu'o magonaho ioro'iore jabu'o gemu mae jijiharohu'o ého jaburo ë jöho apostle aribövioho majëhijareje. ¹¹ Majëhijamu hegorovo rue apostle aribövihuro uvareje: Ëmagonahohu'jaburo ë jöho éma ataruëromo bogo ma uehorovareje. ¹² Bogo ma uehorovoromo röhu Peter-ro ri'öromo sino bamarire tutuvoromo ë va'adeje. Va'oromo munë gagoho hohitohoromo gavadeje Iesu numare niögohemu jio'amamu. Niögohemu jiamu gagorovo uehorovoromo uvadeje: Aveho diehi'ade hö uvoromo hesiréro vuonorö'ö va'adeje.

Emmaus amore va'i örire diehi ë'are jöhoje.

¹³ Va'ë'ëro jeniromamu Iesuare ae niö'iro Emmaus amore va'irögoro örire va'areje Jerusalem jioromo Emmaus va'iröhe öri hesi vahuoho 11 kilometre jië'ëro. ¹⁴ Örire va'oromo mu rabe rabe jiade jöho jörövobe va'areje. ¹⁵ Jöho jörövoromo

berohobe va'amu Iesuro birohëvoromo jabu'o gemu mae va'adeje. ¹⁶ Va'amu ë ae niö'i jabesi uehoroho tugohëhamu bogo avoho garomo uvareje: Ëho Iesu höjo. ¹⁷ Bogo avoho gavamu Iesuro uëvadeje: Jemë diehi jië'e jöho jörövobe jireharujëjo. Jireharujëjamu rueho jaburo jireharo ho vuonugo'i nu ano'e sisë'irërovoromo ri-rarovareje.

¹⁸ Rirarovoromo ae gemu hesi ihe Cleopas-ro uavadeje: Ae aho'obëhe Jerusalem raromaruhuro avevejö'e rabehu ë'adoho iae garuomo'i ja gemu diehi'avo'ego bogo gavanuëjo. ¹⁹ Bogo gavanuëjämu Iesuro uëvadeje: Diehi jië'e muohajo. Uavareje: Nazareth raje Iesuare örire vaejare jöho uavaruejo. Iesu hu jö God-aro baeromo no majahuijaje ae jiade höjo. Ëhi jië'e aëro jië'ëro God-are nunire o ae aho'obëhe nosi nunire namiromo biriri'e muoho vaenöövo biriri'e jöho jövonövade höjo. ²⁰ Iesu hu ëhi jië'e ae jiade höjo. Röhu nosi priest masijohu'o nosi a masijo ioro'iorohu'o ëho jaburo Rome aribövi jabisi övore bojëmijare höjo ëhuro ëho jaburo court vaeromo Iesu ano'iröhe jöho uëröhego. Rome aribövi jabisi övore bojëmamu ëhuro Iesu korosire ano taemare höjo. ²¹ Röhu noro uehorovoromo uvare höjo: Ëaho nani Godro nugö'øjade höjo rueromo no ajamuiromo Israel rajo nosi i'u'e muoho ahavuo'i hesi sasohë'e muoho röjahuiröhego. No ëhi uehorovare höjo. Röhu jöe gö'o ë mu sisë vaeruomadoho majae niö'i barëjämu röhu aveho majae göho rovë'e höjo. ²² Iae ëhi höjo röhu no'o gemu mae

Iesuare ijore ijore jijiharue magonahohuro ave
jö börömoho majahuijamu hegoro no tiöjavuade
höjo. Jaburo jaruvo sue'o ri'öromo Iesu ba-
marire va'are höjo. ²³ Va'oromo gavare höjo
Iesuare sinoho bogojiamu. Bogojiamu gagorovo
vuonorö'ö rueromo uövuare höjo: No va'oromo
nia'ovo'raejanovoromo garomo hejare höjo an-
eraho jaburo uövuamu: Iesu bogo guomo'i i'ovë'e
höjo. Magonahoho jaburo éhi uövuamu hejare
höjo. ²⁴ Jöho henugoromo nosi ae göero göero
Iesu bamarire va'oromo gavare höjo magona-
hehu uövuadéhi éhi jiamu. Röhu Iesu bogo gavare
höjo.

²⁵ Iesu bogo gavare höjamu Iesuro ri'öromo
ë ae niö'ioho üëvadeje: Asë'e jemë simane
i'uhëgo'ego God-are jöho bogo ma-burëroho
baejarujëjo. Ëhu'ëro jië'ëro jö God-aro
baeromo majëhinövare a jabesi jöho bogo
maho uehorovarujëjo. ²⁶ Jemë diehi'oromo
ave jöho bogo uehorovarujëjo. God-ro bamade
höjo böröme namiromo ajëmi'iröhe aho vi'ehi
böröme baeromo guomojöro röhu ijönö aji'ere
ajio hiröhego. ²⁷ Ëhi uenugoromo Iesuro hesi
jöe God-are surire jajivo'amadoho huruoho
majëhi barëjadeje. Moses-hu jajivade jöho aevo'i
majëhiromö jö God-aro baeromo majëhinövare
a ioro'iorehu jajivo'amade jöhu'o huruoho
majëhijadeje. Majëhijamu rue ae niö'iohuro
hebe va'areje.

²⁸ Hebe va'aroho va'i nimare amore
hörö'ië'areje. Hörö'irögoro Iesu öre égo'o
va'o hesi jiamu gagorovo ²⁹ rueho jaburo

nijio'iraeromo uavareje: Nadi va'i no'o hijëjo. Majae mami'e barëjë'ëro vahiromavuo'ië'ajëjo. Vahiromavuo'ië'ajëjämu ejëhoromo jabu'o va'oromo osare hijadeje. ³⁰ Hiromo jabu'o ie i'irögoro sa'aro hiromo ie baeromo God mae uaromo ato'atovoromo i'imëmamu rueho jaburo baejareje. ³¹ Baeromo God-ro jabeli simanoho jiovëhamu evare Iesu avoho garomo uvareje: Ojo'e ë aho Iesu höjo. Iesu höromo ga'l'i gavareje Iesu ëma bogojio va'amu. ³² Va'amu gagorovo uarovareje: Ja'o uehorovëjo. Ëahuro no'o jöe jövoromo God-are suri bëhoho huruoho majahuibe örire rovamu heromo nosi dë vövöbajo'oho sasohavuoromo ri'öjavuo avohade höjo.

³³ Ëhi uarovoromo ma-burëro sionëro vuono bu'lëromo Jerusalem amore va'areje. Jerusalem va'oromo gavare Iesuare ijoraje 11-hu'o jabeli a ioro'iorohu'o gagovoromo raromë'e jiamu. ³⁴ Raromë'ëro jaburo ë ae niö'ioho uëvareje: Bada iae ri'löjë'e höjo. Ri'lëromo Simon-are örire rovamu huro gavade höjo. ³⁵ Gavade höjamu rue ae niö'iohuro uëvareje: Noro niö'iro örire jirehoromo ëhi ëhi gavare höjo. Ëhi uëromo uëvareje: Iesuro ie ato'atovoromo i'imamuamu evare no avoho garomo uvare höjo: Iae Bada höjo.

Iesuhu hesi ijorajo jabeli nunire rovade jöhoje.

³⁶ Bada höjamu gavë'i Iesuro ro ma-majioho jabu'o gemu mae namijadeje. Namiromo uëvadeje: Aganomë vaevë'e raromarujëjo. ³⁷ Vaevë'e raromarujëjamu juhuonivoromo

jiodudu'iraeromo uvareje: No aru'ahe gavaruejo. ³⁸ Aru'ahe gavaruejamu uëvadeje: Jemë rabëni juhuonivarujëjo. Rabëni uehore gö gö baejarujëjo. ³⁹ Ave nasi övoho höroho geromo uvorëjo: Nörö höjo. Ma'enego heromo uvorëjo: Nörö bogo aru'ahemuoho jio'i a mae höjo. Aru'ahoho sine ijo'ahe bogohöjo. Röhu jemë iae gevarujëjo na sino'e ijo'aho'e jevo'ego. ⁴⁰ Ëhi uënugoromo övohu'o hörohu'o röjëhijamu gavareje. ⁴¹ Garomo uehorovemu uehorovo'i arijareje. Uehorovoromo uvareje: Aveho mu ma-mabëhe jië'e nani noro sisë'i gavarueromo bogo ma uehorovareje. Bogo ma uehorovamu gavë'i Iesuro uëvadeje: Na jemë ioho jëvajëjo o bogojëvajëjo. ⁴² Ëhi uëvamu visue vëniire buejë'oho babojamareje. ⁴³ Babojamamu Iesuro baeromo ae aho'obëhe jabesi nunire ijadeje.

⁴⁴ Iromo uëvadeje: Urimo naehu jemë'o hiromo majëhijamu hejarije jöho iae avevejö'e röhu mahö majëhi'irögoro e'ajëjo. Na uëvode höjo: Nasi jöho aho'obëhe Moses-hu jajivadoho jö God-aro baeromo majëhinövare a ioro'iorehu jajivaroho Psalms jö jajivaroho nasi jöe aho'obëhe God-are surire jajivarëhi iae ëhi jio'a'ajëjo. Öre gö bogohöjo. Ëhi uëvamu hejarije höjo. ⁴⁵ Hejarije hö uëromo jabesi simanoho huotovëhamu God-are surire jö bëhoho avoho gavareje. ⁴⁶ Avoho gavamu huro uëvadeje: God-are surire jajivoromo ëhi uvë'e höjo: God-ro bamë'ëro böröme namiromo ajëmijaje aho nörö vi'ehi böröme baeromo guomoromo majae niö'i gemu hesi uhure ri'ö'a'ajëjo.

47 Ri'ö'iramu aëro nöruare ihore jöe majëhiromo ae uë'a'aruëjo: Ae aho'obëhe öri sisëre jijiharujoho vuonugohëjo. Mu sisëho vuonugo'i avoho uehorovoromo mu mae vaehego God-ro jemesi sisëho uehorovoromo vuonugajo. Ëhi jië'e jöho Jerusalem amore aevoromo majëhiromo maya rojomajire beva'ajire sa'are sa'are majëhibe jijihö'aruëjo. God-are surire jöho ëhi uvë'e höjo.

48 Röhu ëhi jië'e muoho jemë gavë'e jëvaje ëhuni ë jöho majëhibe jijihorëjo. **49** Röhu aveho hehëjo. Urimo nasi Vavuehu hesi Aru'aho suvuorëmi'i mae uëvadëhi naro ë Aru'aho suvuoroho jemëni nugö'ö'iramu bae'a'arujëjo. Ëhuni ë hesi urimo jemëro va'oromo Jerusalem amohuremu raromorego hujeji God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iröhe höjo. God-are darugohuro ruvebiromo ruahö'öjëvo'iramu evare va'oromo nasi muoho vae'a'arujëjo.

Iesu ö'idöre ajiomade jöhoje.

50 Ëhi uënugoromo sö ujuohoromo Bethany amonö va'adeje. Va'oromo övoho nigemëvoromo uëvadeje: God-ro jemë huë mae bojëmi'ajëjo.

51 God-ro jemë huë mae bojëmi'ajë uëromo God-ro uavamu jabumë ë rëmo'i huro ö'idöre ajiomadeje. **52** Ajiomamu gagorovo rue Iesuare ariböviohuro hu rajahromo börömo bëhe nimorohobe Jerusalem vuonorö'ö va'areje.

53 Va'oromo raromoromo God-are osa börömore va'oromo majae aho'o God rajahinövareje. Ahia mino'e.

**God-are Jögoru I'oho
The New Testament in the Omie language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Omie long Niugini**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ömie (Omie)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

a68769b4-6180-5825-a17e-676d8f6a7efa